

సమావేశము - XV

వాల్తూము - I

నెం. 3

వెల : రూ. 60-00

11 మార్చి, 2020

బుధవారం,

(శక సం. 1941,

ఫాల్గుణ బ. - 2)

తెలంగాణ శాసన పరిషత్తు కార్యకలాపాలు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

వేజి. నెం.

I.	ప్రశ్నోత్తరాలు	...	1
II.	సభా సమక్షంలో ఉంచబడిన పత్రాలు	...	22
III.	సభా కార్యక్రమము	...	22
	1. వాయిదా తీర్మానాలు		
	2. ప్రత్యేక ప్రస్తావనలు		
	3. పిటిషన్స్		
IV.	సంతాప ప్రతిపాదన	...	23
V.	2020-2021 సంవత్సరానికి గాను వార్షిక ఆదాయ-వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)పై మొదటి రోజు సాధారణ చర్చ	...	24

* * *

తెలంగాణ శాసన పరిషత్తు

ప్రధాన అధికారులు

చైర్మన్

: శ్రీ గుత్తా సుఖేందర్ రెడ్డి

డెప్యూటీ చైర్మన్

: శ్రీ నేతి విద్యాసాగర్

ప్యానల్ చైర్మన్

: డా. మాదిరెడ్డి శ్రీనివాస్ రెడ్డి

శ్రీ నయ్యద్ అమినుల్ హసన్ జాఫ్రీ

కార్యదర్శి

: డా. వి. నరసింహాచార్యులు

ఉప కార్యదర్శులు

: శ్రీ ఎస్. దుర్గాప్రసాద్

శ్రీ సి.హెచ్. ఉపేందర్ రెడ్డి

శ్రీమతి వి.ఎన్. ప్రసన్నకుమారి

సహాయ కార్యదర్శులు

: శ్రీ బి.కమలాకర్

శ్రీ ఇ.నంజీవ రావు

శ్రీమతి బి.ప్రమీల

శ్రీమతి యస్. నాగమణి

శ్రీ డి.శ్రీనివాసులు

శ్రీ ఎమ్. రఘుమా రెడ్డి

శ్రీ ఎ. సుధాకర్

చీఫ్ రిపోర్టర్

: శ్రీ పి. శ్రీనివాస్

తెలంగాణ శాసన పరిషత్తు కార్యకలాపాలు

అధికార నివేదిక

(పదిహేనవ సమావేశము - మూడవ రోజు)

బుధవారము, మార్చి 11, 2020

(సభ ఉ.గం. 10.00 లకు ప్రారంభమైనది)

(గౌరవ చైర్మన్ అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

నక్షత్రపు గుర్తు గల ప్రశ్నలు-వాగ్రూప సమాధానములు

ప్రశ్న నెం. 3333(1)

శ్రీ తేరా చిన్నవ రెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి.: - గౌరవనీయులైన వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

(అ) ఒక కిలో వరిని ఉత్పత్తి చేయడానికి చైనాలో 330 నుండి 340 లీటర్ల నీటిని వినియోగిస్తుండగా, వన రాష్ట్రంలో 5000 లీటర్లను వినియోగిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయితే, అందుకు గల కారణాలు ఏమిటి;

(ఇ) తక్కువ సాగునీటి వినియోగంతో ఎక్కువ పరిమాణంలో వరిని ఉత్పత్తి చేయాలనే విషయం పరిశీలనలో ఉన్నదా;

(ఈ) అయితే, ఆ వివరాలు ఏమిటి ?

వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి (శ్రీ సింగిరెడ్డి నిరంజన్ రెడ్డి): -

(అ) లేదండి .

(ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు .

(ఇ) అవునండీ .

(ఈ) వివరాలను సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది

తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తర్వాత, దిగువ పేర్కొన్న విధంగా, నీటి ఇన్పుట్ను తగ్గించి, నీటి ఉత్పాదకతను పెంచడానికి రాష్ట్రంలోని రైతుల పొలాలలో భారీ స్థాయిలో వ్రదర్లనల ద్వారా వరి సాగు నిమిత్తం నీటి నిర్వహణలో వివిధ సాంకేతిక విజ్ఞాన కార్యక్రమాలను ప్రాఫెసర్ జయశంకర్ తెలంగాణ రాష్ట్ర వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం (పిజెటిఎస్ఎయు) అభివృద్ధి చేసింది. ఈ క్రింద తెలిపిన విధంగా దాన్యం దిగుబడులు ఉన్నాయి.

- i) పైన తెలిపిన విధంగా, వరిలో నడరు ఎడబుట్లడి (వ్రత్యామ్నాయ వెట్టింగు, డ్రైయింగు) నీటి నిర్వహణను మునుపటి తెలంగాణ జిల్లాల (కరీంనగర్, నిజామాబాదు, వరంగల్లు, మహబూబ్ నగర్, నల్గొండ, ఖమ్మం, రంగారెడ్డి, మెదక్) భూగర్భ, కాలువ ఆయకట్టును పెద్ద ఎత్తున పెంపొందించడమవుతున్నది. దిగువ ప్రాంత వరద నీటి సాగుతో పోల్చితే వరిలో దాదాపు 35 శాతం నీటి ఇన్పుట్ ఆదా అవుతుంది.
- ii) డ్రై కన్వర్సిడ్ టెట్ నీడెడ్ రైన్ (ప్రాక్షిక పాడి బియ్యం) దాదాపు 20-25 శాతం నీటిని ఆదా చేస్తుంది.
- iii) అంతకాక, ఫిలిప్పీన్స్, ఐఆర్ఆర్ఐ సహకారంతో ఏరోబిక్ వరి సాగు కోసం తగిన రకాలను అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ విధానంలో వరదనీటి సాగుతో పోల్చితే 30 శాతం నీటి ఆవశ్యకత తగ్గుతుంది.
- iv) పాలిథిన్ నర్సరీతో మెషిన్ల నాట్లు చేసే వరి.
- v) బిందు సేద్యపు వరి, ఇది ఉపరితల వరదనీటి సాగుతో పోల్చితే దాదాపు 50 శాతం నీటి ఇన్పుట్ను ఆదా చేస్తుంది.

- vi) ఆర్ఎన్ఆర్ 15048 (తెలంగాణ సోనా), జెజిఎల్ 18047, డిఎన్ఎం 118 వంటి తక్కువ కాలుపు అధిక దిగుబడి నిచ్చే బియ్యం రకాలను పెంపొందించి విడుదల చేయడం. తద్వారా రైతులు ఈ రకాలను సాగు చేయడానికి మారుతున్నారు. ఫలితంగా గతంలో సాగుచేసిన దీర్ఘకాలపు రకాలతో పోలితే ఒక నెలకం సాగునీటి ఆవశ్యకతను నేరుగా తగ్గించడమవుతుంది.
- vii) అంతేకాక, నబైన దిగుబడి సామర్థ్యంతో తక్కువ సాగునీటి ఇన్పుట్కు అనుకూలమైన, కరువును తట్టుకునే రకాలు కూడా పరిణామ దశలో ఉన్నాయి.
- viii) అంతేకాక, ఈ రాష్ట్రానికి అనువైన అధిక దిగుబడి సామర్థ్యం గల హైబ్రిడ్ వరిని పెంపొందించే పరిశోధన కొనసాగుతున్నది.

ఈ వాతావరణ అనుకూల, నీటి లభ్యతను తట్టుకునే ఉత్పాదకత విధానాలన్నింటితో, హెక్టారుకు 7 టన్నుల రాష్ట్ర నరానరి ఉత్పాదకతతో కిలో వరిని ఉత్పత్తి చేసేందుకు నీటి వినియోగం ఇటీవలి అధ్యయనాలలో నిరూపితమయినట్లుగా వివిధ ఉత్పత్తి విధానాల క్రింద ప్రస్తుతం 1200 నుండి 2500 లీటర్లుగా ఉంది.

SRI TERA CHINNAPA REDDY (LOCAL AUTHORITIES - NALGONDA):- Good morning, Sir. First of all, I would like to say a few words about the Hon'ble Minister for Agriculture. He is my most favourite Minister in the Cabinet. He is highly disciplined, highly accountable and responsible Minister in the Cabinet. He was also a very famous criminal lawyer before he entered the politics. Really, he practised for several years as an advocate in Mahabubnagar. He also actively participated in the Telangana agitation. I have a lot of regards for him.

MR. CHAIRMAN:- Put the question.

SRI TERA CHINNAPA REDDY:- Yes, Sir. As per the Economics Studies data on an average a quantity of 5,600 litres of water is consumed to produce one Kg of Paddy in India. It is not the case in Telangana. But, in India. Of course, Telangana is also a part of India. Whereas, in China it is only 330 to 340 litres of water consumed for the same one Kg of Paddy. This is Economic Study and also quoted by the Hon'ble Union Minister for Jal Shakti, Sri

Gajendra Singh Shekhawat in September, 2019. Usually, I go through all the published papers. One of the Scientists by name G.V.L. Vijaya Kumar also quoted the same thing in Eenadu Daily in last September. I referred to him also. A few days back I asked whether it was true or not. He said it is 100% true. As per the Economic Studies the data is extracted and he also sent me a report. I have that report with me. You can see the report also. I give a copy of the report to the Minister for Agriculture also. The basic purpose of my question is that our Hon'ble Chief Minister is having a lot of determination to conserve water and produce more Paddy with less water in the State of Telangana. His aim is to create one crore acres of Magani in our State. Actually, the Economic Study says that it is very productive in terms of irrigated water than land productivity. We should focus more on irrigation productivity than land productivity. That is his aim. We are spending a lot of money, thousands of crores of rupees on irrigation projects. The Hon'ble Chief Minister is committed to spend more amounts of money on irrigation projects. At the same time, if water is conserved and less water is used for more production of Paddy then, it will be highly beneficial for our State. Hence, I request the Minister for Agriculture to please look into it in a scientific way and consult the team of the Agriculture University also. If any benefit is found kindly use the methodology. The Minister for Agriculture can visit China also and study the practice there for production of more Paddy by utilizing less water. He can also ask the Scientists to use the method of lab to land. You test in a lab as to produce one Kg of Paddy how much water it will consume and then apply the method on land. You follow the lab to land methodology. It is only my request to the Hon'ble Minister.

Thank you so much, Sir.

శ్రీ సింగిరెడ్డి నిరంజన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, సభ్యులు ఇచ్చిన సమాచారంతోపాటు అదనపు సమాచారాన్ని కూడా ఇవ్వాలని నేను భావిస్తున్నాను. వాస్తవానికి తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడక ముందు మన ప్రాంతంలో విస్తారమైన నీళ్లు మరియు జీవ నదులు ఉన్నప్పటికీ, అనేక కారణాల వల్ల అందలేదన్న

విషయం మనందరికీ తెలుసు. భూమి ఉపరితలంలో, భూగర్భంలో తేమను సంపూర్ణంగా కోల్పోయిన దుస్థితిలో మన రాష్ట్ర పునర్నిర్మాణం చేపట్టాము. పునర్నిర్మాణం ప్రారంభమైన తరువాత ప్రభుత్వం పునరుద్ధరిస్తున్న నీటి వనరులు, చెరువులు, కుంటలు, కొత్తకాల్వలు, రిజర్వాయర్ల వంటివాటి వల్ల ప్రతి సంవత్సరం సాగు విస్తీర్ణం పెరుగుతోంది. అందులో భాగంగా వరి సాగు గణనీయంగా పెరుగుతోంది. ఈ సంవత్సరం ఖరీఫ్లో 41 లక్షల ఎకరాల్లో వరి సాగవగా, రబీలో దాదాపు 39 లక్షల ఎకరాల్లో వరి సాగింది. దీని మూలంగా భూమిలో నీటి నిల్వలు పెరగడంతోపాటు, ప్రకృతిలో సహజ సిద్ధంగా పెరిగే చెట్ల వల్ల పచ్చదనం పెరుగుతోంది. దీనితో వాతావరణంలో అనుకూలమైన మార్పులు సంభవిస్తున్నాయి. మన రాష్ట్రంలో అనేక దశాబ్దాలుగా సాంప్రదాయ పద్ధతిలో సాగు చేస్తున్న ప్రధాన పంటల్లో వరి, అపరాలు, చిరు ధాన్యాలు మొదలైనవి ఉన్నాయి. రాష్ట్రప్రజల యొక్క ఆహారంలో వరి ప్రధానమైనది. గతంలో రాగులు, జొన్నలు, సజ్జలు తిన్నప్పటికీ, వాటి వినియోగం క్రమేపి తగ్గి, ప్రస్తుతం వరి వినియోగం మాత్రమే అత్యధిక స్థానానికి చేరుకున్నది. ఈ పరిస్థితుల్లో వరిలో ఉండే వంగడాలను ఎప్పటికప్పుడు మన భూవాతావరణానికి, వాతావరణ పరిస్థితులకు అనుగుణంగా ఉండేటట్లుగా అభివృద్ధి పరచుకోవాల్సిన అవసరమున్నది.

తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడక ముందు వరి మొలకలు పెట్టినప్పటి నుండి పంట వచ్చే దాకా దాదాపు నూటా యాభై రోజులు పట్టేది. రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత ప్రా.జయ శంకర్ విశ్వవిద్యాలయం ఆధ్వర్యంలో పరిశోధన చేసి, అడాప్ట్ చేసుకున్న వంగడాల మూలంగా నూటఇరవై రోజుల్లోనే వరి పంట వచ్చే విధంగా అభివృద్ధి జరిగింది. నీటి మూలంగా మనకు మేనేజ్మెంట్ ఆఫ్ క్రాప్ కు సంబంధించి మన పరిశీలన, పర్యవేక్షణలో ముప్పై రోజుల కాలం మరియు పని గంటలు కూడా తగ్గిపోయాయి. మనం అడాప్ట్ చేసుకున్నవన్నీ సన్నజాతి వంగడాలు. అవి చాలా ఉపయోగకరమైనవి. మనం ప్రధానంగా పండించే వరి పంటకి నీరు ఎంతో అవసరమనే

విషయం ప్రజలందరికీ తెలియాలి. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రకటించినట్లుగా మన ప్రాజెక్టులన్నీ పూర్తి అయితే దాదాపు ఒక కోటి పై చిలుకు ఎకరాల్లో వరి పండే పరిస్థితుల్ని మనం కళ్ళారా చూడబోతున్నాం.

10.10 | కాబట్టి ఈ పరిస్థితులలో వరికి సంబంధించిన నీటి ఉ. వినియోగం హేతుబద్ధంగా, సమర్థవంతంగా ఉంటే, మిగతా నీటిని ఇతర అవసరాలకు వాడుకోవచ్చు. మంచినీటికి, పారిశ్రామిక అవసరాలకు, ప్రకృతిపరంగా ఎకో సిస్టమ్ డెవలప్మెంట్ కోసం నీటిని వాడుకుంటే బాగుంటుంది. సభ్యులు చెప్పినట్లువంటి దాంట్లో చిన్న కరెక్షన్ ఉంది అధ్యక్షా. ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఇప్పుడున్న నీటి వినియోగ విధానాన్ని చూసినట్లయితే, ప్రపంచంలో వరికి సంబంధించి అథారిటేటివ్ సైంటిఫిక్ రీసర్చ్ స్టేషన్ అయిన ఇంటర్నేషనల్ రైస్ రీసర్చ్ ఇన్స్టిట్యూట్ “ఇర్”లో ఉంది. వరికి సంబంధించి ఫిలిప్పైన్స్ దేశమే అథారిటీ. చైనాలో వరి పంట విస్తారంగా మిగిలిన దేశాల కంటే ఎక్కువ పండుతున్నప్పటికీ, అక్కడ వరికి ఎకరానికి 1321 లీటర్ల నీటిని వినియోగిస్తున్నారు. మూడు, నాలుగు వందల లీటర్లు వాడుతున్నారని గౌరవ సభ్యులు అన్నారు. ఆ విధంగా ఇజ్రాయిల్లో మాత్రమే వాడుతున్నారు. అది డ్రిప్ సిస్టమ్ ద్వారా వాడుతున్నారు. చైనాలో చాలా పద్ధతులు పాటించడం వల్ల నగటున ఎకరానికి 1321 లీటర్ల నీటిని వాడుతున్నారు. వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం ద్వారా, కేరళ ద్వారా, రాష్ట్రవ్యవసాయ శాఖ ద్వారా, రైతు బంధు సమితిల ద్వారా విస్తారంగా ప్రజలలోకి తీసుకువెళ్లవలసిన అంశం ఏమిటంటే, తప్పకుండా వరి పంటను పండించాల్సిందే కాని తక్కువ నీటితో ఏ విధంగా పండించాలనే దాని మీద దృష్టి పెట్టాలి. చైనాలో అనుసరిస్తున్న పద్ధతిని గౌరవ సభ్యులందరూ గమనించాలి. అవసరం అనుకుంటే, భవిష్యత్తులో, వ్యవసాయ శాఖ ద్వారా కొంత మంది గౌరవ సభ్యులతో చైనా పర్యటనకు కూడా వెళ్లవచ్చు. ఇతర దేశాలలో ఎక్కడ ఆధునిక పద్ధతుల ద్వారా వరిని పండిస్తున్నారు, ఎక్కడ తక్కువ నీటి యాజమాన్య పద్ధతులున్నాయి, ఎక్కడ ఉత్పాదకత ఎక్కువ ఉంది అనే విషయాలను మనం తెలుసుకోవచ్చు. కోటి ఎకరాల మాగాణం

దిశగా తెలంగాణ రైతాంగం, తెలంగాణ ప్రభుత్వం అడుగులు వేస్తున్న దశలో ఒకటి, రెండు విదేశీ పర్యటనలు పెద్దగా భారమైనవి కావు కాబట్టి అందరం కలసి వెళ్తే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయం. చైనాలో స్టాండర్డ్గా, చాలా రోజుల నుండి వారు అనుసరిస్తున్న విధానం ఏమిటంటే, ఆరుతడిలో వరిని ఎక్కువ పండిస్తున్నారు అధ్యక్షా. ఎక్కడైతే వాటర్ లాగింగ్ ఏరియాస్ ఉంటాయో, లోతట్టు ప్రాంతాలుంటాయో, ఉపరితలంలో భూమి యొక్క స్వరూపం బట్టి నీళ్లు నిలువ వుండే అవకాశం ఎక్కడ ఉంటుందో, అక్కడ వాళ్లు ఆరుతడి పంటలు వేస్తున్నారు. ఆరుతడి పంటలు లోతట్టు ప్రాంతాలలో వేసినందువల్ల వారికి అడ్వాంటేజ్ ఏమిటంటే, తక్కువ నీటితో పంటలు పండుతాయి. వాటర్ మాయిశ్చర్ కెపాసిటీ లోతట్టు ప్రాంతంలో ఎక్కువగా ఉంటుంది. ఎగువ ప్రాంతాల వారు, డ్రీప్ ద్వారా, ఇతర పద్ధతుల ద్వారా పంటలు పండించుకోవాలి. ఆరుతడి పంటల వల్ల నీరు ఆదా అయి పంట అద్భుతంగా పండుతోంది. వరికి తడి కావలసిందే, కాని, నీరు నిలువ ఉండకుండా ఉంటే, ఎక్కువ పంట వస్తుందని శాస్త్రీయంగా రుజువయ్యింది. ఈ పద్ధతులు వాడుతున్న కారణంగానే వారు సగటున ఎకరానికి వినిమిది టన్నుల పంటను సాధించగలుగుతున్నారు. మనం ఎకరానికి సగటున ఏడు టన్నుల పంటను మాత్రమే పండిస్తున్నాము. వాళ్లు వినిమిది టన్నుల పంటకు ఎప్పుడో రీచ్ అయ్యారు. భారతదేశంలో నీటి తలసరి వినియోగాన్ని చూసుకుంటే, 2850 లీటర్ల నీటిని, ఎకరా వరి వినియోగానికి వాడుతున్నారు. అదే తెలంగాణ ప్రాంతాన్ని తీసుకుంటే, ప్రాంతాలను బట్టి మనం 1800-2500 లీటర్ల వరకూ వినియోగిస్తున్నాము. దేశసగటును తీసుకుంటే, మనం చాలా తక్కువ నీటిని వినియోగిస్తున్నాము. దీనికి మనం గర్వపడాలి. ఆల్టర్నేటివ్ వెస్టింగ్ అండ్ డ్రయింగ్ సిస్టమ్ను మనం డెవలప్ చేస్తున్నాము. “ఇర్రీ” నుండి వచ్చిన పరిశోధన ఫలితం వల్ల తెలంగాణాలో కూడా “తడి ఇవ్వడం మానడం” అనే సిస్టమ్ ద్వారా ఉత్పాదకత పెరుగుతుంది, నీటి వినియోగం సమర్థవంతంగా ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఆ విధంగా చేసుకోగలిగితే, ఇప్పుడు వినియోగించే నీటిలో దాదాపు

ముప్పై అయిదు శాతం నీటిని ఆదా చేసుకోడానికి అవకాశం ఉంటుందని శాస్త్రవేత్తలు తెలియజేస్తున్నారు. అదే విధంగా రకరకాల నీటి యాజమాన్య పద్ధతులు మన దగ్గర ఉన్నాయి. ఖమ్మం జిల్లా వైరాలో కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం ఉంది. దాని ద్వారా, ఆ జిల్లాలో, 12 వేల ఎకరాలలో, డ్రీప్ ద్వారా, ఆల్టర్నేట్ వెస్టింగ్ అండ్ డ్రయింగ్ సిస్టమ్ ద్వారా వ్యవసాయం చేయాలని రైతులని పురిగొల్పడం జరిగింది. వారు ఇప్పటికే అద్భుతాలు సాధించారు. నాలుగైదు రకాల పద్ధతులలో మనం వరికి సంబంధించి వ్యవసాయం చేస్తున్నాము. ఎక్కువగా నీటిని నిలువ వుంచి పంటను పండించే విధానమే ఇప్పటికీ అందుబాటులో ఉంది. దీని వల్ల అనర్థాలున్నాయి. నీళ్లు ఎక్కువగా నిలువ వుండడం వల్ల కొన్ని సంవత్సరాల తరువాత ఈ భూమి అంతా సారాన్ని కోల్పోయి గడ్డకట్టే అవకాశం ఉంటుంది. ఎక్కువ నీరు, అవసరానికి మించి మనం వినియోగించడం వల్ల అగ్గితెగులు లేదా ఇతర తెగుళ్లు లాంటివి వచ్చి పంట యొక్క ఉత్పత్తి తగ్గిపోతుంది. ఈ ప్రమాదాలు కూడా ఉన్నాయి. నీటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని మనం ఆల్టర్నేట్ సిస్టమ్ వైపు రైతాంగాన్ని పురిగొల్పుతున్నాము. నీటి వినియోగానికి సంబంధించి మనం ఎక్కువగా మాట్లాడితే నీళ్లు తక్కువగా ఉన్నాయేమో అందుకే తక్కువగా వాడమంటున్నారు అని రైతాంగం అనుకుంటారు. వాళ్ల ప్రాంతం నిండా పుష్కలంగా నీళ్లు కనిపించిన తరువాత ఆల్టర్నేట్ సిస్టమ్ వైపు మనం వారిని ఎడ్యుకేట్ చేస్తే, రైతులు ముందుకు రావడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

మిస్టర్ చైర్మన్:- మంత్రి గారూ, నల్గొండ జిల్లాలో మేము మూడు సంవత్సరాల నుండి నాగార్జున సాగర్ ఎడమ కాలువ క్రింద, ఏఎంఆర్ ప్రాజెక్టు క్రింద ఆన్ అండ్ ఆఫ్ సిస్టమ్ని అమలుచేస్తున్నాము. నీళ్లు కూడా బ్రహ్మాండంగా వస్తున్నాయి. నీళ్లు ఉన్నప్పటికీ స్థానిక మంత్రి గారు చాలా సందర్భాలలో, రైతాంగంతో మీటింగ్ పెట్టి ఆన్ అండ్ సిస్టమ్ పెడితే ఈల్డ్ కూడా ఎక్కువ వస్తుందని చెప్పారు. ఆ సిస్టమ్ను ఎన్ఎస్పి అండ్ ఏఎంఆర్పిలకు సంబంధించిన పొలాలలో అమలు చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎస్. నిరంజన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, చాలా సంతోషం. నల్గొండ జిల్లా, రైతులు అనుసరించే వరి విధానంలో ముందు ఉండడమే కాదు, తెలంగాణ ప్రాంతానికి అవసరమైన సాయుధ పోరాటంలో కూడా ముందు ఉంది. ఆ జిల్లాకు సంబంధించి మీరే ముందు ఉన్నారు కాబట్టి నల్గొండ రైతాంగానికి, మీకు అభినందలు తెలియజేస్తున్నాను. మనం ప్రత్యేకంగా ఈ పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొని, తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత షార్ట్ డ్యూరేషన్ క్రాప్స్ కి సంబంధించి దృష్టి పెట్టాము. అన్ని పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకున్నాము. అందులో భాగంగా తెలంగాణ సోనా, బతుకమ్మ సోనా, కునారం సన్నాలు వంటివి ఆవిష్కరించడం జరిగింది. రైతాంగంలో పెద్దఎత్తున అద్భుతంగా డిమాండ్ ఉంది. మహారాష్ట్ర, మధ్యప్రదేశ్, చత్తీస్ గఢ్ లో మన ప్రాంత సన్నాలైన వడ్ల విత్తనాలకు డిమాండ్ బాగా పెరిగింది. మనం మీట్ కాలేని స్థితి ఉంది. దీనితోపాటు మన రాష్ట్రవాతావరణ పరిస్థితులు, భూములు అన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని, అవసరమైతే ఎద్దడిని తట్టుకునే విధంగా, నూతన హైబ్రిడ్స్ తయారీలో వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం నిమగ్నమై ఉందని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇటీవల నేను కేరళలో పర్యటించడం జరిగింది. కూలీల కొరత అనేది వ్యవసాయానికి సంబంధించి ప్రధానమైన సమస్యగా ఉంది. అనేక కారణాల చేత, అనేక ఉపాధి, వృత్తులలోకి జనం డైవర్సిఫై అయిన కారణంగా అవసరమైన మేరకు సకాలంలో ఆ పనులు చేసుకోడానికి మనుషులు దొరక లేని పరిస్థితి ఉంది. ఇది దృష్టిలో పెట్టుకొని వరి నాట్లు వేయడానికి, కలుపులు తీయడానికి, వాటికయ్యే ఖర్చులు వీటిని ఏ రకంగా డిస్పెన్స్ చేయవచ్చు అనే విధానంలో భాగంగా కేరళ రాష్ట్రంలో సందర్శించడం జరిగింది. మనం ఏ విధంగా అయితే నారుమళ్ల కోసం మొలకలు పెడతామో, ఆ విధంగా వేలాది ఎకరాల్లో వాళ్లు మొలకలను నేరుగా స్ప్రెడింగ్ చేస్తున్నారు. స్ప్రెడింగ్ చేసిన తరువాత వాళ్ళకు నాటు వేసే పనిలేదు. కలుపుకి సంబంధించి కెమికల్ వీడ్ సైడ్ కాకుండా హెర్బల్ వీడ్ సైడ్ వచ్చింది. హార్మిఫుల్ లేనిది ఇప్పుడు వచ్చింది. హెర్బల్ వీడ్ సైడ్ ను 15 రోజుల తరువాత స్ప్రే చేస్తే బ్రహ్మాండంగా చేను వస్తుంది. 45-50 బస్తాల దాక

నగటున, 33-34 క్వంటాళ్ల ద్వారా వరి దిగుబడి వస్తుంది. దీని వల్ల కలుపు ఖర్చులు కాని నాటు ఖర్చులు కాని నగటున తగ్గుతాయి. అందువల్ల రైతుకు పెట్టుబడి ఖర్చులు తగ్గి ఆదాయం మిగిలే పరిస్థితి ఈ ఒక్క అంశం ద్వారానే కనిపిస్తోంది. అందుకని ఈ స్ప్రెడింగ్ అనేటువంటి దానిని ఒక అంశంగా తీసుకొని మొలకను చల్లి, పంటను పండించే విషయమై ఒక ప్రత్యేక అంశంగా తీసుకొని, విస్తృతమైన ప్రచారం చేస్తే అందరికీ మేలవుతుందనే ఆలోచన ఉంది. చౌడునేలలు, బంకమట్టి, ఇతరత్రా నేలలున్న చోట ఎక్కువ నీళ్లు వాడవలసి వస్తే, అక్కడ కూడా ఆ నీళ్లు వృధా కాకుండా, ఆ నీళ్లలో చేపలు పెంచుకునే విధానం కూడా ఇంటర్నేషనల్ రైస్ రీసెర్చ్ ఇన్స్టిట్యూట్ వాళ్లు ప్రావగ్ చేశారు. అది ప్రూవ్ అయ్యింది. అస్సాం, ఒరిస్సాలలో అమలు చేస్తున్నారు. పాలాలోని మళ్లల్లో తడి ఆరే వరకూ, షార్ట్ డ్యూరేషన్ ఫిష్ ను పెంచుతున్నారు. దానివల్ల రైతుకు అదనపు లాభంగా వస్తోంది. ఈ రకంగా నూతన ఆవిష్కరణ వల్ల రైతు ఆదాయం పెరగడానికి, ప్రకృతి యొక్క వైవిధ్యాన్ని కాపాడడానికి, రాష్ట్రం యొక్క ఆర్థికభారాన్ని క్రమేపి తగ్గిస్తూ పోవడానికి దోహదపడతాయని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

10.20 | **శ్రీ టి.జీవన్ రెడ్డి (పట్టభద్రుల నియోజకవర్గం - ఉ. మెదక్, నిజామాబాద్, ఆదిలాబాద్ మరియు కరీంనగర్):-** అధ్యక్షా, వాస్తవంగా తెలంగాణ రాష్ట్రంలో

ప్రస్తుతమున్న పరిస్థితుల్లో రైతాంగం ఎక్కువగా వరిసాగు వైపు మొగ్గు చూపుతున్నారు. సాగు కొంత సులువుగా, సౌకర్యవంతంగా ఉండడం గానీ, మార్కెట్ లో కొనుగోలు కేంద్రాల నిర్వహణతో మద్దతు ధరను పొందగలమనే విశ్వాసం రైతుల్లో కలగడం గానీ ఎక్కువగా వరిసాగు వైపు రైతాంగం మొగ్గుచూపడానికి కారణాలు కావచ్చు. గౌరవ మంత్రిగారు చెప్పినట్లు, ఉత్పత్తి వ్యయం తగ్గించుకునే అవకాశాలు మనకు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. ఎకరా సాగుకు 20 వేల రూపాయల నుండి 30 వేల రూపాయల వరకు ఉత్పత్తి వ్యయం పెరిగినప్పటికీ, ఎకరా సాగులో వచ్చే ఉత్పత్తి మాత్రం 30 క్వంటాళ్ళకు మాత్రమే పరిమితమౌతోంది. తక్కువ కమతాలున్న వాళ్ళకు ఎక్కువ దిగుబడి వస్తుంది. ఎక్కువ

కమతాలున్న వాళ్ళకు ఇంకా ఎక్కువ దిగుబడి వచ్చే అవకాశాలు తక్కువగా ఉంటున్నాయి. ఉత్పత్తి వ్యయం తగ్గించుకునే అవకాశాలు అరుదు. కాబట్టి, ఉత్పత్తినే 40 నుండి 50 క్వింటాళ్ళ వరకు పెంచగలిగితే రైతులకు లాభసాటిగా ఉంటుంది. అందుకు మన శాస్త్రవేత్తల సహకారంతో ఉత్పత్తిని పెంచగలిగే పద్ధతులను కనుగొనవలసిందిగా కోరుతూ, అందుకు తగిన చర్యలను వ్యవసాయ శాఖ తీసుకోగలిగితే బాగుంటుందని ఆశాభావం వ్యక్తం చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, నీటి సాంద్రత ఎక్కువ కావడంతో అగ్గి తెగులు సోకుతోంది. ప్రత్యేకంగా మా ప్రాంతంలో ఎక్కువ వర్షపాతం నమోదైంది. దానివల్ల ఎన్నడూ ఊహించని విధంగా యాసంగిలో అగ్గితెగులు సోకింది. దానితో పంట 30 క్వింటాళ్ళ నుండి 25 క్వింటాళ్ళకు తగ్గేవరిస్థితి కనబడుతోంది. కాబట్టి, వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్తల సహకారంతో అగ్గితెగులు నివారించడానికి చర్యలు చేపట్టవలసిందిగా కోరుతూ, ఆ రైతులను అదుకునేందుకు తగు చర్యలను తీసుకుంటే మంచిదనే అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నాను.

శ్రీ సింగిరెడ్డి నిరంజన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, పెద్దలు జీవన్ రెడ్డి గారు సూచించినట్లు మన పంటల సగటు ఉత్పాదకతను పెంచుకోవలసిన అవసరముంది. రైతాంగానికి ఆ దిశగా అనేక సూచనలు, సలహాలను మనం చేస్తున్నాం. ఇంకా చేయవలసింది చాలా ఉంది. ఇప్పుడు ఈ యాసంగిలో వచ్చే పంట 30 క్వింటాళ్ళ సగటు కంటే ఎక్కువగా, బ్రహ్మాండంగా ఉంటుంది. అయితే, జగిత్యాల ప్రాంతంలో మా పూర్వపు మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో నీళ్ళు అవసరానికి మించి ఎక్కువగా పెట్టిన కొన్ని చేనుల్లో, ఆ చేను కరుకు దశకు వచ్చే లోపలే అగ్గితెగులు సోకింది. ఆ సమాచారం తెలిసిన వెనువెంటనే నేను వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయ ప్రొఫెసర్లను, సైంటిస్టులను క్షేత్రస్థాయి పరిశీలనకు పంపించడం జరిగింది. అదేరోజు సాయంత్రానికల్లా వాళ్ళు రిపోర్టులను తీసుకొచ్చారు. జిల్లా వ్యవసాయాధికారుల ద్వారా రైతులతో సంప్రదించి, తక్షణమే ఆ సమస్యను అరికట్టే చర్యలు తీసుకున్నాం. మళ్ళీ ఆ పొలాలన్నీ కూడా కుదురుకున్నాయి. నీటిని తగ్గించి

అవసరమైన పిచికారీ చేయడం మూలంగా మొత్తం పంటంతా వంద శాతం దక్కింది. మనం చాలా కాన్ఫిడెంట్ గా ఉండొచ్చు. పెద్దలు జీవన్ రెడ్డి గారూ, ఈసారి మనమందరం గర్వపడేటువంటి మోతాదులో తెలంగాణలో రబీ సాగు దిగుబడి రాబోతున్నది. ఇంకా దిగుబడి పెంచుకోవడానికి మనం చేపట్టవలసిన చర్యల గురించి వివరించేందుకు, వ్యవసాయ శాఖ, కె.వి.కె. మరియు విశ్వవిద్యాలయం కలిపి మనం నిర్వహించబోయే రైతు ప్రదర్శనలు, అవగాహన సదస్సులను మేము కేటెండర్లలో చేస్తున్నాం. త్వరలోనే ప్రోగ్రామ్ ప్రకటిస్తాం. ప్రతి 10, 12 అసెంబ్లీ సెగ్మెంట్లకు ఒక భారీ సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేస్తాం. పి.ఎ.సి.ఎస్. ప్రెసిడెంట్లు, మార్కెట్ కమిటీ అధ్యక్షులు, రైతుబంధు సమితులు, గౌరవ ప్రజా ప్రతినిధుల నుండి వ్యవసాయ శాఖలోని క్షేత్రస్థాయి అధికారుల వరకు అందరినీ సమావేశానికి పిలుస్తాం. మొత్తం ప్రణాళి కను వాళ్ళ ముందుంచుతాం. డౌన్ ది లైన్ రైతాంగం వరకు పర్సనల్ అయ్యేవిధంగా ఒక కార్యచరణను రూపొందిస్తాం. అదృష్టాలు సృష్టించడానికి అనువైనటువంటి సమయమిది. పరస్పరం కలిసి సమన్వయంతో ముందుకు సాగుతూ, వ్యవసాయ రంగంలో గొప్ప అభివృద్ధిని సాధిద్దామని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్:- ప్రశ్న నెం.3240

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆరోగ్య సూచిక కార్యక్రమం

ప్రశ్న నెం.3240(2)

సర్వశ్రీ బోడకుంటి వెంకటేశ్వర్లు, బలసాని లక్ష్మీ నారాయణ, గంగాధర్ గౌడ్ ఉల్లోళ్ళ, పోచంపల్లి శ్రీనివాస్ రెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి.లు:- గౌరవనీయులైన వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా ;

(ఎ) రాష్ట్రంలో “తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆరోగ్య ప్రొఫైల్”ను ప్రారంభించాలని నిర్ణయించిన విషయం వాస్తవమేనా;

(బి) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి;

(సి) ఎప్పటిలోగా దీనిని అమలు చేయడమవుతుంది?

వైద్య, ఆరోగ్య శాఖామాత్యులు (శ్రీ ఈటల రాజేందర్):- (ఎ) అవునండీ.

(బి) విధివిధానాలను రూపొందించడమువుతున్నది.

(సి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ బోడకుంటి వెంకటేశ్వర్లు (శాసన సభ నియోజకవర్గం):- అధ్యక్షా, అమెరికా లాంటి అభివృద్ధి చెందిన దేశాల్లో మాత్రమే హెల్త్ ప్రొఫైల్ కార్యక్రమం జరుగుతుంది. ఉదాహరణకు అనుకోకుండా జరిగే ప్రమాదంలో గాయపడిన వారి బ్లడ్ గ్రూప్ తెలుసుకోవాలంటే, అప్పుడు వాళ్ళ దగ్గరనుండి శాంపిల్ తీసుకొని చెక్ చేయాల్సి ఉంటుంది. అదే, హెల్త్ ప్రొఫైల్ లో ఉంటే వెంటనే తెలుస్తుంది. కాబట్టి, అలాంటి హెల్త్ ప్రొఫైల్ ను మన తెలంగాణలో కూడా చేపట్టాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు సంకల్పించారు. గజ్వేల్ లో అభివృద్ధి, సంక్షేమ కార్యక్రమాలను పెద్ద ఎత్తున చేపడుతున్న సమయంలో గౌరవ వైద్య శాఖామాత్యులు, పెద్దలు ఈటల రాజేందర్ గారి సమక్షంలో, గజ్వేల్ లో ఆసుపత్రి, మహతి ఆడిటోరియంలో ప్రారంభోత్సవాలు జరిగాయి. ఆ సందర్భంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడుతూ, అమెరికా లాంటి దేశాల్లో ఉన్నటువంటి హెల్త్ ప్రొఫైల్ కార్యక్రమాన్ని తెలంగాణలో కూడా చేపట్టాలనీ, ఆ కార్యక్రమాన్ని ముందుగా గజ్వేల్ నియోజకవర్గం నుండి ప్రారంభించాలనీ వైద్య శాఖ మంత్రిగారిని కోరారు. ఆరోజు ఆ సభలో నేను కూడా ఉన్నాను. తెలంగాణలో ఆరోగ్య కార్యక్రమాలు బ్రహ్మాండంగా నడుస్తున్నాయి. కంటివెలుగు లాంటి కార్యక్రమాలను చేపట్టి, వృద్ధుల కళ్ళలో వెలుగుల్ని తీసుకురావడం జరిగింది. ఇంతకు ముందు దీన్ని ఎవ్వరూ ఊహించలేదు. కంటి వెలుగు లాగే చెవి, ముక్కు, గొంతు, దంతం మొదలగు వాటికి సంబంధించిన కార్యక్రమాలను కూడా చేసి, ఒక హెల్త్ ప్రొఫైల్ ను తయారు చేయాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు సంకల్పించారు. హెల్త్ ప్రొఫైల్ కార్యక్రమంపై ప్రభుత్వ ఆలోచన ఏమిటి? దాన్ని ఎప్పటి నుండి చేపడతారు? వంటి పూర్తి వివరాలను గౌరవ మంత్రివర్యులు ఈ సభ ద్వారా ప్రజలకు తెలియజేయాని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్ :- అధ్యక్షా, ఇది ప్రశ్నోత్తరాల సమయం కాబట్టి, అంత వివరంగా చెప్పలేను. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు మాతో “ఏ దేశమైనా, ఏ రాష్ట్రమైనా అభివృద్ధి చెందాలంటే, ఆ ప్రాంతానికి చెందిన ప్రాపర్ స్టాటిస్టిక్స్ మన దగ్గర ఉండాలి. అలా ఉంటేనే ఆ ప్రాంతం అభివృద్ధి చెందుతుంది” అని పదే పదే చెప్పేవారు. అందుకే తెలంగాణ వచ్చిన తరువాత ప్రారంభమైన ఆ ఒరవడి అనేక రంగాల్లో కొనసాగుతోంది. మనది కొత్త రాష్ట్రమైనప్పటికీ, ఈమధ్య కాలంలో మన రాష్ట్రంలో వచ్చిన మార్పులను మీరు చూసే ఉంటారు. ఈ దేశంలో వైద్య రంగంలో విప్లవాత్మకమైన మార్పులు తెచ్చినటువంటి కేరళ, తమిళనాడు రాష్ట్రాల సరసన మనం కూడా చేరాం. అనేక రకాల కొత్త ఇన్ షిప్ మెంట్స్ ని తీసుకున్న విషయం అందరికీ తెలుసు. ఈరోజు మనం మరొక మెట్టు ఎక్కాలి. ఈ రాష్ట్రం ఆరోగ్యవంతమైన తెలంగాణగా ఏర్పాటు కావాలి. జ్ఞానవంతమైన తెలంగాణగా ఏర్పాటు కావాలి. ఈ రెండూ సాధ్యమైతేనే, ఈ లక్ష్యాలను చేరుకోగలిగినప్పుడే బంగారు తెలంగాణవైపు మనం బాటలు వేసుకోవచ్చు. అప్పుడే మన రాష్ట్రం ఈ దేశంలోనే గొప్ప రాష్ట్రంగా ఏర్పాటయ్యే అవకాశముందని భావించిన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు, గజ్వేల్ లో హాస్పిటల్ ప్రారంభిస్తున్న సందర్భంగా, యశోద హాస్పిటల్స్ వారి సహకారంతో వారి నియోజకవర్గంలోని చింతమడకలో “హెల్త్ ప్రొఫైల్” కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించాలని కోరారు. చింతమడక అనుభవం ఆధారంగా ఆ కార్యక్రమాన్ని గజ్వేల్ కు విస్తరిస్తాం. ముందుగా గజ్వేల్ నియోజకవర్గంలో పూర్తి చేసుకొని, ఆ అనుభవాలతో, పరిస్థితిని బట్టి యావత్ తెలంగాణ రాష్ట్రానికి హెల్త్ ప్రొఫైల్ కార్యక్రమాన్ని విస్తరించే అవకాశం ఉంది. అభివృద్ధి చెందిన దేశాల్లో ఎలక్ట్రానిక్ పద్ధతిలో హెల్త్ ప్రొఫైల్ ను సిద్ధం చేసుకుంటున్నారు. అదే పద్ధతిలో ఇక్కడ కూడా చేసేటువంటి ఆస్కారముంది. అనేక మంది నిష్ణాతులతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చర్చించారు. మా డిపార్ట్ మెంట్ కూడా మన దేశంలోని ఇతర రాష్ట్రాల్లో ఎక్కడైనా ఈ పద్ధతి ఉందా అని పరిశీలిస్తోంది. వివిధ దేశాల్లో ఉన్నటువంటి సమాచారాన్ని క్రోడీకరించుకుని, మంచి పద్ధతిలో ఈ హెల్త్ ప్రొఫైల్ కార్యక్రమాన్ని రూపొందించే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. ప్రస్తుత

ఆర్థిక సంవత్సరంలోనే ఈ హెల్త్ ప్రొఫైల్ కార్యక్రమం ప్రారంభమయ్యే ఆస్కారముందని తమరికి తెలియజేస్తున్నాను.

10.30 | శ్రీ గంగాధర్ గౌడ్ ఉల్లోళ్ల (శాసన సభ

ఉ.) నియోజకవర్గం):- అధ్యక్షా, ఉమ్మడి జిల్లాలోని నిజామాబాద్ లో అనేక మంది ప్రజలకు ఫోర్ట్ స్టీజ్ లోనో, థర్డ్ స్టీజ్ లోనో అంతుబట్టని వ్యాధులు బయట పడుతున్న పరిస్థితుల్లో, 'హెల్త్ ప్రొఫైల్' కార్యక్రమాన్ని మనం చేపట్టడం వల్ల తప్పకుండా ఆ వ్యాధులను ప్రథమ దశలోనే గుర్తించి, చికిత్స చేసుకునే అవకాశం కలుగుతుందని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను. మొదటి దశలో ఒక నియోజక వర్గంలో 'హెల్త్ ప్రొఫైల్' కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించినప్పటికీ, మొత్తం రాష్ట్రమంతా ఆ కార్యక్రమాన్ని తీసుకుంటే ప్రస్తుతం ఆరోగ్య శ్రీ పథకం ద్వారా పదిహేను వందల కోట్ల రూపాయలకుపైగా మనం ఖర్చుపెడుతున్నాం, ఆ ఖర్చు కూడా తగ్గిపోతుంది. ఒక వ్యాధిని మొదటి దశలోనే గుర్తిస్తే తక్కువ ఖర్చుతో చికిత్స చేసుకునే అవకాశముంటుంది, కాబట్టి 'హెల్త్ ప్రొఫైల్' కార్యక్రమాన్ని రాష్ట్రమంతటా కూడా కొనసాగించే విధంగా మంత్రిగారు చర్యలు తీసుకుంటే మన ప్రజల ఆరోగ్యాన్ని కాపాడుకోగలుగుతామని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పోచంపల్లి శ్రీనివాస్ రెడ్డి (స్థానిక సంస్థలు - వరంగల్):- తెలంగాణ ప్రభుత్వం ప్రజల ఆరోగ్యానికి మొదటి ప్రాధాన్యత ఇస్తూ, ప్రజల ఆరోగ్యమే ముఖ్యమని మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కె.చంద్రశేఖర్ రావుగారు, మన ఆరోగ్యశాఖా మంత్రి శ్రీ ఈటల రాజేందర్ గారు ఎంతో కృషి చేస్తున్నారు. ఈ మధ్య కాలంలో వచ్చిన కరోనాను నివారించాలనే విషయమై, 24x7 మన మంత్రి కృషి చేయడమే దీనికి ప్రత్యక్ష సాక్ష్యం. వారికి నా ప్రత్యేక కృతజ్ఞతలు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో చాలా మంది షుగర్ మరియు బి.పి. వ్యాధిగ్రస్థులు ఉన్నారు. ఒకటిన్నర సంవత్సరాల క్రితం మా గ్రామంలో జనరల్ గా హెల్త్ చెక్ చేయిస్తేనే 450 మంది షుగర్, బి.పి.పేషెంట్లను కనుగొన్నాము. అందులో దాదాపు మూడు వందల మందికి షుగర్, బి.పి. ఉన్నట్లు కూడా వారికి తెలియదు. షుగర్,

బి.పి.లను నిర్ధారించేందుకు తక్కువ ఖర్చువుతుంది. కాబట్టి మొదటి ప్రాధాన్యతగా గ్రామాలలో 'హెల్త్ ప్రొఫైల్' కార్యక్రమాన్ని చేపట్టాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బలసాని లక్ష్మీనారాయణ (స్థానిక సంస్థలు - ఖమ్మం):- ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రజల ఆరోగ్యంపై పెద్దయెత్తున ఖర్చుపెట్టడంతోబాటు, తెలంగాణ ప్రజలందరికీ కూడా కళ్ల పరీక్షలు చేయించి వేల మందికి కళ్లజోళ్లు ఇప్పించే కార్యక్రమం తీసుకోవడం జరిగింది. ఆ విధంగా వైద్య రంగాన్ని ముందుకు తీసుకుపోయే క్రమంలోనే, మన రాష్ట్రంలోని ప్రతి పౌరుడికి ఒక హెల్త్ ప్రొఫైల్ ఉండాలనే ఉద్దేశంతో ముఖ్యమంత్రిగారు వారి సొంత నియోజకవర్గమైన చింతమడకలో ఈ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించారు. సభ్యులు చెప్పినట్లు బి.పి., షుగర్ చెక్ తక్కువ ఖర్చుతో అవుతుంది కాబట్టి గ్రామీణ ప్రాంతం నుండి ప్రారంభించి పట్టణాలకు ఈ కార్యక్రమాన్ని తీసుకువస్తే బాగుంటుంది. ప్రతి పౌరుని ఆరోగ్య పరిస్థితి మన చేతుల్లో ఉంటుంది కాబట్టి దానికి తగ్గట్టుగా బడ్జెటును రూపొందించుకునే విధంగా ఈ కార్యక్రమం చేపట్టాలి. భద్రాచలం ఏరియా ఆసుపత్రిలో పెద్దయెత్తున ఈ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడం మంత్రిగారు చూశారు. అక్కడికి ఒరిస్సా, చత్తీస్ గఢ్, మహారాష్ట్ర, ఆంధ్ర రాష్ట్రాల నుండి ప్రజలు రావడంతో విపరీతంగా క్రౌడ్ ఉంటోంది. అందువలన, అక్కడున్నటువంటి స్టాఫ్ సరిపోవడం లేదు. అక్కడ కావలసిన ఎక్స్ ప్లెమెంట్ బ్రహ్మాండంగా అందుబాటులో ఉన్నప్పటికీ సిబ్బంది చాలా తక్కువున్నటువంటి పరిస్థితి ఉంది కాబట్టి, మంత్రిగారు దయతో మరిన్ని పోస్టులను శాంక్షన్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ అలుగుబెల్లి నర్సి రెడ్డి (ఉపాధ్యాయుల నియోజకవర్గం-వరంగల్, ఖమ్మం మరియు నల్లగొండ):- గౌరవ మంత్రిగారు తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ వైద్య రంగం అభివృద్ధి చెందేందుకు అనేక ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. అదే సందర్భంలో కార్పొరేట్ మరియు ప్రైవేటు హాస్పిటల్స్ లో ఫీజులు పెద్దయెత్తున తీసుకుంటున్నట్లు తెలుస్తోంది.

సి.ఎం.రిలీఫ్ ఫండ్ కొరకు దరఖాస్తులు పంపించే క్రమంలో గమనిస్తే, ఫీజ్ పరిస్థితి చాలా ఎక్కువగా ఉన్నట్లు నేను డాక్టర్ ను కాకుపోయినా నాకే అర్థమవుతోంది. కాబట్టి వాటి నియంత్రణ కొరకు ఏమైనా చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్:- సభ్యులు శ్రీ నర్సిరెడ్డి, గంగాధర్ గౌడ్ గారు, బలసాని గారు, శ్రీనివాస్ రెడ్డిగారు మరియు శ్రీ బోడకుంటి వెంకటేశ్వర్లుగారు ప్రజల ఆరోగ్యంపై, వారు పడుతున్న ఇబ్బందులపై, వారు చేస్తున్న ఎక్స్ పెండిచర్ వల్ల ఉత్పన్నమైయ్యే పరిస్థితులపై మాట్లాడారు. తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి దీనిపై సంపూర్ణమైన అవగాహన ఉంది. కంటి వెలుగు కార్యక్రమం కూడా అక్కడి నుండే పుట్టుకొచ్చింది. ఒక కోటి యాభై నాలుగు లక్షల మందికి ఐ స్క్రీనింగ్ టెస్టులు చేసి, నలభై లక్షల మందికి వెంటనే అద్దాలు ఇవ్వడం జరిగింది. మిగతా సమస్యలను ఐడెంటిఫై చేసి, వాటిని పరిష్కరించే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. శ్రీ నర్సిరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు వైద్యంలో విప్లవాత్మకమైన మార్పులు తీసుకురావాలని అవసరమున్నది. సామాన్య ప్రజల, కడు పేదరికంలో ఉన్న ప్రజలకు యాక్సిడెంట్స్ అవ్వడమో, లేక వారికి షుగర్, బీపీలున్నాయని తెలిసినప్పుడు అనుకోని ఖర్చులు వస్తాయి. వారు కుదవ పెట్టడానికి ఇల్లు ఉండదు, అమ్మకుందామంటే భూమి ఉండదు. గతంలో కొన్ని రోగాలు కేవలం ఉన్నత కుటుంబాలకు మాత్రమే పరిమితమైయ్యేవి. అరవై శాతం వరకు కూడా నాన్ కమ్యూనికేబుల్ డిసీజెస్ వస్తున్నాయి. బి.పి., షుగర్ ఎందుకు వస్తున్నాయనేది పెద్ద చర్చగా మారింది. మామూలు కుటుంబాలకు కూడా బి.పి., షుగర్ ఉంటోంది. తద్వారా కార్డియో వ్యాస్కులర్ ఫెయిల్యూర్స్ లేదా కిడ్నీ ఫెయిల్యూర్ సమస్యలొస్తున్న మాట వాస్తవమే. అందవల్లనే, తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రామోటీవ్ యాక్టివిటీని ముందుగా చేపట్టింది. ప్రామోటీవ్ యాక్టివిటీలో అంగన్ వాడీలో, రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ లో, హాస్టళ్లలో మంచి ప్రాటీన్ యండ్ ఎనర్జీ ఫుడ్, బాలెన్స్ డైట్ అందజేయడం జరుగుతోంది. ప్రివెంటివ్ యాక్సిక్టివ్ కూడా చాలా చేస్తోంది. అదే విధంగా, క్యూరేటివ్ యాక్టివిటీలో కూడా ఆఫీసర్లతో సమావేశం

నిర్వహించినప్పుడు పేదలు గాంధీ లేదా ఉస్మానియా ఆసుపత్రులకు వస్తే వారికి పలు సౌకర్యాలు లేవు, వేరే ఆసుపత్రికి వెళ్లండి అని అక్కడి డాక్టర్లు పేదలకు చెప్పే పరిస్థితి రాకుండాని చెప్పడం జరిగింది. పేదలు ఏ నమ్మకంతో వైద్యుల దగ్గరకు వస్తారో, వంద శాతం వైద్యం అందించే స్థాయికి మన ఆసుపత్రులు ఎదగాలి. సభ్యులు శ్రీనివాస్ రెడ్డిగారు వారి గ్రామంలో బి.పి., షుగర్ పేషంట్ల సంఖ్య పెరుగుతోందని చెప్పడం వాస్తవమే. టెక్నాలజీ వచ్చి మనిషికి శ్రమ తగ్గిపోయి, టెన్షన్స్ పెరిగిపోతున్నాయి. ఎంత టెక్నాలజీ వచ్చినా, ఎంత ధనమున్నా, పంటలు ఎన్ని పండినా కూడా ఎక్కడో ఒక చోట ప్రతి కుటుంబంలో ఆరోగ్య సమస్యలొస్తున్నాయి, దీనిపై అనేక సార్లు చర్చలు కూడా పెట్టడం జరిగింది. తెలంగాణ ప్రభుత్వం వైద్య రంగంలో స్క్రీనింగ్ ను కొనసాగిస్తే, ప్రభుత్వ ఖర్చులే కాకుండా సామాన్యులకు కూడా ఖర్చులు తగ్గిపోయే ఆస్కారముంది. వందకు వంద శాతం ఎర్లీ డిటెక్షన్ చేస్తే, త్వరగా, తక్కువ ఖర్చుతో బాధితులు కోలుకునే ఆస్కారముంటుంది, కాబట్టి దానిపై తప్పకుండా ఫోకస్ చేస్తాం. అదే ఉద్దేశ్యంతోనే ఈ కార్యక్రమం చేపట్టాం. ముఖ్యమంత్రిగారు దీనిమీద సమగ్రమైన సమాచారంతో, సమగ్రమైన ప్లాన్ తో ఉన్నారు, కాబట్టి ఈ సంవత్సరం దానికి రూపకల్పన చేస్తామని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

Mr. CHAIRMAN:- Q.No.3212

రాష్ట్రంలో డయాలసిస్ కేంద్రాలు

ప్రశ్న నెం. 3212(3)

శ్రీ శేరి సుభాష్ రెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి.:- గౌరవనీయులైన వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(ఎ) రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతం పనిచేస్తున్న డయాలసిస్ కేంద్రాల సంఖ్య ఎంత;

(బి) రోగుల సంఖ్యలో పెరుగుదలను దృష్టిలో వుంచుకొని మరిన్ని డయాలసిస్ కేంద్రాలను ప్రారంభించడానికి ఏదైనా ప్రతిపాదన ఉందా;

(సి) అయితే, వాటి వివరాలు ఏమిటి ?

వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఈటల రాజేందర్):-

(ఎ) 45.

(బి&సి) నూతన కేంద్రాలను ప్రారంభించే అవసరత ఉత్పన్నమైనప్పుడు పరిశీలించడమవుతుంది.

శ్రీ శేరి సుభాష్ రెడ్డి (శాసన సభ నియోజకవర్గం):-

అధ్యక్షా, ఈ డయాలసిస్ అనేది క్యాన్సర్ కన్నా ఘోరమైన జబ్బు. ఎందుకంటే, ఒక పేషంట్ వారంలో మూడు సార్లు డయాలసిస్ ట్రీట్మెంట్ చేయించుకోవాల్సి వస్తుంది. ఈ డయాలసిస్ రోగులపై శ్రద్ధ వహిస్తున్నందుకు ముఖ్యమంత్రిగారికి ప్రత్యేక అభినందనలు తెలుపుతున్నాను.

10.40 | గతంలో ఉన్నటువంటి 40 డయాలసిస్ కేంద్రాలను

ఉ. ఈ సంవత్సరం 45కు పెంచడం సంతోషకరం. ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు ఆసుపత్రుల్లో డయాలసిస్ సేవలు పొందేందుకు రిజిస్ట్రేషన్ విధానంలోని సాంకేతిక కారణాల వలన లేదా రోగుల ఆరోగ్య సమస్యల వల్ల వేలి ముద్రలు తీసుకోవడంలో చాలా జాప్యమై, ఒక్కోసారి ఆ రోజంతా వేచి చూడటం లేదా మరుసటి రోజు మళ్ళీ రిజిస్ట్రేషన్ కు హాజరు కావడమనేది వారికి ఇబ్బందికరంగా ఉంటోంది. కాబట్టి, ఈ సందర్భంలో వేలి ముద్రలు కాకుండా, రెటీనా స్కాన్ లేదా ఫేస్ ఐడీ ద్వారా రిజిస్ట్రేషన్ చేసినట్లైతే రోగులు సకాలంలో ఇంటికి వెళ్లేందుకు ఆస్కారం ఉంటుంది.

మా మెదక్ డయాలసిస్ సెంటర్ లో కేవలం ఐదు పడకలు మాత్రమే ఉన్నాయి. దాదాపుగా 60-70 మంది డయాలసిస్ చేయించుకోవడానికి వస్తున్నందున వారికి డయాలసిస్ చేయించుకునే సరికి ఒక్కోసారి రాత్రి 8 గంటలు కూడా అవుతోంది. కావున, డయాలసిస్ సెంటర్ లో పేషంట్ల సంఖ్యకు అనుగుణంగా పడకల సంఖ్య, అక్కడ అవసరమైన సిబ్బందిని కూడా పెంచాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

నెఫ్రాలజిస్టులకు టీఏ, డిఎ చెల్లింపుల్లో జరిగిన లోపం కారణంగా నెఫ్రాలజిస్టులు డయాలసిస్ కేంద్రాలను సందర్శించడం లేదని నాకు తెలిసింది. మా మెదక్ డయాలసిస్ సెంటర్ కు కూడా గత రెండు నెలలుగా నెఫ్రాలజిస్ట్ హాజరు కావడం లేదు. కావున, నెఫ్రాలజిస్టులకు

టీఏ, డిఎ చెల్లించే విషయంలో ఏర్పడిన సమస్యను పరిష్కరించే విధంగా సంబంధిత అధికారులను ఆదేశించాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. డయాలసిస్ పేషంట్లు ఆరోగ్య శ్రీ ద్వారా సిఎమ్ సి రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకున్నప్పుడు 10 సిట్టింగులకు మాత్రమే అవకాశం ఉండేది. గతంలో నేను సందీప్ సుల్తానియా గారితో మాట్లాడి దానిని ఆరు నెలలుగా చేయించాను. డయాలసిస్ రోగులు అటెండెన్స్ కోసం హైదరాబాద్ సిఎమ్ సికి ప్రతిసారి రావడం ఇబ్బందిగా ఉంటోంది. కావున, ఈ వ్యవధిని ఒక్కసంవత్సరానికి పెంచాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్:- అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాతనే ఐసియూ, ఎస్ఎన్ సియూ, డయాలసిస్ కేంద్రాలను విస్తృతంగా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. జిల్లా ఆసుపత్రులు, ఏరియా ఆసుపత్రులు, సిహెచ్ సిలు మరియు మెడికల్ కాలేజీలకు అనుబంధంగా ఉన్న 9 టీచింగ్ ఆసుపత్రుల్లో 5-10 చొప్పున డయాలసిస్ యూనిట్లను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

ఆసుపత్రికి వచ్చే డయాలసిస్ పేషంట్ల సంఖ్య ఆధారంగా రోజంతా కూడా డయాలసిస్ కేంద్రాన్ని నడిపించడం జరుగుతున్నప్పటికీ ఇంకా డిమాండ్ వస్తున్న విషయం వాస్తవమే. ఒక్క పేషంట్ కూడా ఇబ్బందిపడని విధంగా, ఐదారు గంటలు వైద్యం కోసం వేచి చూడకుండా, వెను వెంటనే రోగులకు వైద్యం అందించేందుకు ప్లాన్ చేస్తున్నామని సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. నిమ్మకు అనుబంధంగా కొన్ని ఆసుపత్రులు, ఉస్మానియాకు అనుబంధంగా ఉన్నటువంటి ఈ ఆసుపత్రులను నెఫ్రాలజిస్టులు సందర్శిస్తారు. నెఫ్రాలజిస్టులు పరీక్షలు, మందుల సరఫరాను ప్రభుత్వమే ఉచితంగా సరఫరా చేస్తోంది. ఒక్కో పేషంట్ కు వారానికి మూడు సార్లు డయాలసిస్ చేసినా, నెలకు 10-12 సార్లు డయాలసిస్ అవసరం అవుతోంది. తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక్కో డయాలసిస్ పేషంట్ కు సంవత్సరానికి 1.80 లక్షల రూపాయలను ఖర్చు చేస్తోంది. రోగులకు వైద్య సేవలు అందించేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎంత ఖర్చైనా చేస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. నెఫ్రాలజిస్టులకు సంబంధించిన టీఏ,

డివి చెల్లింపుల్లో ఉన్న సమస్యలను తప్పకుండా పరిష్కారం చేసే ప్రయత్నం చేస్తాము.

అదనపు డయాలసిస్ కేంద్రాలను, డయాలసిస్ యూనిట్ల సంఖ్యను మరియు డయాలసిస్ మిషన్స్ ఆపరేట్ చేసే ఉద్యోగుల సంఖ్యను కూడా పెంచే ప్రయత్నం చేస్తాము. డయాలసిస్ పేషంట్స్ ఉన్న కుటుంబాల ఇబ్బందులను కళ్లారా చూశాము. కిడ్నీ పేషంట్లకు ఎటువంటి ఇబ్బంది లేకుండా చూసుకునే జిమ్మేదారి తెలంగాణ ప్రభుత్వానిదేనని మనవి చేస్తున్నాను. ఒక్కసారి పేషంట్కు రెండు కిడ్నీలు ఫెయిలై ఆసుపత్రి వచ్చినట్లైతే జీవితాంతం డయాలసిస్ చేయించుకోవాల్సి లేదా కిడ్నీ ట్రాన్స్ప్లాంట్ చేయించుకోవాల్సి ఉంటుంది. సాధారణంగా డయాలసిస్ పేషంట్స్ ఒక్కసారి మరణించే అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి, రిజిస్ట్రేషన్ వ్యాలిడిటిని ఆరు నెలలు ఉంచాము. కావున, గౌరవ సభ్యులు కోరిన విషయాన్ని పరిశీలించి సిట్టింగ్స్ వ్యాలిడిటిని సంవత్సరానికి పెంచే ప్రయత్నం చేస్తాము.

జెడ్.పి.టి.సి. మరియు ఎమ్.పి.టి.సి.లకు గౌరవ వేతనం చెల్లింపు

ప్రశ్న సంఖ్య. 3252(4)

శ్రీ పోచంపల్లి శ్రీనివాస్ రెడ్డి, ఎమ్.ఎల్.సి.: - గౌరవనీయులైన పంచాయతీరాజ్ మరియు గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారాన్ని తెలియజేస్తారా:

(అ) జెడ్పిటిసిలు మరియు ఎంపిటిసిలకు క్రమం తప్పకుండా ప్రతి నెల గౌరవ వేతనాన్ని చెల్లిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి, వారికి చెల్లించాల్సిన మిగిలిన బకాయిల పరిమాణం ఎంత;

(ఇ) ఎప్పటిలోగా బకాయిలను చెల్లించడమవుతుంది?

పంచాయతీరాజ్ మరియు గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎర్రబెల్లి దయాకర్ రావు): - (అ) అవునండీ.

(ఆ) జెడ్పిటిసిలు, ఎంపిటిసిలకు గౌరవ వేతనాన్ని క్రమం తప్పకుండా చెల్లించడమవుతున్నది. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఇప్పటివరకు రూ.7235.40 లక్షల మొత్తాన్ని చెల్లించడమయింది. చెల్లించాల్సిన మిగిలిన బకాయిలు లేవు.

(ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ పోచంపల్లి శ్రీనివాస్ రెడ్డి: - అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు స్థానిక సంస్థల అభివృద్ధి కోసం ఎంతో కృషి చేస్తున్నారు. పల్లెల అభివృద్ధి కోసం పంచాయతీరాజ్ శాఖ మంత్రి దయాకర్ రావు గారి ఆధ్వర్యం వల్ల ప్రగతి మరియు ఎమ్పిటిసిలు, జెడ్పిటిసిలు, కౌన్సిలర్లు, ఛైర్మన్లు, ఎమ్మెల్యే, ఎమ్మెల్యేల భాగస్వామ్యంతో మునిసిపల్ శాఖ మంత్రి కేటీఆర్ ఆధ్వర్యం వల్ల అభివృద్ధి కోసం పట్టణ ప్రగతి కార్యక్రమాన్ని విజయవంతంగా చేపట్టడం జరిగింది. స్థానిక ప్రజా ప్రతినిధులైన ఎమ్పిటిసిలకు, జెడ్పిటిసిలకు ప్రతి నెలా గౌరవ వేతనాలు ఎంతెంత వస్తున్నాయి? ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో వీరి గౌరవ వేతనాలు ఎంత ఉన్నాయి? తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత ఎంత ఇస్తున్నారు? ఎమ్పిటిసిలు, జెడ్పిటిసిలు నిధులు, విధులు లేకుండా ఉత్సవ విగ్రహాలుగా ఉన్నారు. వీరికి నిధులు, విధులు ఏమైనా ఇచ్చే అవకాశం ఉన్నదా? ఒకవేళ అవకాశం ఉంటే ఎప్పటి నుంచి దానిని అమలు చేస్తారు? జెడ్పిటిసిలకు, ఎమ్పిటిసిలకు ప్రత్యేక కార్యాలయాలు లేవు. జెడ్పిటిసిలకు ఎమ్పిటి, ఎమ్పిటిఓ కార్యాలయాల్లో ఒక గదిని ఏమైనా కేటాయిస్తారా, ఎమ్పిటిసిలకు గ్రామ సర్పంచ్ కార్యాలయంలో ఒక గదిని కేటాయించే అవకాశం ఏమైనా ఉన్నదా? అనే అంశాలను తెలియజేయాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. స్థానిక సంస్థల ద్వారా శాసన పరిషత్తు సభ్యులను ఎన్నుకున్న పది రోజులకే ఎమ్పిటిసిల పదవీ కాలం ముగిసింది. జిల్లాల ఛైఫర్ కేషన్ వల్ల అప్పటికే వారికి బకాయి ఉన్న 11 నెలల గౌరవ వేతనాలను మంజూరు చేయాలని కోరిన వెంటనే, ఒకే దఫాలో 72 కోట్ల రూపాయలు మంజూరు చేసిన ముఖ్యమంత్రి గారికి, కేటీఆర్ గారికి, ఎర్రబెల్లి దయాకర్ గారికి సభా పూర్వకంగా ప్రత్యేక ధన్యవాదములు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఎమ్పిటిసి, జెడ్పీటిసిల గౌరవ వేతనాల బకాయిలను పూర్తిగా చెల్లించడం సంతోషకరం. మిత్రులు గౌరవ సభ్యులు పోచంపల్లి శ్రీనివాస్ రెడ్డి గారు మాట్లాడిన విధంగా, 13వ ఆర్థిక సంఘం వరకు పంచాయతీలకు 50 శాతం, మండల పరిషత్తుకు 30 శాతం, జిల్లా పరిషత్తుకు 20 శాతం నిధులను కేటాయించారు. 14వ ఆర్థిక సంఘం ప్రకారం పూర్తిగా నిధులను గ్రామ పంచాయతీలకే అందించడం వల్ల ఎమ్పిటిసిలు, జెడ్పీటిసిలు ఉత్సవ విగ్రహాలుగా ఉండిపోయారు.

10.50 ఉ. వసులు చేయడానికి ప్రేరేపిస్తున్నామే తప్ప, ఆర్థికంగా వారికి ఎటువంటి వెసులుబాటు లభించడం లేదు. మండల పరిషత్తులు, జిల్లా పరిషత్తులను బలోపేతం చేయడానికి నూతనంగా 23 జిల్లా పరిషత్తులను, 100కు పైగా మండల పరిషత్తులను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. గతంలో 13వ ఆర్థిక సంఘంలో కేంద్రప్రభుత్వం యొక్క విధానాలైనప్పటికీ, 15వ ఆర్థిక సంఘంలో మండల, జిల్లా పరిషత్తులకు నిధులు కేటాయింపు చేయబడే విధంగా కార్యక్రమాన్ని రూపొందించారు. గ్రామ పంచాయతీలకు సంబంధించి ప్రత్యేకంగా ఫైనాన్స్ కమిషన్ నుండి ఎంతైతే నిధులు విడుదల చేయడం జరుగుతుందో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా అంతే మొత్తం కలిపి విడుదల చేస్తున్నట్లుగా తెలిపారు. ఇది మంచి ఆలోచన. మూడంచెల పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థలో గ్రామ పంచాయతీ వ్యవస్థతోపాటుగా మండల, జిల్లా పరిషత్తులను బలోపేతం చేసినప్పుడు మాత్రమే ఆశించిన గ్రామాభివృద్ధిని మనం సాధించగలుగుతాము. గతంలో 13వ ఆర్థిక సంఘంలో మండల పరిషత్తుకు 30 శాతం, జిల్లా పరిషత్తుకు 20 శాతం నిధుల కేటాయింపు చేశారో అదే విధానం 15వ ఆర్థిక సంఘం కూడా కొనసాగించాలని, కేంద్రప్రభుత్వం ఎన్ని నిధులను విడుదల చేస్తుందో అంతే మొత్తాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కలిపి నిధులను విడుదల చేయాలని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎర్రబెల్లి దయాకర్ రావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి ZPTC, MPTCల మీద చాలా గౌరవం

ఉంది. వారు పటిష్టంగా ఉంటేనే ప్రభుత్వ పథకాలను అమలు చేస్తారనేది ప్రభుత్వ ఆలోచన. గౌరవ వేతనాల గురించి సభ్యులు పోచంపల్లి శ్రీనివాస్ రెడ్డి గారు అడిగారు. ZP ఛైర్మన్లకు రూ.7,500 నుండి రూ.10,000లకు, ZPTCలకు రూ.2250 నుండి రూ.10,000లకు, MPPలకు రూ.2250 నుండి రూ.10,000, MPTCలకు రూ.750 నుండి రూ.5,000 పెంచడం జరిగింది. ఇందుకు గాను 2019-2020వ సంవత్సరంలో డెబ్బై కోట్ల ముప్పై లక్షల రూపాయలను విడుదల చేయడం జరిగింది. MPPలకు, MPTCలకు అరవైకోట్ల తొమ్మిది లక్షల రూపాయలను, జెడ్పీ ఛైర్మన్లకు పదకొండు కోట్ల ఇరవై అయిదు లక్షల నిధులను విడుదల చేయడం జరిగింది. వీళ్ళకు సంబంధించిన నిధులు, నిధులపై చర్చలు జరుగుతున్నాయి. గతంలో కేంద్రప్రభుత్వం ZPTC, MPTCలకు నిధులు విడుదల చేసేది. ఇప్పుడు వాటిని బండ్ చేశారు. ప్రస్తుతం ఒక్క గ్రామ పంచాయతీలకు మాత్రమే కేంద్రప్రభుత్వం నుండి నిధులు వస్తున్నాయి. ZPTC, MPTCలకు కూడా 15వ ఆర్థిక సంఘంలో కొంత మొత్తాన్ని కేటాయించాలనేది గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి ఆలోచన. గతంలో జిల్లా పరిషత్తులకు, యమ్పీటిసిలకు చాలా అధికారాలుండేవి. ఇప్పుడు కూడా వీరికి కొన్ని అధికారాలివ్వాలని సీనియర్ అధికారులతో చర్చలు జరుపుతున్నారు. త్వరలో ముఖ్యమంత్రిగారు దీని గురించి నిర్ణయం తీసుకుంటారని తెలియజేస్తున్నాను.

ZPTC, MPTCల జీతాల గురించి అనేకమార్లు మమ్మల్ని అడుగుతున్నందుకు సభ్యులు పి. శ్రీనివాస్ రెడ్డి గారిని అభినందిస్తున్నాను. ఈ విషయాలను ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువెళ్లి నిధులను విడుదల చేయడం జరుగుతుందని తెలుపుతూ, మాట్లాడానికి అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ ఛైర్మన్:- 1995వ సంవత్సరంలో నేను ZPTCగా ఉన్నాను కాబట్టి ఈ విషయం గురించి చెబుతున్నాను. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అయిదు అంచెల విధానాన్ని మూడంచెల విధానంగా చేయాలని ఒక

తీర్మానం చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపింది. వాజ్‌పేయిగారి ప్రభుత్వం దానిని బిల్లు రూపంలో కూడా పెట్టారు. దానికి కాంగ్రెస్ పార్టీ మొదట అనుకూలించినా, తరువాత వ్యతిరేకించారు. మణిశంకరఅయ్యర్ గారి జోక్యంతో ఇందిరాగాంధీ గారి ఆత్మ క్షోభిస్తుందని దానిని ఆపారు. ఇప్పటికైనా ఐదంచెల విధానం నుండి మూడంచెల విధానాన్ని తీసుకురావడంలో మీ వంతు ప్రయత్నించాలని జీవన్ రెడ్డి గారిని కోరుతున్నాను. ఆ విషయంలో రాజ్యాంగ సవరణ జరగాలి. 1987వ సంవత్సరంలో మూడంచెల విధానంలో సర్పంచులు, మండల పరిషత్తు, జిల్లా పరిషత్తు అమలులో ఉండేవి. అది ఉంటే ఈ సమస్యలు వచ్చి ఉండేవి కావు. మంత్రిగారు సవివరంగా చెప్పారు. కేంద్రప్రభుత్వం ఆ విధానాన్ని తీసుకొస్తుందని ఆశిద్దాము.

బోధనేతర సిబ్బంది నియామకం

ప్రశ్న నెం. 3288(5)

శ్రీ అలుగుబెల్లి నర్సిరెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి.: - గౌరవనీయులైన విద్యా శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేయండి:

(అ) బోధనేతర సిబ్బంది కొరత కారణంగా ప్రభుత్వ పాఠశాలల నిర్వహణ కష్టతరమైనదన్న విషయం ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చిందా;

(ఆ) అయితే, అవసరమైన సిబ్బందిని నియమించడానికి తీసుకున్న చర్యలేమిటి;

(ఇ) ఎప్పటిలోగా వారిని నియమించడమవుతుంది?

గౌరవనీయ విద్యా శాఖ మంత్రి (శ్రీమతి సబితా ఇంద్రారెడ్డి) :- (అ) లేదండీ

(ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

(ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ అలుగుబెల్లి నర్సిరెడ్డి :- అధ్యక్షా, తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారికి కొన్ని విషయాలను తెలియజేస్తున్నాను. బోధనేతర సిబ్బంది కొరత కారణంగా ప్రభుత్వ పాఠశాలల నిర్వహణ కష్టతరమైనదన్న విషయం ప్రభుత్వం దృష్టికి

వచ్చిందా? అనేది మొదటి ప్రశ్న. ఈ విషయం గురించి గౌరవ మంత్రిగారు బాధ్యతలు తీసుకున్న తరువాత వారితో మాట్లాడడం జరిగింది. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో 4,500 పైగా హైస్కూల్స్ ఉన్నాయి. 3000లకు పైగా ప్రాథమికోన్నత పాఠశాలలు, 19,000లకు పైగా ప్రైవేట్ పాఠశాలలు, 959 రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలు మొత్తం కలిపితే దాదాపు ముప్పై వేల పాఠశాలలున్నాయి. 959 రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలల్లో మాత్రమే బోధనేతర సిబ్బంది ఉన్నారు. దాదాపు ఇరవై వేల పాఠశాలల్లో LDC, రికార్డ్ అసిస్టెంట్స్, అటెండర్స్ కూడా లేరు. టాయిలెట్స్ మెయిన్టెనెన్స్ కోసం నెలకు రూ. 2,500లు ఇచ్చి ఒక వ్యక్తిని పెట్టుకుంటున్నారు. వారు ఉదయం, సాయంత్రం వచ్చి నీళ్లు పెట్టి వెళుతున్నారు గానీ, గంట కొట్టడానికి కూడా ఎవ్వరూ లేరు. నేను ఈ విషయాలను పరిశీలించి లేఖను తయారుచేసి వాటిని ముఖ్యమంత్రిగారికి, మంత్రిగారికి, సంబంధిత అధికారులకు ఇవ్వడం జరిగింది. దీనికి మంత్రిగారు 'లేదండీ' అనే సమాధానం చెప్పారు. దానికి నేను విచారానాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నాను. ఈ సమస్యను పరిష్కరించడం ద్వారానే పాఠశాలలు సజావుగా నడుస్తాయి. నల్గొండ జిల్లాలోని కొండమల్లెపల్లి పాఠశాలలో 1400 మంది విద్యార్థులు, ఒక్క అటెండర్ మాత్రమే ఉన్నారు. జూనియర్ అసిస్టెంట్ మరియు ఇతర సిబ్బంది ఎవ్వరూ లేని పరిస్థితులు ఉన్నాయి కాబట్టి, ఈ విషయం గురించి మరొక్కసారి పరిశీలించి వారిని నియమించవలసిన అవసరం ఉందని తమరి ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

11.00 | శ్రీ టి. భాను ప్రసాద్ రావు (స్థానిక సంస్థలు -

ఉ. కరీంనగర్):- అధ్యక్షా, గతంలో వరంగల్ జిల్లాలో నర్సంపేట ప్రాంతంలోని జూనియర్ కళాశాలలో లైబ్రరీ లేదు. కానీ, లైబ్రేరియన్‌ను అపాయింట్ చేశారు. లైబ్రరీ ఉన్న కళాశాలలో మాత్రం లైబ్రేరియన్ లేరు. ఈ విషయానికి సంబంధించి నేను జనార్ధన్ రెడ్డి గారికి లెటర్ రాస్తే, ఎంక్వైరీ చేయమని తిరిగి సమాచారం ఇవ్వడం జరిగింది. అలాగే క్రీడా మైదానాలున్న చోట పీకాటీలు లేరు, మైదానాలు లేని చోట్ల పీకాటీలున్నాయి. ఈ రెండు అంశాలపై దృష్టి

సారించాలని తమరి ద్వారా సంబంధిత మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి సబితా ఇంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు భాను ప్రసాద్ రావు గారు మరియు నర్సిరెడ్డి గారు ప్రస్తావించిన అంశాల గురించి వివరిస్తున్నాను. రాష్ట్రంలో మొత్తం 26,754 పాఠశాలల్లో దాదాపు 1,28,892 మంది ఉపాధ్యాయులు పనిచేస్తున్నారు. ల్యాబ్ అసిస్టెంట్, జూనియర్ అసిస్టెంట్, రికార్డ్ అసిస్టెంట్ ఆఫీస్ సబార్డినేట్ వంటి పోస్టులకు గానూ, 5 వేల మంది నాన్ టీచింగ్ స్టాఫ్ను కొన్ని పాఠశాలల్లో నియమించడం జరిగింది. దీనితోపాటు దాదాపు 194 మోడల్ స్కూళ్లలో, 778 మంది నాన్ టీచింగ్ సిబ్బంది పనిచేస్తున్నారు. అలాగే 475 కస్తూర్బా గాంధీ విద్యాలయాల్లో 5,141 మంది నాన్ టీచింగ్ సిబ్బంది పనిచేస్తున్నారు. కొన్ని పాఠశాలల్లో పార్ట్ టైం స్వీపర్స్గా పనిచేస్తున్న 5 వేల మందికి, ప్రతి నెల 4 వేల రూపాయలను వేతనంగా చెల్లించడం జరుగుతోంది. అన్ని పాఠశాలల్లో టాయిలెట్లను శుభ్రపరచడానికి 28,394 మంది శానిటేషన్ సిబ్బంది పనిచేస్తున్నారు. వీరికి నెలకు దాదాపు 2 వేల 5 వందల రూపాయల చొప్పున, సంవత్సరానికి 64 కోట్ల 42 లక్షల రూపాయలు అందివ్వడం జరుగుతోంది. ఇంకా కొన్ని పాఠశాలల్లో సిబ్బందిని నియామకం చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈ విషయమై గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు కెబినెట్ సమావేశంలో సంబంధిత శాఖను ఆదేశించడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు భాను ప్రసాద్ రావు గారు మరియు నర్సిరెడ్డి గారు ప్రస్తావించిన అంశాలను విద్యార్థుల పరీక్షలు ముగిసిన వెంటనే ప్రభుత్వం ప్రత్యేక దృష్టిసారింపి ఉన్న ఖాళీలను భర్తీ చేస్తుందని తమరి ద్వారా తెలుపుతున్నాను.

శ్రీ కూర రఘురామ్ రెడ్డి (ఉపాధ్యాయుల నియోజకవర్గం - మెదక్, నిజామాబాద్, ఆదిలాబాద్ మరియు కరీంనగర్):- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు నర్సిరెడ్డి గారు ప్రస్తావించిన శానిటేషన్ విషయం గురించి చర్చిస్తే, దాదాపు వెయ్యి నుండి పదిహేను వందల మంది విద్యార్థులున్న పాఠశాలల్లో ఒక్కొక్క ఫండ్ కింద, ఒక్కొక్క

యూనిట్ చొప్పున పాఠశాల గ్రౌండ్లో పది టాయిలెట్లు ఉంటాయి. ఈ టాయిలెట్లన్నీ ఒకేచోట కాకుండా వేరు వేరుగా ఉండడం వల్ల వీటికి పైపులు పగిలిపోయి, రన్నింగ్ వాటర్ అగిపోవడంతో, టాయిలెట్లు ఉన్న, ప్రయోజనం లేకుండా పోతోంది. పాఠశాలల్లో టాయిలెట్లు చాలా ఉన్నా, వాటి నిర్వహణ సరిగ్గా లేదనే విషయాన్ని తనిఖీ చేపట్టిన వారు సుప్రీంకోర్టు మరియు హైకోర్టుల్లో చెబుతున్నారు. ఎందుకు జరగడం లేదనే విషయాన్ని ప్రాక్టికల్గా చూశాను కాబట్టి చెబుతున్నాను. టాయిలెట్లు అన్నీ ఒకే రూఫ్ కింద ఉన్నట్లైతే ప్రయోజనం ఉంటుంది. ఈ రూఫ్ మధ్యలో గోడ ఉండి ఒక వైపు విద్యార్థినులు, మరో వైపు విద్యార్థుల టాయిలెట్లు అమర్చినట్లైతే, సులువుగా వాటర్ ఫ్లో జరిగి శానిటేషన్ సిబ్బందికి పని సులభంగా జరిగిపోతుంది. పాఠశాల గ్రౌండ్ మొత్తంలో పదిచోట్ల పది యూనిట్లు ఉంటాయి. కానీ ఒక్క యూనిట్ కూడా పనికి రాదు. కార్పొరేట్ పాఠశాలల్లో కూడా ఇటువంటి పద్ధతి ఉంటుంది. టాయిలెట్లన్నీ చాలా శుభ్రంగా ఉంటాయి. శానిటేషన్ సిబ్బంది కూడా ఒక్కరే ఉంటారు. భవిష్యత్తులో పాఠశాలలోని విద్యార్థుల సంఖ్యకు అనుగుణంగా ఒకేసారి పూర్తి బడ్జెట్ను కేటాయించి శానిటేషన్ యూనిట్ అంతా ఒకే చోట నిర్మాణం చేసినట్లైతే, శానిటేషన్ సమస్యలకు పరిష్కారం ఉంటుందని తమరి ద్వారా మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ నాయిని నరసింహ రెడ్డి (నామినేటెడ్):- అధ్యక్షా, నేరడుకొమ్మ మండలం కస్తూర్బా కళాశాలలో ఆరుగురు టీచర్లు ఉండాల్సిన చోట ఇద్దరు టీచర్లు మాత్రమే ఉన్నారు. మిగతా నలుగురు టీచర్లు లేరు. ఒక టీచర్ ట్రాన్స్ఫర్ వెళ్లిపోయింది. ఈ అంశమై సెక్రటరీగా విజయ కుమార్ గారు ఉన్నప్పుడు మాట్లాడితే, ట్రాన్స్ఫర్ కి అప్లికేషన్ పెట్టుకుంటే మళ్ళీ బదిలీ చేస్తామని అన్నారు కానీ, చేయలేదు. ఈ మధ్య కాలంలో మంత్రి గారికి రాసిన లెటర్ ఎండార్స్ అయింది. ఆ ఫైల్ సెక్రటరీ గారి నుండి కదలడం లేదు. కళాశాలల్లో టీచర్లు లేక 5 నెలలు గడిచిపోయింది. విద్యార్థులు టీచర్లు లేకుండా చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. దయచేసి మంత్రిగారు ఈ విషయమై సత్వరమే చొరవ

తీసుకొని నలుగురు టీచర్లను పంపించే ఏర్పాటు చేయాలని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి సబితా ఇంద్రా రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు నాయిని నరసింహా రెడ్డి గారు ప్రస్తావించిన అంశాన్ని అధికారులకు చెప్పడం జరిగింది. కస్తూర్బా గురుకుల పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయులను బదిలీ చేస్తున్నాము. ఖచ్చితంగా త్వరలోనే ఖాళీలున్న చోటకి బదిలీ చేసి పోస్టును భర్తీ చేస్తామని తెలుపుతున్నాను. అలాగే, కొత్త పోస్టులను కూడా భర్తీ చేయడం జరుగుతుంది. పాఠశాలలో రన్నింగ్ వాటర్ ఉంటే శానిటేషన్ ఇబ్బంది ఉండదని సభ్యులు రఘుత్తమ్ రెడ్డి గారు ప్రస్తావించారు. ప్రతి పాఠశాలలో "మిషన్ భగీరథ" ద్వారా నీటిని అందించాలని "పల్లె ప్రగతి" కార్యక్రమంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు స్పష్టమైన ఆదేశాలు ఇచ్చారు. టాయిలెట్లు అక్కడక్కడ ఉండడం వల్ల వాటిని మెయిన్టెన్ చేయడం కష్టమని చెప్పారు. శానిటేషన్ విషయంలో చిన్న చిన్న రిపేర్లంటే చేయించడానికి సంవత్సరానికి 50 కోట్ల రూపాయల నిధులను అందజేస్తున్నాము. ఈ అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటామని తెలుపుతున్నాను. అలాగే, గౌరవ సభ్యులు నర్సిరెడ్డి గారు గెస్ట్ టీచర్లను అపాయింట్ చేయమని కోరారు. త్వరలోనే అపాయింట్ చేస్తామని తమరి ద్వారా తెలుపుతున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్:- సభా అధ్యక్షునిగా నేను చేస్తున్న విజ్ఞప్తి ఏమిటంటే, పాఠశాల ప్రాధానోపాధ్యాయులు దీనిపై బాధ్యతలు తీసుకుంటే సమస్య పరిష్కారం అవుతుందని రఘుత్తమ్ రెడ్డి గారికి మరియు నర్సిరెడ్డి గారికి తెలుపుతున్నాను. ఇలా చేయకపోతే ఎన్ని నిధులు కేటాయించిన కూడా ఈ సమస్యకు సార్థకత ఉండదు. శానిటేషన్ విషయంలో ప్రాధానోపాధ్యాయులపై సంపూర్ణమైన బాధ్యత పెడితే, ఈ సమస్యకు పరిష్కారం దొరుకుతుందని గౌరవ మంత్రి గారికి కూడా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మీరిద్దరు సభలో పీఆర్సీ గురించి ప్రస్తావించారు. ఈ విషయంలో మీరే బాధ్యత తీసుకొని మీ ఉపాధ్యాయ బృందాన్ని ఎడ్యుకేట్ చేయండి.

11.10 **MR. CHAIRMAN:-** Question No.3205 (6) is postponed at the request of the Member. Now, I will take-up Question No.3282 (7).

VEHICULAR TRAFFIC IN TWIN CITIES

L.C.Q. No. 3282 (7)

Sri Kuchukulla Damodar Reddy, Sri Syed Aminul Hassan Jafri, Sri Mirza Riyaz Ul Hassan Effendi MLCs:- Will the Minister for Home be pleased to state:

(a) Whether it is a fact that vehicular Traffic in twin cities is increasing day-by-day;

(b) If so, the number of new vehicles are coming on the roads every month;

(c) the steps initiated to control and regulate the Traffic to ease the congestion; and

(d) Whether any awareness programmes, are conducted by the Police Department in this regard?

HON'BLE MINISTER FOR HOME (SRI MOHAMMED MAHAMOOD ALI):- (a) No, Sir,

(b) Hyderabad.

STATEMENT SHOWING NEW VEHICLES REGISTERED PER MONTH IN HYDERABAD AND RANGA REDDY RTAs.

RTAs	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Hyderabad and Ranga Reddy	30576	32604	37191	30005	42229	39779

The number of new vehicles coming on road every month are approximately around 14,000 in Cyberabad and 30,000 in Rachakonda.

(c) The Traffic Police has taken number of initiatives to ease the traffic congestion on roads and to give smooth, hassle free journey and to save time of the citizens by increasing average moving speed in the city. According to the survey made by the Ola a major public transport service, it is related that the journey time of the citizens has remained 24.8 KMPH which is highest among citizens of India.

(d) Traffic awareness programmes are being conducted by Hyderabad Traffic Police with all the stake holders. Regular meetings are being conducted with the auto drivers, lorry drivers, tanker drivers, transport association:

Ola/Uber managements about the various traffic related issues.

శ్రీ కూచుకుళ్ల దామోదర్ రెడ్డి (స్థానిక సంస్థలు-మహబూబ్ నగర్):- అధ్యక్షా, హైదరాబాద్ లో ట్రాఫిక్ సమస్యను మనం చూస్తున్నాం. లోకల్ గా డ్రంక్ అండ్ డ్రైవ్, స్పీడ్ కంట్రోల్స్ ను పెట్టి స్పీడ్ ను నియంత్రించేస్తున్నారు. కానీ ట్రాఫిక్ మాత్రం ఎక్కడా కంట్రోల్ లో లేని పరిస్థితులను కనుబడుతున్నాయి. వాస్తవంగా మన దగ్గర రోడ్డు వైడనింగ్, లైనింగ్ ఉన్నప్పటికీ మోటార్ సైకిల్స్, ఆటోలు వంటి వాహనాలు ఎటు నుంచి ఎటు వస్తున్నాయన్న సంగతి ఎవరికీ అర్థం కావడంలేదు. నేటి ఈనాడు వార్తా పత్రికలో మోటార్ సైకిల్, కార్ యాక్సిడెంట్ సంఘటనలో అక్కడ ఉన్న వారు కారులో ఉన్నవారిని మరియు డ్రైవర్ ను కొట్టారు. మోటార్ సైకిల్స్, కార్లు, ఆటోలు మొదలైన వాహనాలు పెరగడం వల్ల విపరీతమైన ట్రాఫిక్ పెరిగి కంట్రోల్ లేకుండా పోయింది. ట్రాఫిక్ సమస్య మీద దృష్టి సారించాలని హోం మినిష్టర్ గారిని కోరుతున్నాను. హైదరాబాద్ లోని ఒక బ్రిడ్జ్ మీద నుండి వెహికిల్ పడింది. అటువంటి విషయాల్లో ట్రాఫిక్ సిబ్బందిని కూడా ఇన్ వాల్వ్ చేస్తే బాగుంటుందని అనుకుంటున్నాను. కొత్త ప్రాజెక్టుల రూపకల్పనలో ట్రాఫిక్ కు సంబంధించిన అధికారులను కూడా ఇన్ వాల్వ్ చేస్తే బాగుంటుంది. ఆర్ అండ్ బి శాఖ వారే మొత్తం చూసుకుంటున్నారు మాకు సంబంధం లేదనే మాట ట్రాఫిక్ అధికారల నుంచి వినిపిస్తున్నది. కాబట్టి, వారి అభిప్రాయాన్ని కూడా తీసుకుంటే బాగుంటుందనేది నా అభిప్రాయం. శాసన సభకు, శాసన పరిషత్తుకు మరియు పబ్లిక్ గార్డెస్ కు వస్తుంటే మోటార్ సైకిల్స్, కార్లు తగులుతాయేమోనని భయమేస్తుంది. అక్కడ ఒక్క కానిస్టేబుల్ కూడా ఉండడం లేదు. రెగ్యులర్ గా ఒక కానిస్టేబుల్ ను పెట్టి ట్రాఫిక్ ను కంట్రోల్ చేస్తే బాగుంటుందని అనుకుంటున్నాను. ముఖ్యంగా బెంగళూర్ లో ట్రాఫిక్ సమస్య వల్ల ఐటీ కంపెనీల సిబ్బంది ఇబ్బందులు పడుతున్న పరిస్థితిని

చూస్తున్నాం. మన దగ్గర అటువంటి సమస్య రాకుండా చూడాలని మంత్రి గారిని తమరి ద్వారా కోరుకుంటున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ మెహమూద్ అలీ (హోం శాఖ):- అధ్యక్షా, ట్రాఫిక్ పోలీసులు టీమ్ వర్కుగా పని చేస్తున్నారు. Integrated traffic management system ద్వారా ట్రాఫిక్ గురించి ప్రజలకు అవగాహనను కల్పిస్తున్నాము. 2018-2019 వ సంవత్సరంలో 1,069 పాఠశాలలకు మరియు కళాశాలలకు చెందిన 2,69,365 మంది విద్యార్థులకు, మరియు 2019-20 విద్యా సంవత్సరంలో 519 పాఠశాలలు మరియు కళాశాలలకు చెందిన 2,33,577 మంది విద్యార్థులకు ట్రాఫిక్ మీద అవగాహన కల్పించారు. స్పీడుగా వాహనాలను నడిపితే ఏమవుతుందని వారికి అర్థమయ్యే విధంగా తెలియజేశారు. ట్రాఫిక్ అధికారులు ప్రజలకు ట్రాఫిక్ పై అవగాహన కల్పించే కార్యక్రమాలను చాలా బాగా నిర్వహిస్తున్నారు. రోడ్లు కూడా బాగున్నాయి. హైవేలలో వాహనాలను స్పీడ్ గా నడిపితే ఆటోమెటిక్ చలాన్ వస్తుంది. ట్రాఫిక్ ను పోలీస్ శాఖ చాలా బాగా కంట్రోల్ చేస్తోంది. యాక్సిడెంట్లు జరిగితే 100కి డయల్ చేసిన వెంటనే పోలీసులు వచ్చి సహాయపడుతున్నారు. ఎమర్జెన్సీ టైంలో లా అండ్ ఆర్డర్ మరియు పోలీస్ శాఖ కలిసి పని చేస్తున్నారు. అవసరమైనప్పుడు ట్రాఫిక్ మరియు జి.హెచ్.ఎంసి కలిసి పని చేస్తున్నాయి. ఎక్కడ ట్రాఫిక్ ఎక్కువ ఉందనే విషయాన్ని తెలుసుకోవడానికి సపరేట్ సెల్ ను ఏర్పాటు చేశాము. కారులో వెళ్తున్నప్పుడు ఏ ప్రదేశంలో ట్రాఫిక్ ఎక్కువగా ఉందని తెలుసుకోవడానికి ఇది ఉపయోగపడుతుంది. అసెంబ్లీ మరియు కౌన్సిల్ దగ్గర పోలీస్ సిబ్బంది కావాలని శ్రీ కూచుకుళ్ల దామోదర్ రెడ్డి గారు అన్నారు. ఇక్కడ చాలా మంది కానిస్టేబుల్స్ ఉన్నారు, ఇంకా కావాలంటే డిజిపి గారితో మాట్లాడి తప్పకుండా ఏర్పాటు చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

جناب مرزا ریاض الحسن آفندی (JANAB MIRZA
RIYAZUL HASSAN EFFENDI)(ASSEMBLY -
CONSTITUNCY): چیرمین صاحب میں آپ کے
ذریعہ یہ جاننا چاہتا ہوں کہ حیدرآباد، ساہیوال اور رچہ
کنڈا پولیس کمشنریٹس کے بارے میں وزیر داخلہ نے ہر
ماہ دوپہیوں اور چارپہیوں والی گاڑیوں کے رجسٹریشن
کے اعداد و شمار بتلائے ہیں، تینوں کمشنریٹس میں پانچ لاکھ
گاڑیاں رجسٹر ہو رہے ہیں، ان تینوں علاقوں میں کتنے
پولیس اسٹیشنس ہیں اور ان پولیس اسٹیشنس میں کتنا عملہ
کام کر رہا ہے؟

چیرمین صاحب ان پولیس اسٹیشنس میں موجود
عملہ کافی ہے؟ اگر نہیں ہے تو ہمیں چاہئے کہ ان میں
اضافہ کیا جائے۔

حیدرآباد، ساہیوال اور رچہ کنڈا میں کتنے
چالانات کئے گئے ہیں؟ ان چالانات سے کتنی رقم جمع
ہوئی ہے؟

چیرمین صاحب تلنگانہ میں کتنے حادثات پیش
آئے، ان حادثات میں کتنے زخمی ہوئے اور کتنوں کی
موت ہوئی؟ حادثات پر قابو پانے کے لئے کیا
اقدامات کئے جا رہے ہیں؟

چیرمین صاحب نیوویکل ایکٹ پر عزت مآب
سی ایم صاحب اور وزیر داخلہ کی جانب سے روک
لگانے کی بات کہی گئی تھی، مگر ساہیوال، ڈیفک پولیس کی
جانب سے ایک پبلک نوٹس جاری کی گئی ہے، اس کے
تعلق سے میں جاننا چاہتا ہوں۔ شکریہ

جناب محمد محمود علی (JANAB)
(MOHAMMED MAHMOOD ALI):
چیرمین صاحب مرزا ریاض الحسن آفندی صاحب نے
سوال کیا ہے کہ کتنے پولیس اسٹیشنس ہیں، جملہ
716 پولیس اسٹیشنس ہیں، جن میں 55 ڈیفک پولیس
اسٹیشن ہیں اور ان میں سے 18 ڈیفک پولیس اسٹیشن
شہر میں کام کر رہے ہیں۔

چیرمین صاحب حادثات کے تعلق سے
کہا گیا، 271 افراد کی موت ہوئی ہے۔ ڈیفک میں دن
بہ دن اضافہ ہوتا جا رہا ہے۔

چیرمین صاحب ہر ماہ حیدرآباد، ساہیوال اور
رچہ کنڈا میں 30 تا 40 ہزار گاڑیاں رجسٹر ہو رہی ہیں۔
ڈیفک اور نظم و قانون پر بہتر انداز میں قابو پایا جا رہا ہے
، جس سے سالانہ حادثات کی شرح میں کچھ حد تک کمی
ہوئی ہے، ضرور ان پر قابو پانے کی کوشش کی جائے گی۔
شکریہ

శ్రీ ఎన్. రామచంద్ర రావు (పట్టభద్రుల నియోజకవర్గం - మహబూబ్ నగర్, రంగారెడ్డి మరియు హైదరాబాద్):- అధ్యక్షా, హైదరాబాద్ లో ట్రాఫిక్ అనేది ఒక పెద్ద సమస్య. దీనిని నియంత్రించడం కోసం ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకున్నప్పటికీ ట్రాఫిక్ సమస్యలు తగ్గక పోగా, చాలా ప్రమాదాలు జరుగుతున్నాయి. దీనికి అనేక కారణాలున్నాయి. కొన్ని ఫ్లైఓవర్లను SRDP ప్రాజెక్టు కింద నిర్మించడం జరిగింది. ట్రాఫిక్ జామ్ ను నియంత్రించడానికి నాలుగు, ఆరు లైన్ల ఫ్లైఓవర్లు కడితే బాగుంటుందని నిన్ననే హిందు పేవర్ లో ఆర్థికల్ వచ్చింది. గచ్చిబౌలి ఫ్లైఓవర్ పై ఈ మధ్యనే ఒక యాక్సిడెంట్ జరిగింది. దాని తరువాత కూడా మరొక యాక్సిడెంట్ జరిగినట్లుగా రిపోర్టు వచ్చింది. దీనికి ఫ్లైఓవర్ డిజైన్ కలెక్టుగా లేదనే రీజన్ వినిపిస్తుంది. ఉదయం మరియు సాయంత్ర సమయాల్లో ట్రాఫిక్ ఎక్కువగా ఉన్న ప్రాంతాల్లో ట్రాఫిక్ ను డీరూట్ చేస్తే బాగుంటుందని తెలియజేస్తున్నాను. గంటల కొద్దీ ట్రాఫిక్ సిగ్నల్స్ చౌరాస్తాల వద్ద వాహనాలు ఆగిపోవాల్సి వస్తోంది. ట్రాఫిక్ సిగ్నల్స్ ను తగ్గించి యూటర్నులు ఏర్పాటు చేస్తే ట్రాఫిక్ జామ్లు ఉండవని తమరి ద్వారా హోం మినిష్టర్ గారికి తెలియజేస్తున్నాను.

11.20 శ్రీ కర్నె ప్రభాకర్ (నామినేటెడ్):- అధ్యక్షా, ట్రాఫిక్ కంట్రోల్ కి సంబంధించి సమాజంలో ఉన్నటువంటి వారందరూ బాధ్యులే. పోలీసులకే కాక పౌరులందరికీ బాధ్యత ఉంది. మంత్రి గారు చెప్పినట్లు ప్రభుత్వం మంచి చర్యలు తీసుకుంటుంది. సీసీ కమేరాలను ఏర్పాటు చేసి, ట్రాఫిక్ కానిస్టేబుల్స్ ని నియమించి పెరుగుతన్న రద్దీకి అనుగుణంగా చర్యలు తీసుకుంటున్నప్పటికీ ఇంకా చిన్న, చిన్న జాగ్రత్తలు తీసుకుంటే బాగుంటుంది. అనేక విషయాలు మన దృష్టికి వస్తుంటాయి. సిగ్నల్స్ దగ్గర పోలీసు అధికారులు, ట్రాఫిక్ కానిస్టేబుల్స్ ని పెడుతున్నారు. వారి చేతుల్లో స్మార్ట్ ఫోనులుంటున్నాయి. ట్రాఫిక్ జామ్ అవుతుంటే, వాళ్లు మాత్రం స్మార్ట్ ఫోన్ తో ఆడుకుంటూ కూర్చుంటున్న సందర్భాలు అనేకం చూసాము. డ్యూటీకి వచ్చే కానిస్టేబుల్స్ కి ఎట్టి పరిస్థితులలో స్మార్ట్ ఫోన్ ని అనుమతించకుండా, తాను డ్యూటీ చేసే సమయాన్ని పూర్తిగా డ్యూటీ మీదే కాన్సంట్రిట్

చేసే విధంగా జాగ్రత్తలు తీసుకుంటే బాగుంటుంది. అది ఫోటోలు తీయడానికి ఉపయోగపడితే వదొచ్చు. ఫోటోలు తీయడం కంటే ఎక్కువగా వాటితో ఆడుకుంటున్నారు. కాబట్టి ఆ విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని నా సూచన.

JANAB جناب ایم ایس۔ پربھا کر راؤ

(M.S PRABHAKAR RAO): وزیر داخلہ

Traffic Integrated Management نے

System کے تعلق سے بات کی تو میں چیرمین صاحب کے ذریعہ جاننا چاہتا ہوں کہ چوراہوں پر سکنس ٹائمرس ہوا کرتے تھے ان ٹائمرس کی وجہ سے عوام کو سہولت ہوتی کہ انہیں معلوم ہوتا تھا کہ چند منٹ کے بعد گاڑی گزر سکتی ہے، لیکن آج چوراہوں پر سکنل ٹائمرس کام نہیں کر رہے ہیں۔ چیرمین صاحب میں ایک مثال پیش کرتا ہوں رائے درگم (درگاہ) پولیس اسٹیشن کے پاس او۔آر۔آر بائی وے ہے یہاں کے سکنس پر صرف 15 یا 20 سکنڈس میں گاڑیاں گزرتی ہیں اس کے بعد سکنل بند ہو جاتا ہے۔ سکنل پر اگر 50 میٹر تک ٹریفک ہو تو تین دفعہ سکنل بند چالو ہونے کے بعد گاڑی سکنل پار کر رہی ہے۔ یہ سکنس کس طریقے سے کام کر رہے ہیں پتہ ہی نہیں چل رہا ہے یہ ہماری سمجھ سے بالا ہے۔ مہدی پٹنم سے گچی باؤلی تک سستی سے ٹریفک گزر رہی ہے۔ نامپلی سے مختلف علاقوں میں جو ٹریفک جاری ہے ان علاقوں میں ایسی ہی صورتحال کا سامنا ہے۔ اسمبلی کے پاس بھی سکنس ٹائمرس نہیں ہیں اس کی وجہ تمام جو سڑکیں نامپلی سے منسلک ہیں یہاں پر بھی ٹریفک جام ہو رہی ہے۔ جس طرح کرنے پر بھا کر صاحب نے کہا وہ بالکل ٹھیک بات ہے۔ ٹریفک کانسٹبل کی زیادہ توجہ چالانات پر ہوتی ہے ٹریفک بہاؤ

మీ బెర్రీ ప్రత్యేకత ది జారీ ఏ - కన్సటేబుల్ కి 8 గంటల
డియ్యి బుట్టి ఏ తు 5 తా 6 గంటల చాలానా కరనె మీల వుత్త
లగరే మీ కన్సటేబుల్ కు జు చాలానా కా నానా దియా జానా ఏ అ
చాలానా కు కుమల కరనె మీల వుత్త వుత్త కరరే మీ - అ
జుబాత కి బే సే ంవం కు కానీ తకాలిఫ కా సామానా కరనా పరబా
ఏ - మీల కుతా బుం కే అస మీల చుదతద బుం కి వురరూత ఏ
- వరరదా వులద అస పరగూర కరీ - తుకరీ

J A N A B) జనాబ ముద ముదు అలీ
:(MOHAMMED MAHMOOD ALI
కరనె పరబా కరసాబ రామ చుదరసాబ అరాలీ - అలీ -
పరబా కరసాబ తుం మురస నే సూలాత కనె మీ - అలీ
ఆరూ డి పి ఫలానీ అురర చాదాత అురే మీ యే పలానా జి
అచి అలీ సీ కి జానబ సే తరరకరీ గరీ ఏ అస ఫలానీ అురర
1 య 2 చాదతే బుం బుం మీ అన చాదాత కి రుక తూమ
కలీ అదరూత కనె జారే మీ టరీఫిక కు సూత అదరూత
నతుల కరీ జారబా ఏ అస వురర కే చాదాత పరకాబు పరీ జారబా
-

కరనె పరబా కరసాబ నే అసాట ఫుంస కే
తులక సే కబా కే టరీఫిక కా కన్సటేబుల్ పర అన డియ్యి అసాట ఫుం
కే అసుతూల పరపాబుదీ అాదీ జానె గీ - టరీఫిక పులీస కా య
నానానీ ఏ కే వురర చాలానా త బీ కనె జానీ అగరీ యా చుద
జుబుం పరకరీ జారబా ఏ అురరూ అస కి యకుంనీ కి జానె గీ -
అసాట ఫుంస కి వురర సే చాదాత పుతీ అరే మీ అన
అసాట ఫుంస సే యుతర మరక చాదాత బుం బుం

మీల మరకుం పరబుం దుకనె మీ అరబా కే బుకరీ కరీ గాఢీ
చాలానా బుం ఫుం పరబాత కరరే మీ టు వుతూ మరీ గాఢీ కే టు
ఆనె ఆనె రే గుం - పులీస కా కన్సటేబుల్ పర అసాట ఫుం కి పాబుదీ అాదీ
కీ జానె గీ - దురర అన డియ్యి అసాట ఫుం అసుతూల నీం కరనా చాలానా
మూరూ వురరకుం కు యానాంజాం దియా చాలానా - జు వురర చుద జుబుం పర అసాట
ఫుంస పరపాబుదీ రుతీ ఏ అస వురర పరపాబుదీ అాదీ బుం గీ - అలీ -
పరబా కరసాబ నే చురరబుం కే కన్సటేబుల్ కే తులక సే కబా ఏ కన్సటేబుల్
కీ టాంక టరీఫిక కే వురర సే వురర వురర వురర వురర వురర వురర వురర వురర వురర
పరకరనె కే బుద దురర కన్సటేబుల్ పర వురర వురర వురర వురర వురర వురర వురర వురర
అురరదీ రుం కే సాతూ టరీఫిక బరబుర జానె అసాట వురర వురర వురర వురర వురర వురర వురర
అస సులద మీల నాసబ కా రుకీ కి జానె గీ - తుకరీ

MR.CHAIRMAN:- Question No.3215(8) is postponed at the request of the Member. Now, I will take-up Question No.3338(9).

PREVENTION OF CIBER CRIMES

L.C.Q. No. 3338(9)

Sri Syed Aminul Hasan Jarfi, Sri Mirza Riyaz Ul Hassan Effendi MLCs:- Will the Minister for Home be pleased to state:

(a) Whether it is a fact that criminal activities and Cyber Crimes are on the rise within GHMC limits and other parts of the State;

(b) If so, the details of the State Crime Data from 2017 to 2019; and

(c) The measures taken/being taken to prevent recurrence of such crimes in the State?

HON'BLE MINISTER FOR HOME (SRI MOHAMMED MAHAMOOD ALI):- (a) No, Sir,

b) The details of the State crime date from 2017 to 2019 are as under:

Year	2017	2018	2019
Overall Crime	173401	177798	176473

(i) The overall crime includes cases reported under Indian Penal Code, Special and Local Laws, Criminal Procedure Code, Missing of Persons and Cyber Crimes.

(ii) Despite increase in the population the overall crime has shown the decrease of 0.75% in the year 2019 when compared to the year 2018.

(iii) The Cyber Crime has shown the increasing trend in GHMC limits and other parts of the State due to digitization of economy, increased access to internet, increased use of social media and e-commerce platforms etc.

(c) The Government is taking several steps to prevent such crimes by installation of CCTV Cameras and extensive patrolling by deploying patrol cars and Blue colts and by adopting latest technologies. Besides the above said measures the Government is conducting awareness programmes on Cyber Crimes through Print and Electronic Media in the State.

JANAB (مرزا ریاض الحسن آفندی)

(MIRZA RIYAZUL HASSAN EFFENDI)

چیرمین صاحب میری جانب سے نیوموٹر گاڑی ایکٹ کے تعلق سے سوال کیا گیا تھا مگر وزیر داخلہ نے جواب نہیں دیا، حیدرآباد ٹریفک ڈپارٹمنٹ کی جانب سے آرٹی آئی میں جواب دیا گیا، اس کے تعلق سے بتائیں۔ جیسا کہ وزیر داخلہ نے بتایا کہ جرائم میں کمی ہوئی ہے۔ ہمارے پارٹی فلور لیڈر جناب اکبر الدین ایسی صاحب نے آرٹی آئی میں سوال کیا تو اس کے جواب میں صاف صاف کہا گیا کہ 2018ء میں 716 قتل ہوئے اور 2019ء میں 777 قتل ہوئے ہیں۔

جناب چیرمین (JANAB CHAIRMAN): آپ

موجودہ سوال پر بات کیجئے، آپ پچھلے سوال پر بات کر رہے ہیں، آپ کو چاہئے کہ جس سوال پر جب بحث ہو اسی وقت اس پر بات کریں۔

جناب مرزا ریاض الحسن آفندی (JANAB MIRZA)

(RIYAZUL HASSAN EFFENDI): چیرمین صاحب

وزیر داخلہ صاحب سے سوال کیا گیا تھا، مگر جواب نہیں آیا، تو اس لئے مجھے مکرر اس کو دوہرانا پڑا۔ میں آپ کے ذریعہ بتانا چاہتا ہوں کہ جرائم میں اضافہ ہوا ہے، جرائم کے واقعات میں کوئی کمی نہیں آئی ہے۔ 2019ء میں 1,10,864 کیس درج ہوئے اور 2020ء میں 1,15,110 کیس درج ہوئے ہیں۔ میں

چیرمین صاحب کے ذریعہ یہ جانتا چاہتا ہوں کہ سائبر کرائم جیسے فون کا ڈیٹا اور اکاؤنٹ کو ہیک کر کے عوام کو پریشان کیا جا رہا ہے، اس پر قابو پانے کیلئے حفاظتی اقدامات کئے جا رہے ہیں؟ سائبر کرائم کے تحت عوام کے فون کو ہیک کیا جا رہا ہے، اس سے عوام کو ڈنکوں کا سامنا کرنا پڑ رہا ہے۔ غیر ضروری باتیں سوشل میڈیا پر لکھی جا رہی ہیں، سائبر کرائم کی روک تھام کیلئے کیا اقدامات کئے جا رہے ہیں؟

شکریہ

JANAB (محمد محمود علی)

(MOHAMMED MAHMOOD ALI): چیرمین

صاحب سائبر کرائم پر احتیاط برتی جا رہی ہے۔ عہدہ ٹیکنالوجی آنے کے بعد سائبر کرائم میں اضافہ ہوا ہے، اس کی روک تھام کیلئے پولیس عہدیداروں کو تربیت دی جا رہی ہے۔ ایم ایل سی ریاض صاحب نے سوال کیا کہ کتنے قتل ہوئے، 2017ء میں 954 قتل ہوئے، 2018ء میں 908 قتل ہوئے اور 2019ء میں 224 قتل ہوئے، اس میں کافی فرق آیا ہے۔ دن بہ دن قتل کیسز میں کمی ہو رہی ہے۔ سائبر کرائم کے روک تھام کیلئے مناسب فیصلے لئے گئے ہیں، اگر کوئی شخص دوبارہ جرم ارتکاب کرتا ہے تو ایسے شخص کو پانی ڈی ایکٹ میں بک کیا جا رہا ہے۔ ہندوستان بھر میں اگر دیکھا جائے تو 64 فیصد کیسز تلنگانہ ریاست میں ہیں، ان کیسز کی سہولت سے کسی بھی محصوم کو گرفتار نہیں کیا جا رہا ہے۔

چیرمین صاحب پہلے کہا جاتا تھا کہ دہلی میں جرائم کو انجام نہیں دیا جاسکتا، مگر آج کہا جا رہا ہے کہ تلنگانہ میں جرم کرنے کے بعد پکڑ نہیں جاسکتا۔ اس کے علاوہ مسلسل پٹرونگ کی جا رہی ہے۔ تلنگانہ کی تشکیل کے بعد عزت مآب سی ایم صاحب محکمہ پولیس کو بہت اہمیت دے رہے ہیں، کیونکہ لوگوں میں شک و شبہ تھا کہ تلنگانہ کی تشکیل سے پہلے عظیم قاتلین نے اپنی تقریر میں کہا تھا کہ کسی آرصاحب تلنگانہ کے لئے جدوجہد تو کر رہے ہیں، لیکن ریاست کی

تشكيل کی صورت میں برقی کی قلت سے دوچار ہونا پڑے گا یہ بات اس وقت کے چیف منسٹر نے کہی تھی، نکلنا لازم اور فسادات پھوٹ پڑھیں گے اور کرفیو لگا رہے گا، لیکن تلنگانہ کی تشکیل کے بعد ایک دن بھی کرفیو نہیں لگا۔ نظم و قانون کنٹرول میں ہے اور سی ایم صاحب نظم و قانون پر توجہ مرکوز کئے ہوئے ہیں، میں سمجھتا ہوں کہ ہندوستان میں پٹرولنگ گاڑیوں کیلئے 700 کروڑ روپے کہیں بھی منظور نہیں کئے گئے ہوں گے اور ہر پولیس اسٹیشن کیلئے نئی گاڑیاں بھی خریدی گئیں ہیں، میں کہنا چاہتا ہوں کہ کسی دوسری ریاست میں اتنی رقم خرچ نہیں کی گئی، جہاں کہیں جرائم کا اندیشہ ہے یا ہائی ویز ہیں، وہاں پابندی کے ساتھ پٹرولنگ کی جارہی ہے، 100 نمبر سے بھی کافی سہولتیں مہیا کی گئی ہیں، اگر کوئی 100 نمبر پر اطلاع دیتا ہے تو پٹرولنگ گاڑی 5 تا 7 منٹ کے مختصر سے عرصہ میں جائے واقعہ پہنچ جاتی ہے، یہ اطلاع ٹی وی کی جانب سے دی گئی ہے کہ انہوں نے 100 نمبر کی خدمات کو جانچنے کیلئے فون کیا تو 6 تا 7 منٹ میں پولیس پٹرولنگ کی گاڑی جائے واردات پر پہنچ گئی، آج جرائم میں کافی کمی واقع ہوئی ہے۔ مجرموں پر پولیس کی جانب سے نگاہ بھی رکھی جارہی ہے تاکہ ان سے کوئی دوسرا جرم سرزد نہ ہو۔ جو لوگ پولیس کی قید میں تھے ان پر بھی سی آئی ڈی کی جانب سے نگاہ رکھی جارہی ہے۔ ڈرنک اینڈ ڈرائیو کے تعلق سے کہا گیا کہ شراب پی کر گاڑی چلانے سے

حادثات ہوتے ہیں اور تلنگانہ پولیس عوام کے ساتھ دوستانہ رویہ اختیار کرتی ہے۔ ویمن ڈے کے موقع پر خواتین کے ساتھ چہل قدمی کا پروگرام بھی رکھا گیا تھا، سابق کی بات ہے کہ پولیس سے عوام خوف کھایا کرتی تھی مگر آج وہ بلا خوف پولیس سے رجوع ہو کر اپنے مسائل پیش کر رہے ہیں۔ بھروسہ سنٹر کا قیام عمل میں لایا گیا ہے، جس کی کارکردگی تشفی بخش ہے، خواتین پر مظالم اور بس اسٹاپس پر لڑکیوں کے ساتھ چھیڑ چھاڑ جیسے واقعات کے تذکرہ کیلئے سی سی ٹی وی لگائے گئے ہیں اس کے علاوہ شی ٹیس کا بھی قیام عمل میں لایا گیا ہے۔ ٹیکنالوجی میں اضافہ کے ساتھ سائبر کرائم میں بھی اضافہ ہوتا جا رہا ہے۔ جس طرح پر بھا کر صاحب نے کہا ہے کہ پولیس کانسٹیبل اسمارٹ فون استعمال کر رہے ہیں، اس کے استعمال پر روک لگائی جائے گی۔ صاحب آج کل چھوٹے بچوں کے پاس تک اسمارٹ فون ہیں اور انٹرنیٹ کی رسائی، شوٹل میڈیا کا استعمال اور ٹیکسٹ کی بکنگ اسمارٹ فون کے ذریعہ کی جارہی ہے۔ پولیس عہدیداروں کو سائبر کرائم کی روک تھام کے لئے تربیت دی جارہی ہے، اس میں جتنے بھی کیس درج کئے گئے ہیں، ان میں سے زیادہ تر دوسری ریاستوں کے لوگ ملوث پائے گئے ہیں، فون پر مسیج بھیجا جا رہا ہے کہ آپ اتنی رقم کا انعام جیت گئے، آپ اس اکاؤنٹ میں اتنی رقم جمع کرائیں ایسی صورت میں آپ کو یہ انعام کی رقم ملے گی۔ تلنگانہ پولیس کی

جانب سے کافی اقدامات کئے جا رہے ہیں دھوکہ دہی کے الزام میں
کئی افراد کے خلاف کیسز کسے کئے گئے اور کئی لوگوں پر نظر بھی رکھی
جا رہی ہے۔ تاکہ وہ جرائم کا دوبارہ ارتکاب نہ کر سکیں، جرائم کی روک
تھام کے لئے مناسب اقدامات و کارروائی کی جا رہی ہے۔ شکریہ

11.30 **MR. CHAIRMAN:-** Q. No. 3300(10) is
postponed at the request of the Member.

All the Papers intended to be laid on the
Table of the House are deemed to have been
laid.

సభా సమక్షంలో ఉంచబడిన పత్రాలు

Gazette Notification of the Telangana State Legal Services Authority:

"A copy of the Gazette Notification No. 05/
TSLSA/2019 dated 26th August, 2019 of the
Telangana State Legal Services Authority, as
required under Section 3o (2) of the Legal
Services Authorities Act, 1987 (Central Act 39
of 1987.)

వాయిదా తీర్మానాలు

ADJOURNMENT MOTIONS

MR. CHAIRMAN:- The Adjournment
Motion regarding repeated extensions to the
tenure of pay revision commission by the
government causing disappointment to
employees and giving scope for agitation"
given notice of by Sri N. Ramachandra Rao is
disallowed.

The Adjournment Motion regarding failure
of the Government in providing minimum
support price (MSP) to the agriculture produce"
given notice of by Sri T. Jeevan Reddy is also
disallowed. బడ్జెట్ పై చర్చించే సమయంలో అగ్రికల్చర్
అంశం చర్చకు వచ్చినప్పుడు మాట్లాడండి.

The Adjournment Motion regarding un-
democratic attitude and announcement of the
Commissioner of Police, Hyderabad on
Agitation notice given by Government
employees, teachers, pensioners and public
sectors to resolve their problems" given notice
of by Sri Alugubelli Narsi Reddy is also
disallowed.

శ్రీ అలుగుబెల్లి నర్సి రెడ్డి:- అధ్యక్షా, అది చాలా
ముఖ్యమైన అంశం. మీరు తప్పనిసరిగా అనుమతించివ్వాలి.

మిస్టర్ చైర్మన్:- బడ్జెట్ పై చర్చించే సమయంలో హోమ్
శాఖకు చెందిన అంశం చర్చకు వచ్చినప్పుడు మీరు
మాట్లాడండి. వాయిదా తీర్మానాన్ని తీరస్కరించిన తరువాత
మీరు అదే అంశంపై మాట్లాడాలనుకుంటే వేరే ఫోమ్ లో రండి.
Now, Special Mentions.

ప్రత్యేక ప్రస్తావనలు

శ్రీ ఎన్. రామచంద్ర రావు:- అధ్యక్షా, ఆరోగ్య
విషయంలో కరోనా వైరస్ గురించి గౌరవ వైద్యశాఖామాత్యులు
స్పష్టపరిచారు. అయితే, కేరళలో పాటు దక్షిణ భారత దేశంలో
ఈ వైరస్ ప్రబలుతున్న విధాన్ని మనం చూస్తున్నాం.
అంతర్జాతీయ పర్యాటకుల్లో చాలా మంది హైదరాబాద్ కి
వస్తుంటారు. మన ఆరోగ్య శాఖామాత్యులు కూడా చాలా
ప్రత్యేకంగా బ్రహ్మాండమైన చర్యలు తీసుకుంటున్నారు.
హైదరాబాదులోని గాంధీ ఆసుపత్రిలో ఒక కేసు నమోదైంది.
ఈ కరోనా వైరస్ గురించి ప్రజల్లో భయాందోళనలు
కలుగుతున్నాయి. అవసరమైతే, లేదా అన్న విషయాన్ని
ప్రక్కనబెడితే మాస్కుల కొరత ఏర్పడుతోంది. గాంధీ,
ఉస్మానియా ఆసుపత్రులతోపాటు మరికొన్ని ఆసుపత్రుల్లో
కూడా టెస్టింగ్ ఎక్స్ ప్లెమెంట్ తోపాటు మందులను కూడా
అందుబాటులో ఉంచాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.
ఎందుకంటే, కరోనా వైరస్ సోకిందేమోనన్న అనుమానంతో
చాలా మంది టెస్ట్ లు చేయించుకోవడానికి ఆసుపత్రులకి
పోతున్నారు. స్వైన్ ఫ్లూ, డెంగ్యూ వంటి జబ్బులు వచ్చినప్పుడు
స్లేట్ లెట్స్ కొరత ఏర్పడింది. అటువంటి అత్యవసర పరిస్థితి
రాకుండా అన్ని రకాల జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలని తమరి ద్వారా
ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్:- గౌరవ ఆరోగ్య శాఖామాత్యులవారు
రోజూ అదే పని మీద ఉన్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా
ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నారు. కరోనా వైరస్ వ్యాప్తిని అరికట్టే
దిశగా దేశంలో ఏ రాష్ట్రం కూడా తీసుకోనటువంటి రీతిలో
ముందుస్తు చర్యలను మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, మన ఆరోగ్య

శాఖామాత్యులు తీసుకున్నందుకు వారికి సభాముఖంగా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్:- అధ్యక్షా, కేంద్ర ఆరోగ్య మంత్రి డా. హర్షవర్ధన్ మాట్లాడుతూ తెలంగాణలో “కరోనా వైరస్ వ్యాప్తి చెందకుండా చాలా గొప్పగా చర్యలు తీసుకుంటున్నందుకు, తెలంగాణను చూసి నేర్చుకోండి” అని చెప్పారు. నిన్న కూడా వారు మాట్లాడుతూ ఇదే అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేశారు. తప్పకుండా తెలంగాణ రాష్ట్రం కరోనా వైరస్ ప్రి రాష్ట్రంగా ఉంటుందని ఆశిస్తున్నాం.

11.40 ఉ. శ్రీ అలుగుబెల్లి నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఉదయసముద్రం లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు పనుల్లో నల్గొండ జిల్లాలోని చెందనపల్లి గ్రామం మునిగిపోయింది. ఆ గ్రామంలో భూమి, ఉపాధి కోల్పోయిన వారికి రెండు లక్షల రూపాయలు కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వాలని 2018వ సంవత్సరంలో జీ.ఓ.నెం.56 విడుదల చేశారు. నేటి వరకు వారికి ఎటువంటి కాంపెన్సేషన్ అందలేదు. ప్రభుత్వం వారికి వెంటనే కాంపెన్సేషన్ ఇప్పించేందుకు తగు చర్యలు తీసుకునే విధంగా సంబంధిత శాఖను ఆదేశించాలని తమ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్:- అధ్యక్షా, నోట్ చేసుకున్నాం. తప్పకుండా పరిశీలన చేస్తాం.

మిస్టర్ చైర్మన్:- సభ్యులు శ్రీ నర్సిరెడ్డి మరియు శ్రీ డి.రాజేశ్వర్ రావు గారి పిటిషన్స్ ఏమైనా ఉంటే ఇవ్వండి.

పిటిషన్స్

శ్రీ అలుగుబెల్లి నర్సిరెడ్డి:- అనేక సమస్యలపై వివిధ శాఖలకు లేఖలు రాసినప్పటికీ, ఏ శాఖ నుండి సమాధానం రావడం లేదు. వాటన్నింటినీ పిటిషన్ ద్వారా తమకు సమర్పిస్తున్నాను.

(పిటిషన్సు సమర్పించారు)

శ్రీ డి. రాజేశ్వర్ రావు (నామినేటెడ్):- అధ్యక్షా, ఇటీవలే ఎయిడెడ్ లెక్చరర్స్ ను ప్రభుత్వంలో విలీనం చేయడం జరిగింది. హైదరాబాదులో తప్ప మిగతా జిల్లాల్లో వీరికి ప్రతి నెల ఒకటవ తేదీన జీతాలు అందజేస్తున్నారు.

హైదరాబాదులో మాత్రం జీతాలు ఇవ్వడంలో రెండు నుంచి ఎనిమిది నెలల వరకు జాప్యం జరుగుతున్న పరిస్థితులను చూసి, ఆ విషయాన్ని గౌరవ విద్యా శాఖ మాత్యులకు చెప్పినప్పుడు వారు చొరవ తీసుకొని, రెవెన్యూ మంత్రిగారితో మాట్లాడి వారికి ఎనిమిది నెలల జీతాలను ఇప్పించడం జరిగింది. మిగతా జిల్లాల్లో ఎయిడెడ్ లెక్చరర్స్ కు సమయానికి జీతాలు అందిస్తున్నట్లుగానే, హైదరాబాదులోని ఎయిడెడ్ లెక్చరర్స్ కి కూడా ప్రతి నెల జీతాలు ఆలస్యం కాకుండా వచ్చేటట్లు చర్యలు చేపట్టవలసిందిగా మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

(పిటిషన్సు సమర్పించారు)

సంతాప తీర్మానము

మిస్టర్ చైర్మన్:- ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ మరియు తెలంగాణ రాష్ట్ర శాసన పరిషత్తు మాజీ సభ్యులు శ్రీ కె.ఆర్.ఆమోన్ గారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది. శ్రీ కె.ఆర్.ఆమోన్ గారు 1939 ఏప్రిల్ 16న హైదరాబాదు జిల్లాలో జన్మించారు. వీరు 2007 నుంచి 2015 సంవత్సరాల మధ్య కాలంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ మరియు తెలంగాణ రాష్ట్ర శాసన పరిషత్తుకు ఎన్నికై తన సేవలు అందించారు. వీరు 2019వ సంవత్సరం అక్టోబర్ 10వ తేదీన మరణించారు. వీరి వయసు 80 సంవత్సరాలు. వీరి ఆత్మకు శాంతి చేకూర్చేందుకుగానూ రెండు నిమిషాలు వకౌనం పాటించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(సభ రెండు నిమిషాలు మౌనం పాటించింది)

Mr. CHAIRMAN:- The House is adjourned for the tea break for fifteen minutes.

12.20 మ. (స్వల్ప తేనీటి విరామసంతరం సభ మ. 12.20 మ. గంటలకు ప్రారంభమైంది. చైర్మన్ అధ్యక్షస్థానం వహించారు)

2020-2021 సంవత్సరపు వార్షిక ఆదాయ-వ్యయ పట్టిక(బడ్జెట్)పై సాధారణ చర్చ(మొదటి రోజు)

మిస్టర్ చైర్మన్:- 2020-21 సాధారణ బడ్జెటుపై చర్చించాలని గౌరవసభ్యులు శ్రీ ఎన్. రామచంద్ర రావు గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్ర రావు:- అధ్యక్షా, 2020-21 సంవత్సరానికి సంబంధించిన సాధారణ బడ్జెటుపై మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు. చాలా పెద్దఎత్తున, పెద్ద అంకెలతో, ప్రతి సంవత్సరము పెంచుతున్న విధంగానే ఈసారి కూడా 1.82 లక్షల కోట్ల రూపాయల పైచిలుకు బడ్జెట్ ని ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. 2018-19వ సంవత్సరంలో 1.57లక్షల కోట్లు, 2019-20లో 1.42 లక్షల కోట్ల రూపాయల బడ్జెట్ ని ప్రవేశపెట్టారు. గత సంవత్సరానికి ఈ సంవత్సరానికి 40వేల కోట్ల రూపాయల బడ్జెట్ ని పెంచడం జరిగింది. బడ్జెట్ లో ఏ, ఏ రంగాలకు ఎంతమేరకు ఖర్చు చేస్తున్నామనే విషయాన్ని ప్రభుత్వం తెలియజేసింది. బడ్జెట్ లో ట్యాక్సెస్, ఇతరత్రాల ద్వారా రెవెన్యూ రాబడి ఎంత ఉంటుంది? మిగిలిన రెవెన్యూ లోటును ఎక్కడి నుండి తీసుకువస్తారనే విషయాలను ఆలోచించాల్సి ఉంది. బడ్జెట్ కు దాదాపు 1.40లక్షల కోట్ల రూపాయల సోర్స్ ని చూపెట్టినప్పటికీ, మిగతా 40 వేల కోట్ల రూపాయలను లోటు బడ్జెట్ గా చూడాల్సి ఉంది. ఈ 40 వేల కోట్ల రూపాయలను బయటి నుంచి తీసుకురావాల్సిన అవసరం ఉంది.

మంత్రులు, ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పిన విధంగానే తెలంగాణ రాష్ట్ర తలసరి ఆదాయం పెరిగింది. కేంద్రంలో తలసరి ఆదాయం పెరిగినందున కొంత శాతం మేరకు తెలంగాణలోనూ తలసరి ఆదాయం పెరిగింది. 2014 సంవత్సరానికి సంబంధించిన తలసరి ఆదాయంతో పోల్చుకుంటే 2020 సంవత్సరానికి తలసరి ఆదాయం నాలుగురెట్లు పెరిగి 2లక్షల రూపాయలుగా మారింది. అదేవిధంగా తలసరి అప్పు కూడా 90 వేల రూపాయలకు పైగా ఉన్నది. తలసరి ఆదాయం పెంచినట్లు పెంచి అదే రీతిలో

తలసరి అప్పు కూడా పెంచడాన్ని ఏవిధంగా చూడాలనేది ప్రభుత్వం ఆలోచించాల్సి ఉంది. 35వేల కోట్ల రూపాయల పబ్లిక్ డెబ్ట్ ను చూపిస్తున్నాము. క్యాపిటల్ ఎక్స్ పెండిచర్ రూ. 40వేల కోట్లు. మిగిలిన రూ. 1.40 లక్షల కోట్లు నాన్ ప్లాన్ ఎక్స్ పెండిచర్ లో శాలరీస్, మెయింటెనెన్స్ మొదలైనవి వస్తాయి. ఈ 40వేల కోట్ల రూపాయలలో 10వేల కోట్ల రూపాయలు మిషన్ భగీరథ కార్యక్రమానికి కేటాయించుకోగా మిగిలిన 30వేల కోట్ల రూపాయలు రోడ్లు, బ్రిడ్జిల నిర్మాణం, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు ఏ మేరకు సరిపోతాయనే అంశాన్ని ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఇరిగేషన్ రంగానికి అధిక నిధులు కేటాయించారు. అదేవిధంగా బడ్జెట్ లో మిగతా రంగాలకూ సమాన ప్రయారిటీ ఇవ్వాలన్న అవకాశం ఉంది. రెవెన్యూ రిసీట్స్ 89వేల కోట్ల రూపాయలుగా చూపించారు. ప్రతి సంవత్సరం అప్పులకు మనం 22వేల కోట్ల రూపాయలు వడ్డీలను చెల్లించాల్సి వస్తోంది.

ప్రతి సంవత్సరపు ఎస్టిమేటెడ్ బడ్జెట్ ను పూర్తిగా ఖర్చు చేయడం లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వ బడ్జెట్ లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ బడ్జెట్ లో పోల్చుకుంటే, మనం మన బడ్జెట్ లో 75-80 శాతం నిధులను మాత్రమే ఖర్చు చేస్తున్నాము. కానీ, కేంద్ర ప్రభుత్వం 100, 105 శాతం బడ్జెట్ ని కూడా ఖర్చు చేస్తోంది. గత నాలుగైదు సంవత్సరాల బడ్జెట్ లెక్కల ఆధారంగా మనం పెట్టిన బడ్జెట్ లో 75-80 శాతం కన్నా అధికంగా ఖర్చు చేయడం లేదు. మనం ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ కు, ఖర్చు చేసే దానికి 20 నుండి 25 శాతం గ్యాప్ ఉంటోంది. బడ్జెట్ ఖర్చు శాతం ప్రతి సంవత్సరం తగ్గుతోంది. సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు అధిక నిధులు కేటాయించడం పట్ల ఎవ్వరూ అభ్యంతరం తెలియజేయరు. సంక్షేమంతోబాటు మిగతా అన్ని రంగాలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి ఉంది. రాబోవు తరానికి సౌండ్ ఎకానమీని అందించాల్సిన అవకాశం ఉంది. ఆర్థిక మాంద్యం కేవలం మన దేశంలోనే కాకుండా ప్రపంచం మొత్తం ఉందనే విషయాన్ని మధ్యంతర బడ్జెట్ సందర్భంలో కూడా మాట్లాడాను.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్:- అధ్యక్షా, సభ్యులు శ్రీ రామచంద్ర రావు మాట్లాడుతూ, కేంద్రం ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ లో

100,105 శాతం ఖర్చుపెడుతుందని చెప్పినవిధంగా ఎక్కడా ఖర్చు జరగదు. విద్య, వైద్యం లాంటి అనేక రంగాలకు సంబంధించిన పథకాలను రాష్ట్రాలే డిజైన్ చేసుకుని ఇంప్లిమెంట్ చేసుకుంటున్నాయి. రాష్ట్రాల నుంచి వసూలు చేసిన ట్యాక్సుల నుంచే కేంద్రం రాష్ట్రాలకు డెవలప్మెంట్ ఇవ్వడం జరుగుతోంది.

భారతదేశ చరిత్రలోనే మొదటిసారిగా మనకు వచ్చే ట్యాక్స్ డెవలప్మెంట్ ను 2.437 నుంచి 2.113కు తగ్గించిన ఘనత కేంద్రానిదే. నేను ఆర్థిక శాఖ మంత్రిగా పని చేసిన 5 సంవత్సరాల కాలంలో మనకు ఇండికేట్ చేసిన ట్యాక్స్ డెవలప్మెంట్లో మార్చి నెలలో మరో ఇన్ స్టాల్ మెంట్ అధికంగానే వచ్చిన సందర్భాలు ఉన్నాయి. కానీ, ఇండికేట్ చేసిన దాంట్లో కూడా 2,600 కోట్ల రూపాయలు తగ్గించిన చరిత్ర ఈ కేంద్ర ప్రభుత్వానిదే. రామచంద్రరావు గారు మీరు అడ్వకేట్ కనుక అనేక విషయాలు మీకు తెలుసు. మనం ప్రోగ్రెస్ మేనర్ లో ఉన్నామా, రిగ్రెస్ మేనర్ లో ఉన్నామా అనే విషయాన్ని చూడండి. కేవలం మన దేశంలోనే ఆర్థికమాంద్యం వచ్చింది. తద్వారా ఇబ్బందులు పడేవి మన రాష్ట్రాలే.

పేదరికం నుంచి వచ్చిన వాళ్లు, ఆకలి విలువ తెలిసిన వాళ్లు పరిపాలిస్తున్న ఈ దేశం చాలా గొప్పగా ఉండాలి. కానీ, ఆవిధంగా లేదనే విషయాన్ని మీరు అంగీకరించడం లేదు. వాస్తవిక బడ్జెట్ ను రూపకల్పన చేయాలని, సరైన అంచనాలు లేకుండా బడ్జెట్ ను పెట్టుకుని ఖర్చు పెట్టలేదనే అపవాదులకు పోవద్దని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు గత సంవత్సరంలో తెలియజేశారు. గత సంవత్సరపు 1.42 లక్షల కోట్ల బడ్జెట్ లో 1.36 లక్షల కోట్ల రూపాయలు అనగా, దాదాపుగా 95 శాతం బడ్జెట్ ని ఖర్చు చేసిన ఏకైక రాష్ట్రం తెలంగాణ రాష్ట్రం అని, ఆ మిగిలిన ట్యాక్స్ డెవలప్మెంట్ కూడా వచ్చినట్లైతే వందకు వంద శాతం మేరకు ఖర్చు చేసుకునే వారమని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు తెలియజేశారు. తెలంగాణ ప్రభుత్వం ప్రోగ్రెస్ వీగా, అంబీషియస్ గా, పాజిటివ్ గా, ప్రజా సమస్యలను పరిష్కరించే తపనతో పని చేస్తుందనే విషయాన్ని గుర్తుంచుకోవాలని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

12.30 | శ్రీ ఎన్. రామచంద్ర రావు:- అధ్యక్షా, అన్ని రాష్ట్రాల్లో కంటే, తెలంగాణ రాష్ట్రం నుంచే జీఎస్టీ ఎక్కువగా వసూలౌతోంది. తెలంగాణ రాష్ట్రం కూడా డెవలప్మెంట్ లో ఎక్కువగానే కాంట్రీబ్యూట్ చేస్తున్నది. ప్రభుత్వం చేస్తున్న కార్యక్రమాల్లో చూపెడుతున్న పర్ఫ్యామెంట్ ఇన్ కమ్, పర్ఫ్యామెంట్ డెట్, మనకు వచ్చే రెవెన్యూ నుంచి అభివృద్ధి కోసం బడ్జెట్ లో నిధులు కేటాయించాలని ప్రతి ఒక్కరూ కోరుకుంటారు. కానీ, కేటాయించిన బడ్జెట్ విషయంలో ప్రతిపక్ష పార్టీ బాధ్యతగా మా అనుమానాలను మేము వ్యక్తం చేస్తున్నాము. గత సంవత్సరం బడ్జెట్ లో పోల్చుకుంటే, ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ ఎక్కువగా ఉండాలనే కోరుకుంటాము. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎంత బడ్జెట్ ను కేటాయించిందనే విషయం కేంద్ర మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మధ్య ఉంటుంది. ఫైనాన్స్ కమిషన్ కాన్స్టిట్యూషన్ లో బాడీ కాబట్టి, రికమండ్ చేసిన బడ్జెట్ ను కేంద్ర ప్రభుత్వం అంగీకరించవలసి ఉంటుంది. జనాభా ప్రాతిపదికన చేసిన బడ్జెట్ అలకేషన్స్ కూడా ఫైనాన్స్ కమిషన్ చేసిన రికమండేషన్స్ అని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు సభలో తెలిపారు. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయమో లేదా మోదీ గారి నిర్ణయమో కాదు. ఫైనాన్స్ కమిషన్ రికమండేషన్ ను పాటించవలసి వస్తుంది.

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో దాదాపు 89 వేల 600 కోట్ల రూపాయల వరకు ఇండస్ట్రియల్ లోన్లు ఉన్నాయి. అనేక రంగాలకు బడ్జెట్ అలకేషన్ చేశారు. అందులో కొన్ని అంశాల గురించి మీ దృష్టికి తీసుకొస్తాను. తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని సాధించుకున్న తరువాత ఇంటికొక ఉద్యోగం ఇస్తామని హిస్టారిక్ గా పాలిటిక్ స్టేట్ మెంట్ ను చేశారు. కానీ, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడినప్పటి నుండి ఇప్పటి వరకు రాష్ట్రంలో పదవీ విరమణ పొందిన వారితో కలిపి 1,07,000 పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయని ప్రభుత్వం అఫిషియల్ గా అనౌన్స్ చేయడం జరిగింది. ప్రభుత్వం దాదాపు 35 వేల పోస్టులను భర్తీ చేసి, 70 వేల పోస్టులను భర్తీ చేశామంటే నేను కన్వీన్స్ కావడం లేదు. ఇప్పటివరకు గవర్నమెంట్ ఉద్యోగులంతా 2 లక్షల వరకు మాత్రమే ఉంటారని నా అంచనా. ప్రభుత్వం మీద ఆధారపడకుండా ప్రైవేట్ రంగంలో ఉన్న ఉద్యోగ అవకాశాలను

ఉపయోగించుకోవాలి. దానికి మేము అంగీకరిస్తున్నాము. కోట్లాది మంది నిరుద్యోగులకు ప్రభుత్వ ఉద్యోగం ఇవ్వలేదు. పోటీ పరీక్షలు రాసి ఉద్యోగాన్ని సంపాదించాలనే ఆలోచనలో ఉన్న నిరుద్యోగుల కోసం ఉద్యోగాలను భర్తీ చేయాలి. చిక్కడపల్లి వంటి ఏరియాల్లో నిరుద్యోగులకు తర్ఫీదును ఇచ్చే ట్రైనింగ్ ఇనిస్టిట్యూట్స్లో ప్రభుత్వ ఉద్యోగాల కోసం శిక్షణ పొందుతున్నారు. ప్రభుత్వ ఉద్యోగం రానప్పుడు వారు ప్రైవేట్ ఉద్యోగం చేసుకుంటారు. కానీ, ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలు ఖాళీగా ఉన్నప్పుడు వాటిని భర్తీ చేస్తే బాగుంటుంది. ఉస్మానియా యూనివర్సిటీలో మొన్న ఒక విద్యార్థి ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. ఏ కారణం చేత చేసుకున్నాడో తెలియదు కానీ, it is related to employment అని అంటున్నారు. పోలీస్ ఇన్వెస్టిగేషన్లో ఇది వాస్తవమా కాదా అనే విషయం తెలుస్తుంది. ఆత్మహత్యలు చేసుకోవద్దని చెబుతున్నాము. ఉద్యోగం అంటే ఒక ప్రభుత్వ ఉద్యోగమే ఉందా, ప్రైవేట్ ఉద్యోగం లేదా? ఈ విధంగా విద్యార్థులను జనరేట్ చేసే అవకాశం కల్పించాలి. టీఎస్ఐపాస్ ద్వారా కొన్ని లక్షల ఉద్యోగాలు కల్పిస్తామని అంటున్నారు. అదేవిధంగా create employment in other areas also. There are so many areas for generating employment avenues. కానీ, అందరికీ దానిపై ఆలోచన ఉండడం లేదు. We are more interested in attracting the people with our shops. ఒకసారి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి నినాసానికి అరుణ్ జైట్లీ గారితో కలిసి వెళ్లాను. ఆనాడు ఇద్దరు మాట్లాడుతూ, రెండు పాఠశాల భవనాలు కట్టగానే, రెండు చిన్న రోడ్లు వేయగానే that is not a development. Actually, that is not an economic development. ఎకనామిక్ డెవలప్మెంట్ వల్ల ఇండస్ట్రీలు, ఎంప్లాయిమెంట్ జనరేట్ కావడం, స్పెండింగ్ పవర్ పెరగడం that is development. అది మన తెలంగాణలో చూస్తున్నాము. బడ్జెట్లో ఉన్న ఎంప్లాయిమెంట్ జనరేషన్లో ఎక్కడ ఉన్నది. ప్రైవేట్లో గానీ, గవర్నమెంట్లో గానీ అది జరగలేదు. లక్షా, ఏడు వేల ఉద్యోగాలు కాకుండా కనీసం లక్ష ఉద్యోగాలైన పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్ ద్వారా అనౌన్స్ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది.

It is a must for our Telangana youth. ఉద్యోగం వస్తుందనే ఆశతో, యువత తెలంగాణ ఉద్యమంలో పాల్గొనడం జరుగుతోంది. తెలంగాణ ఉద్యమంలో పాల్గొన్న విద్యార్థులకు, అమరవీరుల కుటుంబాలను గౌరవించాలంటే we must and should fill the Government jobs in the State.

నేను Graduates Constituency నుండి రిప్రజెంట్ చేస్తున్నాను. ఎడ్యుకేషన్ అనేది చాలా ముఖ్యమైనది. విద్యారంగానికి కేటాయించిన బడ్జెట్ దాదాపు 12వేల కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే. కానీ ఎడ్యుకేషన్ విషయంలో how much amount you are spending? ఎంత వర్సంటేజీ కేటాయిస్తున్నాము. ఆల్ ఇండియా టెచనల్లో విద్యారంగానికి కేటాయించిన బడ్జెట్లో గుజరాత్ 14.4, బీహార్ 17.9, హర్యానా 13.9, హిమాచల్ 18.2, ఉత్తరప్రదేశ్ 14.2 మహారాష్ట్ర 18.9, అస్సాం 21.5 తెలంగాణ 6.60 శాతంగా ఉన్నాయి. ఎడ్యుకేషన్లో ఎక్కడెక్కడ లోపాలున్నాయో చూడాలి. స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్లో లాంగ్వేజ్ పండిట్ ఇన్స్ట్రూస్ ఎక్కువగా కనబడుతున్నాయి. 30 వేల పాఠశాలలుంటే దాదాపు 50 వేల ఉపాధ్యాయ పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. ప్రమోషన్ సమస్యలు, హెల్త్ కార్డ్ సమస్యలు, సర్వీస్ రూల్స్, పెన్షన్ రూల్స్, ప్రావిడెంట్ ఫండ్ రూల్స్, సిపియస్, ఓపియస్ వంటి వివాదాల మీద ప్రభుత్వం దృష్టి పెట్టవలసిన అవసరం ఉంది. 33 జిల్లాలకు జిల్లాకోక డిఈఓ చొప్పున 33 మందిని ప్రభుత్వం నియమించింది. But, there are only Ten regular DEOs. 584 ఎంఈఓలకు గాను, 23 మంది రెగ్యులర్ ఎంఈఓలు మాత్రమే ఉన్నారు. మండల, జిల్లా విద్యా కార్యాలయాల్లో ఉండవల్సిన వారి కంటే చాలా తక్కువ మంది అధికారులు ఉన్న పరిస్థితి విద్యా రంగంలో ఉంది.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్:- అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు తెక్కులు చూసి మాట్లాడుతున్నారా? ఏ విధంగా విద్యారంగానికి 6.60 శాతం బడ్జెట్ను కేటాయించామని అంటున్నారు?

మిస్టర్ చైర్మన్:- విద్యాశాఖకు దాదాపు 11,000 కోట్ల రూపాయలను కేటాయించడం జరిగింది.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్:- అధ్యక్షా, హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్, మీడియం, స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్ మొత్తం కలిపి చూడండి.

మిస్టర్ చైర్మన్:- విద్యాశాఖకు 10,421 కోట్లు, హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ 1,723 కోట్ల రూపాయలను కేటాయించడం జరిగింది.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్:- అధ్యక్షా, గుజరాత్ 14.4, బీహార్ 17.9, హర్యానా 13.9, హిమాచల్ 18.2, ఉత్తరప్రదేశ్ 14.2 మహారాష్ట్ర 18.9, అస్సాం 21.5 తెలంగాణ 6.60 శాతమని సభ్యులు రామచంద్ర రావు గారు మాట్లాడుతున్న విషయం తప్పు.

మిస్టర్ చైర్మన్:- విద్యాశాఖకు 10,421 కోట్లు, హైయర్ ఎడ్యుకేషన్ 1,723 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్:- అధ్యక్షా, సభ్యులు సభను మిస్ లీడ్ చేస్తున్నారు. ఎంప్లాయిమెంట్ జనరేషన్ విషయంలో, తెలంగాణ రాష్ట్రం పెట్టినంత ఎఫర్ట్స్ ఏ ఇతర రాష్ట్రాలు కూడా పెట్టిన దాఖలాలు లేవు. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఉన్న పిల్లలు తమ కాళ్ల మీద తాము నిలబడగలిగే శక్తిని ఇవ్వాలని, ప్రభుత్వ ఉద్యోగాల మీదనే కాకుండా ప్రైవేట్ ఉద్యోగాలను పొందే ప్రయత్నం చేయాలని చెప్పిన విషయంతో నేను ఏకీభవిస్తాను. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు సాఫ్ట్వేర్ రంగం గురించి చెప్పారు. 59 వేల కోట్ల రూపాయల ఎక్స్పోర్ట్స్ నుండి 1,05,000 కోట్ల రూపాయల ఎక్స్పోర్ట్స్ కి పెరగడం ద్వారా ఏడు లక్షల కొత్త ఉద్యోగాలు ఐటీ రంగంలో పెరిగాయని బడ్జెట్ లో తెలియజేయడం జరిగింది.

Not only in Urban areas రూరల్ ఏరియాలోని అగ్రికల్చర్ లో కూడా ఎంతో విప్లవం వస్తోంది. ఎంప్లాయిమెంట్ అనగానే చదువు మాత్రమే కాకుండా, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో గ్రామీణ ప్రాంతంలో ఒక్కమనిషికూడా ఖాళీగా ఉండకూడదనే ఉద్దేశంతో వ్యవసాయ రంగాన్ని కూడా పటిష్టం చేసి, 24/7 కరెంట్ ను అందించడం జరిగింది.

మొదటిసారి తెలంగాణ గడ్డ మీద ఇందిరా పార్కు దగ్గర పారిశ్రామిక వేత్తలు సమ్మె చేయడం జరిగింది. కార్మికులు,

ఉద్యోగులు సమ్మె చేయడం చూశాము కానీ, పారిశ్రామిక వేత్తలు సమ్మె చేయడం ఎప్పుడూ చూడలేదు. గతంలో శుక్ర, శని మరియు ఆదివారాలు పవర్ హాలిడేలు ఇచ్చేవారు. అంతేకాకుండా 6 నుండి 10 గంటల పీక్ అవర్స్ లో పవర్ వాడిన చరిత్ర మనందరికీ తెలుసు. పరిశ్రమల్లో పనిచేసే ఉద్యోగులకు కూడా సగం రోజులు పనిలేకుండా మిగిలిన సందర్భాలున్నాయి. దేశంలో ఏ రాష్ట్రంలోనైనా 24/7 పవర్ ఇస్తున్నారా? not only for Industries 24/7 పవర్ ఇస్తున్న రాష్ట్రం కేవలం తెలంగాణ రాష్ట్రం మాత్రమేనని సభ్యులు రామచంద్రరావు గారు గమనించాలి. ఇంత ప్రోగ్రెసివ్ స్టేట్ ని పట్టుకొని మేము చేస్తున్నాము మీరు చేయడం లేదనే నిందను మోపడం మంచిది కాదని తెలియజేస్తున్నాను. తెలంగాణ రాష్ట్రం చేపడుతున్న మంచి పనులను గురించి మీరు మంచిగా చెబితే బాగుంటుంది. అందులో ఏమైనా అవకతవకలు ఉన్నట్లైతే, మీరు పాయింట్ ఔట్ చేసే ప్రయత్నం చేయండి.

12.40 | అనేక రాష్ట్రాల్లో, దేశంలో అధికారంలో ఉండి, మ. జమ్మేదారితనం కలిగి ఉన్న పార్టీగా దేశంలో ఉపాధి కల్పించడానికి తీసుకున్న చర్యల గురించి ఒకసారి ఆత్మపరిశీలన చేసుకొని మాట్లాడాలని కోరుతున్నాను. నాకు తెలిసి ఇంత ప్రోగ్రెసివ్ గా, పాజిటివ్ గా ప్రజలకు కావాల్సిన పథకాలను అందిస్తున్న రాష్ట్రం తెలంగాణ రాష్ట్రం అన్న విషయాన్ని గౌరవ సభ్యులు గుర్తుపెట్టుకోవాలి.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్ర రావు:- అధ్యక్షా, విద్యుత్ విషయానికి వస్తే, శ్రీ నరేంద్ర మోదీ గారు ప్రధానమంత్రి అయిన తరువాత we are the third largest power producer in the world. After Japan and Russia, India is in third position. ఈ రోజు తెలంగాణ ప్రభుత్వం రైతులకు ఉచిత విద్యుత్తును ఇస్తున్నది. I appreciate for it. మన రాష్ట్రంలో రైతులకు ఇరవై నాలుగు గంటలు విద్యుత్తు ఇస్తున్న విషయాన్ని నేను ఒప్పుకుంటాను. సోలార్ ఎనర్జీ, హైడల్ ఎనర్జీ, థర్మల్ ఎనర్జీ వీటన్నింటిని అభివృద్ధి చేసిన దాని మీద నేను డిబేట్ కు పోదల్చుకోలేదు. ఈ శాఖకు పెట్టిన 6.6 శాతం బడ్జెట్ యాక్చువల్ బడ్జెట్ లో లేదా రివెన్యూ బడ్జెట్ లో

అని నేను వెరిఫై చేస్తున్నాను. More than that I will not mislead. Budget is a serious issue. ప్రజలందరూ చూస్తూ ఉంటారు. ఖచ్చితంగా దాని మీద మనం ఒక అవగాహనకు రావాలి.

యూనివర్సిటీలకు 536 కోట్ల రూపాయల బడ్జెట్ ను కేటాయించారు. మొత్తం ఎనిమిది యూనివర్సిటీలకు కేటాయించిన 536 కోట్ల రూపాయల బడ్జెట్ లో దాదాపు 300 కోట్ల రూపాయలు ఒక్క ఉస్మానియా యూనివర్సిటీకే సరిపోతుంది. ఆ బడ్జెట్ లో జీతాలు మొదలైనవన్నీ తీసేస్తే కేవలం మూడు కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే మిగులుతాయి. ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ అభివృద్ధికి మరియు కొత్త బిల్డింగ్ లను నిర్మించడానికి రూ.700 కోట్లు కావాలని రిక్వెస్ట్ పెట్టింది. కానీ వారికి శాంక్షన్ చేసింది కేవలం 345 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే. ఇది దేనికి సరిపోతుంది? గత సంవత్సరంలో ఉస్మానియా యూనివర్సిటీలో సెంటినరీ సెలబ్రేషన్స్ ను నిర్వహించినప్పుడు ఉపయోగించిన బడ్జెట్ తాలూకు బకాయిలను ఇంకా ఇవ్వలేదు. ఈ విషయాన్ని యూనివర్సిటీ వారు తెలిపిన సమాచారం ప్రకారం మాట్లాడుతున్నానే తప్ప నేను సొంతంగా చెప్పడంలేదు. యూనివర్సిటీల్లో 5,575 జూనియర్ లెక్చరర్లు పోస్టులు, 2,100 డిగ్రీ లెక్చరర్ పోస్టులు, 1,350 మిగతా స్టాఫ్ పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. దీనితోపాటు ఒక ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలోనే 800 టీచింగ్ ఫ్యాక్టీలీ పోస్టులు, మిగతా విశ్వవిద్యాలయాల్లో 1,375 పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పినట్లుగా universities should be strengthened, we can't sick them. Yes, we can't sick the universities. మన పిల్లలు చదవాలి కాబట్టి మనం యూనివర్సిటీలను స్ట్రెంథ్ చేయాలి. ఏ.బి.వి.పి విద్యార్థులు ఈ రోజు ఈ విషయమై అసెంబ్లీ ముట్టడికి వస్తే వారి మీద లాఠీ చార్జ్ చేసి, అరెస్ట్ చేసి వారిని గోషామహల్ కు తీసుకుపోవడం జరిగింది. యూనివర్సిటీలను మనం పట్టించుకోకపోయే సరికి విద్యార్థులు ఆందోళనకు గురవుతున్నారు. మహిళా విశ్వవిద్యాలయం తెలంగాణకు అవసరమనే విషయాన్ని గత సంవత్సరం కూడా

మాట్లాడుకోవడం జరిగింది. గతంలో ఉన్న మహిళా విశ్వవిద్యాలయం రాష్ట్రం విడిపోయిన తరువాత ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు వెళ్లింది. కానీ మహిళా విశ్వవిద్యాలయం తెలంగాణకు కూడా ఉండాలి. ప్రైవేట్ మహిళా యూనివర్సిటీలను ఏర్పాటు చేస్తామనే విధంగా ఒక రిపోర్టు వచ్చింది. కానీ మహిళా ప్రభుత్వ యూనివర్సిటీ కూడా ఉండాలి. హైదరాబాద్, కోఠిలో ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ పరిధిలో ఉన్న మహిళా కళశాలను మహిళా యూనివర్సిటీగా మార్చిస్తే బాగుంటుందని అభిప్రాయపడుతున్నాను. మన రాష్ట్ర క్యాబినెట్ లో ఇద్దరు మహిళా మంత్రులు ఉన్నారు. Education Minister herself is a woman. అది తెలంగాణకు చాలా గౌరవం కలిగించే విషయం. కాబట్టి మనకు ఒక మహిళా యూనివర్సిటీ కూడా కావాలని తెలియజేస్తున్నాను.

అలాగే, ఫీజ్ రియింబర్స్ మెంట్ కు 2,650 కోట్ల రూపాయలను కేటాయించడం జరిగింది. చెల్లించాల్సిన పాత బకాయిలే దాదాపు 3,000 కోట్ల రూపాయల వరకు ఉన్నాయి. ప్రతి సంవత్సరం ఫీజ్ రియింబర్స్ మెంట్ కు దాదాపు 3,000 కోట్ల రూపాయలు అవసరమవుతాయి. బడ్జెట్ లో కేవలం 2,650 కోట్ల రూపాయలను కేటాయిస్తే మళ్ళీ బకాయిలు ఏర్పడతాయి. దీనికి డిమాండ్ ఉన్నది కాబట్టి ఈ బడ్జెట్ కేటాయింపు విషయంలో కొంత ఆలోచించాల్సిన అవసరమున్నది.

ఆరోగ్యం విషయానికి వస్తే, ప్రతి నియోజకవర్గానికి వంద పడకుల అనువత్రిని ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు. దానిని వేగవంతం చేయాలని కోరుతున్నాను. మనకు బస్తీలో ఉన్న దవాఖానాలకే డాక్టర్లు నర్సులు మరియు ఎక్స్ ప్ మెంట్ లేదు. బస్తీ దవాఖానాలను పెట్టడం మంచిదే కానీ, ఉన్న ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లోనే సరైన ఎక్స్ ప్ మెంట్ లేదు. నేను ఎందుకు ఈ మాటను అంటున్నానంటే, మల్కాజ్ గిరిలో చాలా మంచి ఆసుపత్రిని నిర్మించారు. దానిలో పూర్తి స్థాయిలో ఎక్స్ ప్ మెంట్ ఉంటుందని అనుకున్నాం కానీ, మా పిల్లలకు దెబ్బలు తగిలితే, అక్కడికి తీసుకువెళితే కనీసం ఎక్స్ ప్ మెంట్ కూడా అందుబాటులో లేదు. వెంటనే గాంధీ ఆసుపత్రికి

తీసుకొని వెళ్ళాము. ఆ ఆసుపత్రిలో సమయానికి డాక్టర్లు, నర్సులు లేరు సరైన ఎక్స్‌ప్‌మెంట్ కూడా లేదు. అందుకే ప్రస్తుతం ఉన్న వాటిని కూడా స్ట్రెంథెన్ చేయాలని కోరుతున్నాను. నర్సింగ్ స్టాఫ్ ఖాళీలు చాలా ఉన్నాయి. గాంధీ మరియు ఉస్మానియా ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులను విజిట్ చేసినప్పుడు నర్సింగ్ స్టాఫ్ కొరత ఉన్నదని వారు తెలిపారు. దానితోపాటు అడ్మినిస్ట్రేషన్‌కు సంబంధించిన ఉద్యోగాలు కూడా కొన్ని ఉంటాయి. వారు ఆసుపత్రుల్లో ఉద్యోగాలు వస్తాయని రెండు సంవత్సరాల క్వాలిఫైడ్ యుజిసి కోర్సును చదువుతున్నారు. కానీ వాటి నియామకాలను మనం చేయడం లేదు. డాక్టర్స్ రోగులను చూస్తారు కానీ, అడ్మినిస్ట్రేషన్ కూడా ఆసుపత్రులకు చాలా అవసరం. మొత్తం బడ్జెట్‌లో హెల్త్‌కు 3.3 శాతాన్ని కేటాయించారు. వేరే రాష్ట్రాలతో పోలిస్తే దీనికి కేటాయించిన బడ్జెట్ ఎక్కువగానే ఉన్నప్పటికీ కానీ, ఇంకా కేటాయించాల్సిన అవసరమున్నది. హెల్త్ మరియు ఎడ్యుకేషన్‌కి ఎంత మొత్తం కేటాయించినా తప్పేమీ లేదు. ఈ రెండు ఉంటే we will be having healthy and sound Telangana tomorrow. కొన్ని ఇ.ఎన్.టి ఆసుపత్రులను కూడా అభివృద్ధి పరచాల్సిన అవసరమున్నది.

అర్బన్ డెవలప్‌మెంట్ విషయానికి వస్తే, వరంగల్‌కు దాదాపు 300 కోట్ల రూపాయలు, హైదరాబాద్ డెవలప్‌మెంట్‌కు ఐదు సంవత్సరాలకు గానూ రూ.50,000 కేటాయించడం జరిగింది. అంటే మూసీ ప్రాజెక్టుపై పెట్టే ఖర్చు, రోడ్లు, బ్రిడ్జ్‌లు నిర్మించడం మొదలైనవి అన్ని కలుపుకొని ప్రతి సంవత్సరానికి 10,000 కోట్ల రూపాయల చొప్పున ఐదు సంవత్సరాలకు గానూ 50,000 కోట్ల రూపాయలను కేటాయించారు. కానీ, హైదరాబాద్ నుంచి వస్తుందని చూపించిన సోర్స్ ఆఫ్ ఇన్‌కమ్‌లో 7,500 కోట్ల రూపాయలను మాత్రమే చూపించారు. మిగతా 2,500 కోట్ల రూపాయల బడ్జెట్‌ను ఎక్కడ నుంచి తెచ్చి చూపిస్తున్నారో తెలియడంలేదు. I know it is a grant from the Government కానీ, గత సంవత్సరంలో మనకు 5,000

కోట్ల రూపాయలను ఇస్తామని చెప్పారు కానీ, ఇవ్వలేదు. 50,000 కోట్ల రూపాయల బడ్జెట్‌లోనే నాలుగు సంవత్సరాలుగా మూసీ మరమ్మత్తులకు ఖర్చు పెడుతున్నారా? మూసీ ప్రాజెక్టు వర్క ఎంతవరకు మొదలైంది? మూసీ నది నుండి వాసన వస్తుండటం వలన చుట్టూ ప్రక్కల ఉన్న కాలనీల్లో ప్రజలు నివసించలేకపోతున్నారు. దీని కారణంగా ఉప్పల్ బగాయత్‌లో హూడా లేజిట్‌లో ఆక్షన్ పెడితే ప్రజలు కొనడానికి ముందుకు రాక రెండు మూడు సార్లు ఆక్షన్ పెట్టవలసి వచ్చింది. మూసీ నదిని క్లీన్ చేయడానికి కొంత డబ్బును ఖర్చు పెట్టాలి. You spend money. క్లీనింగ్ చేయడానికి మోడ్రన్ టెక్నాలజీ, కెమికల్ ట్రీట్‌మెంట్లు వచ్చాయి. Hyderabad lakes are very beautiful lakes. కానీ, ఆ చెరువులో మొలుస్తున్న గుర్రపు డెక్క వల్ల నీళ్లన్నీ ఆకు పచ్చ రంగులోకి మారుతున్నాయి. దీనిని తొలగించే ప్రయత్నం చేయాలి. చాలా మంది ఎన్‌జీఓలు బోడుంపుల్ వంటి చెరువుల్లో సొంతంగా పని చేసుకుంటున్నారు.

12.50 | ఇరిగేషన్ డిపార్ట్‌మెంట్ అధికారులు they are ము. | doing some work. ప్రగతి నగర్ లేక్ చాలా అందమైన లేక్. హైదరాబాద్‌లో దుర్గం చెరువు ఒకటే చెరువు కాదు. We have so many other lakes. Hyderabad is a City of lakes. హుస్సేన్‌సాగర్ బార్డర్ చాలా దారుణంగా ఉంటుంది. బుద్దుడు విగ్రహం వద్ద బాగానే ఉంటుంది. సంజీవయ్య పార్కు దగ్గర ఒక్క నిమిషం కూడా ఉండలేము. అర్బన్ డెవలప్‌మెంట్ కోసం యాభై వేల కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు. హైదరాబాద్‌తోపాటు, వరంగల్‌ని అభివృద్ధి చేయాలి అదే విధంగా ఎస్‌ఆర్‌డీఐ ప్రాజెక్టును స్పీడ్ చేయాలి. ఇంతకు ముందే ట్రాఫిక్ ఇష్యూ వచ్చింది. ఇండియాలోనే హయ్యస్ట్రీకిలోమీటర్లు ఏర్పాటు చేసిన మెట్రోగా మన మెట్రో ట్రైన్ సర్వీసులకి రెండవ స్థానం లభించింది. వేరే గుడ్ మెట్రో ట్రైన్ సర్వీస్ మనకి ఉంది. ఓర్ట్ సిటీకి కూడా మెట్రో ట్రైన్ సర్వీస్ రావలసిన అవసరం ఉంది. అదే విధంగా మెట్రో మార్గాన్ని ఇతర ప్రాంతాలకు పెంచాలి. ట్రాఫిక్ ఈజీ, పబ్లిక్

ట్రాన్స్పోర్టేషన్ మరింత అందుబాటులోకి రావాలన్నా ఎంఎంటీఎస్ సేవలని పెంచాలి. ఎంఎంటీఎస్ ఫేజ్.2కి సంబంధించి, చర్లపల్లి, మౌలాలి, బొల్లారం, మేడ్చల్ నుండి సేవలు అందించాలి. మౌలాలి నుండి ఘట్ కేసర్, మౌలాలి నుండి సనత్ నగర్, తెల్లాపుర్, రాంచంద్రపురం, శంషాబాద్ ఎయిర్పోర్టు వరకూ ఎంఎంటీఎస్ ఫేజ్.2కి సంబంధించి సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ రూ.500 కోట్లు ఇవ్వడం జరిగింది. అందులో 1/3rd, 2/3rd డిప్యూటీ ప్రకారం స్టేట్ గవర్నమెంట్ తన షేర్ను ఇవ్వలేదు. It has given only Rs.129 crores out of Rs.546 crores. దాని వల్ల ఈ ఎంఎంటీఎస్ వర్క్ ఆగిపోయింది. మొన్న ఒక మీటింగ్ జరిగింది. ఆ సమావేశంలో అన్ని పార్టీలవారూ డిమాండ్ చేయడం జరిగింది. ఎంఎంటీఎస్ కి డబ్బులు రిలీజ్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. Lot of people are travelling by local trains. మెట్రో నర్వీసులు లేని ప్లేన్స్ లో MMTS is the mode of public transportation. మెట్రో, ఎంఎంటీఎస్ సేవలను విస్తృతం చేయాలి. హౌసింగ్ విషయం గురించి మళ్ళీ రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను. ప్రధాన మంత్రి ఆవాస్ యోజన పథకాన్ని ఇంప్లీమెంట్ చేయండి. చాలా రాష్ట్రాలలో ఈ పథకం చాలా మందికి ఉపయోగపడుతోంది. అదే విధంగా ఆయుష్మాన్ భారత్ కార్యక్రమం కూడా ఉంది. దాని గురించి కూడా మరొక సారి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. చాలా రాష్ట్రాలలోని ప్రజలు ఈ పథకం ద్వారా లబ్ధి పొందుతూ ఆనందంగా ఉన్నారు. ఆరోగ్యశ్రీ పథకానికి సంబంధించి డిమాండ్ ఉన్నాయి. అనేక ఆసుపత్రి వర్గాలవారు మాకు పాత బకాయిలు రాలేదని చెబుతున్నారు. ఆయుష్మాన్ భారత్ ను కూడా మీరు ఇంప్లీమెంట్ చేయండి. ప్రధాన్ మంత్రి కిసాన్ సమ్మాన్ యోజన పథకాన్ని, రైతు బంధు పథకంతో పాటు ఇంప్లీమెంట్ చేస్తున్నాము. ఆ విధంగానే దీన్ని కూడా ఇంప్లీమెంట్ చేయవచ్చు. ఇందులో ఆలోచించవలసిన అవసరం లేదు.

హౌసింగ్ విషయం అధ్యక్షా. మనం ఇళ్లను నిర్మాణం చేసి లబ్ధిదారులకు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. కొన్ని ఇళ్లు కంప్లీట్ అయ్యాయి. ఇంకా చాలా ఉన్నాయి. మనం నిర్మించింది ఓన్లీ పూర్వ పర్సెంట్ మాత్రమే. It is only a tip

of ice berg. ఇంకా చాలా ఇళ్లను నిర్మించవలసి ఉంది. ముఖ్యంగా, హైదరాబాద్ సిటీని స్లమ్ ఫ్రీ సిటీ చేయాలని అని అనుకున్నాము. హౌసింగ్ నిర్మాణం చేస్తేనే స్లమ్ ఫ్రీ సిటీ అవుతుంది. బోదిగుట్ట, మంగల్ బస్తీ, సనత్ నగర్ లలో ఇళ్లు కంప్లీట్ అవుతున్నాయి. రామచంద్రరావు గారూ, ఇళ్లకు సంబంధించి మనం ఇనాగరేట్ చేసుకోవాలని అని తలసాని శ్రీనివాస్ యాదవ్ గారు నాకు మొన్న చెప్పారు. మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ ఎలక్షన్స్ ముందున్నాయి. అప్పుడు ఇనాగరేట్ చేసుకుంటే it will become an election scheme. కాబట్టి ఇప్పుడే you give benefit to the people of Hyderabad.

అధ్యక్షా, ఐటీ రంగానికి సంబంధించి మాట్లాడాలి. Today, we have increased our international exports. ఇంటర్నేషనల్ ఎక్స్ పోర్ట్స్ పెరుగుతున్నాయి. మనకు ఎంప్లాయిమెంట్ పెరుగుతుంది. ఐటీ సెక్టార్ ఒకటే కాదు. హార్డ్ వేర్ ఇండస్ట్రీస్ కూడా పెరగాలి. హెవీ ఇండస్ట్రీస్ పెరగాలి. టైర్ 2, టైర్ 3 సిటీస్ అని అన్నాము. టైర్ 2 సిటీ కింద హైదరాబాద్, టైర్ 3 సిటీ కింద వరంగల్ వస్తాయి. నల్గొండ హైదరాబాదుకు దగ్గరగా ఉంది. మహబూబ్ నగర్ కూడా హైదరాబాద్ కు దగ్గరగా ఉంది. ఆయా జిల్లాలలో ట్రైన్ ఫెసిలిటీ ఉంది. మహబూబ్ నగర్ నుండి ఎయిర్ పోర్ట్ కూడా దగ్గర అవుతుంది. Nalgonda and Mahboobnagar both are nearer to Hyderabad. నిరంజన్ రెడ్డి గారు ఇక్కడే ఉన్నారు. ఐటీ ఇండస్ట్రీస్ కి సంబంధించి వాటిని టైర్ 2, టైర్ 3 సిటీస్ కింద డెవలప్ చేయండి. అక్కడ వాతావరణ పరిస్థితులు కూడా అనుకూలంగా ఉంటాయి. నల్గొండ, మహబూబ్ నగర్ లను టైర్ 2, టైర్ 3 సిటీలుగా చెయ్యండి. ఫార్మా ఇండస్ట్రీస్ ఉన్నాయి, కాని ఐటీ రంగంలో కూడా వాటిని డెవలప్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. రైతు బంధు పథకానికి సంబంధించి గతంలో ఎంతో స్పీడ్ గా రైతులకు డబ్బులు అందాయి. కాని, ఇప్పుడు చాలా మంది రైతులు తమకు రైతు బంధు పథకం వర్తించడం లేదని చెబుతున్నారు. రైతు ఆత్మహత్యలు తగ్గాయి. అవి పూర్తిగా తగ్గాలి. చనిపోయిన రైతు కుటుంబాలకి అయిదు లక్షల రూపాయలు ఎక్స్ గ్రేషియా ఇస్తున్నారు, మంచిదే. రైతులకు

సంబంధించి పాలీ హౌసులు ఏర్పాటు చేసి, మోడ్రన్ టెక్నాలజీని ఉపయోగించే విధంగా వారిని మోటీవేట్ చేస్తే వారికి ఇన్ కమ్ పెరుగుతుంది. లెస్ వాటర్ కన్జంప్షన్ మోర్ ప్రొడక్షన్ విషయమై ప్రభుత్వం దృష్టిపెట్టాలి. సీడ్ బౌల్ అని మనం చెబుతున్నాము. సీడ్ ఇండస్ట్రీకి సంబంధించి చాలా మంది, ఫార్మర్స్ ని, మహబూబ్ నగర్, గద్వాల లో ఇబ్బంది పెడుతున్నారు. వారిని ఆదుకోవలసిన అవసరం ఉంది. రుణమాఫీని వన్ స్ట్రోక్ లో చెయ్యాలి. బీసి ఫెడరేషన్స్ కి ఫండ్ అలాట్ మెంట్ లేదు. బీసి ఫెడరేషన్స్ కి ఫండ్స్ ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. ఎంబీసీలకు గత సంవత్సరం వెయ్యి కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు. ఈసారి అయిదు వందల కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే కేటాయించారు. కొన్ని కులాలను ఎంబీసీలుగా గుర్తించాల్సిన అవసరం ఉంది. కమీషన్ వేసి ఆయా కులాలను ఎంబీసీలుగా గుర్తించాలి. గతంలో బీసీ కమీషన్ చైర్మన్ గారికి కూడా చెప్పడం జరిగింది. వారు సానుకూలంగా స్పందించారు. మనకు తెలియని కులాలు చాలా ఉన్నాయి. ఇతర రాష్ట్రాల నుండి వచ్చిన వారు ఇక్కడే సెటిల్ అయి ఉన్నారు. అక్కడ వారిని ఎస్సీ, ఎస్టీలుగా గుర్తిస్తున్నారు, మరి ఇక్కడ వారి పరిస్థితి ఏమిటి? వారిని ఎస్సీ, ఎస్టీలుగానే గుర్తించాలి. బ్రాహ్మణ కమ్యూనిటీకి వంద కోట్ల రూపాయలు బడ్జెట్ అలకేషన్ లో కనపడలేదు. అదే విధంగా అడ్వోకేట్స్ కి వంద కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు. అయినప్పటికీ కేవలం హెల్త్ కార్డు మాత్రమే ఇస్తున్నారు. మిగతా బెనిఫిట్స్ కూడా వారికి కల్పించాలి. ఇది మంచి బడ్జెట్ అని ప్రభుత్వం చెప్పింది. This Budget is going to increase the debt on the people of Telangana. కేవలం ఫిగర్స్ మాత్రమే మనకు కనపడుతున్నాయి. వెల్ఫేర్ కు బడ్జెట్ ను తగ్గించారు. ఇది ప్రజలను మభ్య పెట్టే బడ్జెట్ గా భావిస్తూ నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

1.00 | శ్రీ పురాణమ్ సతీష్ కుమార్ (స్థానిక సంస్థలు - ము. ఆదిలాబాద్):- అధ్యక్షా, 2020-2021 బడ్జెట్ పై ప్రసంగించే అవకాశం ఇచ్చిన తమరికీ, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారికి నా హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెట్ పై మాట్లాడే ముందు ఒకసారి గతాన్ని మనం గుర్తుచేసుకుందాం. ప్రజల భవిష్యత్తు ఎంత ప్రశ్నార్థకంగా ఉండేదంటే, ప్రజలకు వారి బ్రతులకులపై ఆశలు లేవు, భవిష్యత్తుపై భరోసా లేదు. అలసిపోయినటువంటి వలస జీవులు. చాలీ చాలని కరెంటు, కాలిపోయిన మోటార్లు. పెట్టుబడి సాయం లేక పెండింగు ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయక అన్నదాత ఆత్మక్షోభలు. శిథిలమైన మైనర్ ఇరిగేషన్ చెరువులు. దూరంగా జిల్లా కేంద్రాలు. ప్రజలకు దూరంగా పరిపాలనా కేంద్రాలు. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో తెలంగాణ అంటేనే, ఫ్లోరోసిస్ రోగులు. మంచినీళ్ళు అందక నడుములు వంగిన ఫ్లోరోసిస్ రోగులు. ఆదివాసీ గూడెలలో అంటురోగాలతో చనిపోయిన గిరిజనులు. తాండాలలో ఆడమిల్లల అమ్మకాలు. తెలంగాణ అంటే వెనకబడిన ప్రాంతమని చెప్పుకునే విధంగా గతంలో ఉన్నటువంటి పాలకులు ఈ ప్రాంతాన్ని పాలించిన పరిస్థితి ఉండేది. కానీ, వాస్తవంగా అన్ని వనరులు, ఖనిజ సంపద, మానవ వనరులు ఉన్నటువంటి ఈ తెలంగాణ ప్రాంతం, ఆనాటి సీమాంధ్ర పాలకుల పాలనలో వెనకబడేయబడ్డ ప్రాంతమే గానీ, వెనకబడ్డ ప్రాంతం మాత్రం కాదని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

ఒకవిజన్ ఉన్న నాయకుడు, ఒక ఉద్యమ నేపథ్యమున్న నాయకుడు, ఆ ప్రాంత సమస్యలపై పూర్తి అవగాహన కలిగి, ఆ సమస్యల పరిష్కారం కోసం కృషి చేయాలన్న సంకల్పమున్నటువంటి వ్యక్తి ఒక రాష్ట్రానికి ముఖ్యమంత్రి అయితే, ఆ రాష్ట్రం ఏవిధంగా సర్వతోముఖాభివృద్ధి చెందుతుందనేందుకు కేసీఆర్ గారి నాయకత్వంలోని తెలంగాణ రాష్ట్రం ఈరోజు ఒక నిలువెత్తు నిదర్శనం.

అధ్యక్షా, 'తెలంగాణకు ఒక్క రూపాయి కూడా ఇవ్వను, ఎక్కడ చెప్పుకుంటావో చెప్పుకో, దిక్కున్న చోట చెప్పుకో' అని

చెప్పిన సీమాంధ్ర దురహంకార మాటల నుండి, 2020-2021 సంవత్సరానికి ప్రవేశపెట్టిన రూ.1,82,914/-ల బడ్జెట్ పై చర్చలో ఈరోజు గుండెల నిండా ఆత్మబలంతో పాల్గొంటున్నందుకు గర్వపడుతున్నాను. రాష్ట్రప్రగతికి రెండు నూచికలుంటాయి. పర్వత్యాపిటా ఇన్ కం ఒకటి కాగా, ఇంకొకటి పర్వత్యాపిటా పవర్ క్లస్టర్. తెలంగాణ తలసరి ఆదాయం 2,23,216 రూపాయలుగా ఉంటే, దేశ తలసరి ఆదాయం 1,35,050 రూపాయలుగా ఉంది. అంటే, దేశ తలసరి ఆదాయం కంటే, తెలంగాణ తలసరి ఆదాయం 93,166 రూపాయలు ఎక్కువగా ఉంది. నేడు తెలంగాణ తలసరి విద్యుత్తు వినియోగం 1,896 యూనిట్లు కాగా, భారత దేశ తలసరి విద్యుత్తు వినియోగం 1,181 యూనిట్లు మాత్రమే.

అధ్యక్షా, ఒక కమిటీమెంట్ తో, ఒక చిత్తశుద్ధితో తెలంగాణ ప్రజలు ఏదైతే ఆశించి, ఏ లక్ష్యంతో అయితే తెలంగాణ ఉద్యమంలో భాగస్వాములయ్యారో, ఆ తెలంగాణ ప్రజలు కలలుగన్న తెలంగాణను తీసుకురావాలన్న ఏకైక లక్ష్యంతో వ్యవసాయ రంగాన్ని అత్యంత ప్రాధాన్యతగల రంగంగా తీసుకోవడం జరిగింది. గతంలో పూర్తిగా నాశనం చేయబడిన రంగం, వ్యవసాయ రంగం. విత్తనాలు, ఎరువుల సరఫరా లేదు, విత్తనాల కోసం రైతులు క్యూలో నిల్చి లాఠీ దెబ్బలు తిన్న సందర్భాలున్నాయి. కానీ, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత, విత్తనాల కొరత లేదు. ఎరువుల కొరత లేదు. తెలంగాణలో రెండవ పంట లోపి విత్తనాలను సమకూర్చి రైతులకు అందిస్తున్న పరిస్థితులు ఈరోజు ఉన్నాయి. ఎరువుల కొరత కూడా లేకుండా చూస్తున్న పరిస్థితి తెలంగాణలో నేడుంది.

రోహిణి కార్తె లోపల వ్యవసాయ పనులు ప్రారంభించడానికి డబ్బులు లేని పరిస్థితుల్లో దళారుల దగ్గర, సేబీల దగ్గర, షాపుకారుల దగ్గర వడ్డీకి డబ్బులు తెచ్చుకునే పరిస్థితి ఆనాటి తెలంగాణలో ఉండేది. అలా వడ్డీకి డబ్బులు తెచ్చుకునేటప్పుడే ఆ రైతు వేసే పంటకు ధర నిర్ణయించబడుతుంది. ఆ ధర నిర్ణయించేది రైతు కాదు, అతని దురదృష్టం కొద్దీ మధ్య దళారి. రైతు పంటకు ధరను

ఆరోజే ఆ దళారి వుుందుగానే నిర్ణయిస్తాడు. అసంఘటితంగా ఉండే రైతాంగం, సంఘటిత శక్తిగా ఏర్పడాలని వాళ్ళందరూ కూడా ఒక వేదికపైకి రావాలని, వాళ్ళందరూ కలిసి ఆలోచించుకొని పంటలు వేయాలని రైతు సమన్వయ సమితులను నేటి తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసింది. రైతు సమన్వయ సమితులకు ఇంటర్వెన్షన్ స్కీమ్ ద్వారా వెయ్యి కోట్లను కేటాయించడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, గతంలో రైతుకు కత్తి విత్తనాలు, కత్తి పురుగు మందులు, కత్తి ఎరువులు దొరికేవి. కత్తి విత్తనాలను కొనుక్కున్న రైతు, పంట వేసి, పంట మీద పెట్టుబడి పెట్టి తీరా పంట నష్టపోయిన తరువాత ఎంతో బాధకు గురయ్యేవాడు. ఆ బాధ తెలిసినటువంటి వ్యక్తిగా, ఒక రైతు పక్షపాతిగా కత్తి విత్తనాలను అమ్మే వ్యక్తులపైన, సరఫరా చేసే వ్యక్తులపైన పీడియాక్ట్ పెట్టి, ప్రాసిక్యూట్ చేస్తున్నటువంటి ప్రభుత్వం, నేటి తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం.

రైతుబంధు పథకం కోసం గత బడ్జెట్ లో 12,000 కోట్ల రూపాయలను కేటాయించిన తెలంగాణ ప్రభుత్వం, పెరిగిన పాస్ పుస్తకాల వల్లగానీ, పార్ట్-బి క్లియరెన్సుల వల్లగానీ అదనంగా అవసరం పడవచ్చని నేటి బడ్జెట్ లో 14,000 కోట్ల రూపాయలను కేటాయించుకోవడం జరిగింది.

గత ప్రభుత్వాలకు చెందిన పార్టీలు ఎన్నికలప్పుడు రైతు రుణ మాఫీ క్రింద 2 లక్షల నుండి 4 లక్షల రూపాయల వరకు రుణమాఫీ చేస్తామని చెప్పాయి. కానీ, టీఆర్ఎస్ పార్టీ తన మేనిఫెస్టోలో లక్ష రూపాయల రుణమాఫీ చేస్తామని చెప్పింది. అయినప్పటికీ, ప్రజలు టీఆర్ఎస్ పార్టీనే నమ్మి, మా వెంటే ఉండి ఎన్నికల్లో మా పార్టీకి 88 సీట్లను ఇవ్వడం జరిగింది. 5,83,916 మంది రైతుల్లో 25,000 రూపాయల్లోపు రుణమున్న వారికి ఒకేసారి రుణమాఫీ చేయడం కోసం 1,890 కోట్ల రూపాయలను విడుదల చేయడమన్నది చాలా సంతోషకరమైన విషయమని నేనీసందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

1.10 రూ.25000/- నుండి ఒక లక్ష రూపాయలలోపు ము. బుణాలు తీసుకున్న రైతులకు నాలుగు విడతలుగా బుణమాఫీ చేసేందుకు బడ్జెట్ లో రూ.24,738 కోట్లను

విడుదల చేయడం జరిగిందని ప్రతిపాదించడం జరిగింది. గతంలో 16 వేల కోట్లు ఉండగా, ఈ సంవత్సరం దాదపు రూ.25 వేల కోట్లు అవసరమవుందని బడ్జెట్ లో ప్రతిపాదించడం జరిగింది.

రైతు అకాలంగా చనిపోతే, ఆ రైతు కుటుంబాన్ని ఆదుకొనేందుకు రైతు బీమా పథకం ద్వారా రూ.5 లక్షల ఇచ్చి తెలంగాణ ప్రభుత్వం రైతు కుటుంబానికి ధీమా కల్పించింది. ఏడాది క్రితం కేంద్ర ప్రభుత్వం విడుదల చేసిన ఎకనామిక్ సర్వే చూస్తే మన ప్రభుత్వం, మన ముఖ్యమంత్రి యొక్క నిజాన్ అర్థమౌతుంది. రైతులకు పెట్టుబడి సహాయమే కాకుండా లైవ్ స్టాక్ కూడా అందించాలని ముఖ్యమంత్రిగారు గతంలో చెప్పారు. దాని ప్రకారం పెట్టుబడి స్థాయిని పెంచుకుంటూ గొర్రెల, బ్రెల పంపిణీ కార్యక్రమాలను తీసుకొని తెలంగాణ ప్రభుత్వం రైతులకు చేయుతనిస్తున్నది.

విజయ డెయిరీ డెవలప్ మెంట్ ఆగిపోవడం గతంలో పాలకుల స్వార్థానికి, నిజాయితీ లేని ప్రభుత్వానికి నిదర్శనం అని తెలియజేస్తున్నాను. గతంలో హరిటేజీను అభివృద్ధి చేయడానికి విజయా డెయిరీని నాశనం చేశారు. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన నాటికి విజయ డెయిరీ 30 కోట్ల రూపాయల అప్పుల్లో ఉండి, దాదాపు మూసివేత దశలో ఉండగా, తెలంగాణ ప్రభుత్వం నాలుగు రూపాయల ఇన్సెంటీవ్ ను పాల ఉత్పత్తిదారులకు ఇచ్చి "విజయా డెయిరీని" మూసివేత దశ నుండి లాభాల బాటలోకి తీసుకువచ్చింది. ప్రస్తుతం విజయా డెయిరీకి సంబంధించిన 16 కోట్ల రూపాయల ఎఫ్.డీ.లు వివిధ బ్యాంకులలో ఉన్నాయి. 2014 నుండి 2019వ సంవత్సరం వరకు ప్రభుత్వం పాడి రైతుల కోసం 248 కోట్ల రూపాయలు వెచ్చిస్తే, ఈ ఒక్క సంవత్సరం వంద కోట్ల రూపాయలను పాడి రైతులకోసం కేటాయించడం జరిగింది.

పట్టుదల ఉంటే, సంకల్పం ఉంటే, చేయాలన్న తపన ఉంటే, కానిది ఎదీ ఉండదని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కె.సి.ఆర్. గారు నిరూపించుకున్నారు. అనేక అవరోధాలు, అనేక అవాంతరాలు, కోర్టులలో అనేక కేసులు వచ్చినా, మఖలో పుట్టిన పార్టీ "పుబ్లి"లో పోతుందని హేళన చేసినా మన ముఖ్యమంత్రిగారు వొణకలేదు, బెణకలేదు. 'నా తెలంగాణను కోటి ఎకరాల మాగాణి చేయాలి' అన్న లక్ష్యసాధనతో ముఖ్యమంత్రిగారు పని చేస్తున్నారు. ఆ లక్ష్య సాధనకు చేరువలో తెలంగాణ రాష్ట్రం ఉంది.

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో అత్యంత ప్రాధాన్యత కలిగిన ప్రాజెక్టు కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు. గోదావరిని సముద్ర మట్టానికి వంద మీటర్ల నుండి, 618 మీటర్ల ఎత్తుకు లిఫ్ట్ చేసి, కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు ద్వారా నీరు అందిస్తున్నటువంటి ఘనత మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కె.చంద్రశేఖర్ రావు గారిదని తెలియజేస్తున్నాను.

ప్రపంచంలోనే లార్జెస్ట్ లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు ఈ కాళేశ్వరం ప్రాజెక్ట్. భారత దేశానికి కీర్తి ప్రతిష్టలు తెచ్చి, ఈజిప్ట్, అమెరికా సరసన మూడవ పెద్ద ప్రాజెక్టుగా నిర్మించిన ఘనత శ్రీ కె.చంద్రశేఖర్ రావుగారిది. దీనిలో ఇంజనీరింగ్ ఒక అద్భుతం. దాదాపు యాభైవేల వుంది కార్మికులు అహోరాత్రులు కష్టపడి, తెలంగాణ రాష్ట్రానికి మరొక గ్రోత్ ఇంజెన్ గా కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టును తీసుకువచ్చిన ఘనత శ్రీ కె.చంద్రశేఖర్ రావుగారిది. భారతదేశం లోపల నదులు వర్షాదారంగా ఉంటాయి. కానీ, భౌగోళిక పరిస్థితులను అనుసరించి, కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు ద్వారా, బ్యారేజీల నిర్మాణం ద్వారా దాదాపు 150 కి.మీ. మేరకు గోదావరి నది జీవధారగా మారింది. జీవధార అంటే వర్షపాతంతో సంబంధం లేకుండా 365 రోజులు నీళ్లతో నిండి ఉండడమే. తెలంగాణ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఎస్సార్ డివై కౌన్సిల్ కాల్యాలన్నీ బాగుచేసి పిచ్చి మొక్కలను తొలగించి, ఆ కాలువల ద్వారా నీరు అందించడం జరిగింది. పెండింగ్ ప్రాజెక్టులన్నీ పూర్తి చేస్తున్నటువంటి ప్రభుత్వం ఈ తెలంగాణ ప్రభుత్వం. గతంలో తెలంగాణ ప్రాజెక్టు అంటే నీరు లేని ప్రాజెక్టు,

కేసులుండే ప్రాజెక్టులు. ప్రాజెక్టులు లేకుండా కాల్యలు తవ్వ, పలు ప్రాజెక్టుల మొబిలైజేషన్ కొరకు అడ్వాన్సులలో పర్సంటేజీలు తీసుకున్న సందర్భాలు గతంలో ఉన్నాయి. కానీ, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత ఇటువంటివి ఏవీ జరుగలేదు. రైతుకు నీరందించే ఉద్దేశ్యంతోనే ప్రాజెక్టులు చేపట్టడం, పెండింగ్ ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయడం జరుగుతోంది. వలసలతో అల్లాడిన ఉమ్మడి మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో ఎనిమిది లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరు అందించడం వలన అక్కడ వలసలు తగ్గాయి. మెదక్ జిల్లాలోని సింగూర్ కెనాల్ ద్వారా నలభై వేల ఎకరాలకు సాగునీరిచ్చారు. ఈ విధంగా పెండింగ్ ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేసుకోవడంతో మరో ఇరవై లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టుకు నీరు అందించడం జరిగింది. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రాజెక్టులు నత్తనడక నడిచేవి. కానీ, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడినానంతరం కె.సి.ఆర్.గారు చిత్తశుద్ధితో రికార్డుస్థాయిలో ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేశారు. భక్త రామదాసు ప్రాజెక్టు పదకొండు నెలల్లో పూర్తి చేసుకున్నాం. పాలమూరు లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ఎనిమిది నెలల్లో పూర్తి చేసుకున్నాం. సీతారామ ప్రాజెక్టు పనులు కూడా త్వరితగతిన పూర్తికాబోతున్నాయి. వీటితో దాదాపు పది లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరు అందుతుంది.

1.20 | అధ్యక్షా, మిషన్ కాకతీయ పథకం ద్వారా 46వేల
మ. చెరువులకు మరమ్మత్తులు చేసుకుని 15 లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టుని స్థిరీకరించడం జరిగింది. అదేవిధంగా దీని వల్ల భూగర్భ జల మట్టాలు కూడా పెరిగాయి. వ్యవసాయం రంగంలో విప్లవాత్మకమైన మార్పులు తీసుకురావడమనేది ప్రభుత్వం యొక్క కమిట్మెంట్. సమైక్య రాష్ట్రంలో వరి పంట దిగుబడి 68,170 మెట్రిక్ టన్నులుగా ఉంది. కానీ, తెలంగాణ ప్రభుత్వం తీసుకువచ్చిన విప్లవాత్మక మార్పుల ద్వారా, ప్రభుత్వం అందిస్తున్న పెట్టుబడి సహాయం ద్వారా, మిషన్ కాకతీయ మరియు సాగు నీటి ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం ద్వారా గతానికి మూడు రెట్లు అనగా 1.66 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులకు వరి దిగుబడి చేరింది. దీని ద్వారా గత పాలకులకు వ్యవసాయ రంగం, రైతులపై, రైతు

సంక్షేమంపై ఉన్నటువంటి చిత్తశుద్ధి ఏమిటనేది అర్థమౌతోంది.

రైతు బంధు పథకం ద్వారా రైతులకు పెట్టుబడి సహాయం అందించడం జరుగుతోంది. గౌరవ సభ్యులు రామచంద్రారావు మాట్లాడుతూ, రైతులకు నడైన సమయంలో రైతు బంధు రావడం లేదని చెప్పారు. వారు కూడా ఆత్మవిమర్శ చేసుకోవాల్సి ఉంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం అందించే ప్రధానమంత్రి కిసాన్ సమ్మాన్ నిధి ద్వారా రైతుకు 6వేల రూపాయలు అందిస్తారు. ఈ పథకానికి ఉన్నటువంటి నార్మ్స్ రైతుబంధు పథకానికి కూడా లేవు. మా ప్రాంతంలో కిసాన్ సమ్మాన్ యోజనలో భాగంగా రైతు ఖాతాలోకి కేవలం రెండు వేల రూపాయలు మాత్రమే జమ అయ్యాయి. ఇంకా రావాల్సిన 4వేల రూపాయలకు అతీగతీ లేదు.

ఫ్లోరోసిస్ తో మా ప్రాంతం నాశనం అవుతోందని కాంగ్రెస్ నాయకులు నిన్న బయట మాట్లాడారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ పాలకులకు చిత్తశుద్ధి లేక, విజన్ లేకపోవడం వల్ల నల్లగొండ జిల్లా ప్రజానీకం అంతా వంగిన నడుములతో బాధపడ్డారు. వాళ్ల జీవితాలను నాశనం చేసిన పాపం కాంగ్రెస్ దే. మిషన్ భగీరథ ద్వారా శుద్ధ జలం అందించడం వల్ల గత ఆరు సంవత్సరాలుగా ఒక్క ఫ్లోరోసిస్ వ్యాధిగ్రస్తుడు కూడా నమోదు కాలేదని ఇండియా నేచురల్ రిసోర్సెస్ ఎకానమిక్ మేనేజ్మెంట్ ఫౌండేషన్ డిక్షేర్ చేసింది.

స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 73 సంవత్సరాలైనప్పటికీ, ఇంకా భారతదేశంలో, తెలంగాణలో మహిళలు బిందలు, కుండలు పట్టుకుని మంచినీళ్లకోసం కిలోమీటర్ల దూరం వెళ్లి తెచ్చుకునే దుస్థితి, అగౌరవపరిచే విధానం గతంలో ఉండేది. కేసీఆర్ గారు సిద్ధిపేట ఎమ్మెల్యేగా పనిచేసిన రోజుల్లోనే అక్కడ ఇంటింటికీ నల్లా ద్వారా మంచి నీళ్లందించారు. నేడు అదేవిధంగా తెలంగాణ రాష్ట్రమంతటా శుద్ధి చేసిన నీటిని అందించాలనే ధృడ సంకల్పంతో ఈ మిషన్ భగీరథ పథకాన్ని తీసుకువచ్చారు. 2014వ సంవత్సరానికి ముందు, మన ప్రభుత్వం వచ్చిన రెండు సంవత్సరాల వరకూ విరాట్ కోట్లా సంచరీలు కొట్టినట్లుగా, ఏజెన్సీ ప్రాంతంలో విషజ్వరాల

మరణాల బాధితుల సంఖ్య దాదాపుగా 500-570 వరకూ ఉండేది. కానీ, గత రెండు సంవత్సరాలుగా ఒక్కవిషజ్వరపు మరణం కూడా సంభవించలేదు. మిషన్ భగరీధ అనేది తెలంగాణ ప్రజలకు కేసీఆర్ అందించిన వరప్రదాయని అని చెప్పవచ్చు.

సంక్షేమ రంగంలో 40 వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తూ దేశంలోనే మన రాష్ట్రం మొదటి స్థానంలో ఉంది. గత సంవత్సరం ఆసరా పింఛను కోసం 9,402 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించగా ప్రస్తుత బడ్జెట్ లో రూ. 11,758 కోట్లు కేటాయించిన ఘనత కేసీఆర్ గారిదే. గతంలో పింఛన్లు ఇచ్చామంటే ఏదో ఇచ్చామని చేతులు దులుపుకునే పరిస్థితులు ఉండేవి. వృద్ధులకు, వితంతువులకు, ఒంటరి మహిళలకు, బోదకాలు వ్యాధిగ్రస్తులకు, ఎయిడ్స్ వ్యాధిగ్రస్తులకు 200 రూపాయల పింఛను ఏమాత్రం సరిపోదని భావించారు. ముఖ్యమంత్రి గారు రిటైర్డ్ ఐఎఎస్ అధికారులతో సమావేశమై భార్య, భర్తలు ఇద్దరు జీవించాలంటే కనీసం ఎంతమొత్తం డబ్బులు అవసరం అవుతాయని బేరీజు వేసుకుని దాని ప్రకారం పింఛను అందించిన ఘనత మన ముఖ్యమంత్రి గారిదే. 2014-2019 వరకూ నెలకు వెయ్యి రూపాయల పింఛను అందించడం జరిగింది. కానీ, పెరిగిన ఖర్చుల ప్రకారం అవసరాలు తీరాలనే ఉద్దేశంతో 2019 ఎన్నికల తరువాత పింఛనను వెయ్యి రూపాయల నుంచి రెండు వేల పదహారు రూపాయలకు పెంచడం జరిగింది. నేత, గీత, బీడి కార్మికులకు, ఒంటరి మహిళలకు కూడా పింఛను అందించడం జరిగింది. దేశంలోనే ఒంటరి మహిళలకు పింఛను అందించిన చరిత్ర తెలంగాణదే.

షెడ్యూల్లు కులాలు, షెడ్యూల్లు తెగల వారికి బడ్జెట్ లో చేసిన కేటాయింపులను డైవర్ట్ చేయకుండా, ఖర్చు కానటువంటి ఫండ్స్ ని తరువాత సంవత్సరానికి క్యారీఫార్వార్డ్ చేస్తున్న వెసలుబాటు పెట్టుకుని వారి సంక్షేమానికి పాటుపడడం జరుగుతోంది. ఆది వాసీ తండాలను, గూడేలను గ్రామ పంచాయతీలుగా చేసిన ఘనత కూడా

కేసీఆర్ గారికే దక్కుతుంది. ఫెడరల్ వ్యవస్థలో దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ గురించి మాట్లాడుకుండా రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థ గురించి మాట్లాడలేము. గత ఏడాదిన్నరగా దేశం లో ఆర్థిక మాంద్యం ఉంది. గత 15 సంవత్సరాలతో జిడిపిలో పోల్చుకుంటే ఈసారి మన దేశ జిడిపి అత్యల్పంగా 5.0 శాతంగా ఉంది. గౌరవ సభ్యులు ఈ రాష్ట్రంలోని నిరుద్యోగం గురించి మాట్లాడారు. గత 45 సంవత్సరాలతో పోల్చుకుంటే అత్యధిక నిరుద్యోగం ఈ సంవత్సరం ఏర్పడింది. గత 40 సంవత్సరాల కొనుగోలు శక్తితో పోల్చుకుంటే ఈ సంవత్సరం దేశ ప్రజల కొనుగోలు శక్తి అత్యల్పానికి వడిపోయింది.

1.30 | అధ్యక్షా, రాష్ట్రముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు బడ్జెట్ లో ము. సంక్షేమ రంగానికి నిధులను తగ్గించకుండా పెరిగిన లబ్ధిదారుల సంఖ్యకు అనుగుణంగా బడ్జెట్ ను కేటాయించారు. ప్రజల చేతుల్లో డబ్బులుంటే, కొనుగోలు శక్తి పెరగడం వల్ల ఆర్థిక మాంద్యంను తట్టుకునే శక్తి వస్తుంది. ఎన్ డిఎ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నప్పుడు అన్ని అనుకూలతలో ఉండేవి. ఇంటర్నేషనల్ మార్కెట్ లో చమురు ధర బాగా తక్కువగా ఉండేది. అంతేకాకుండా మార్కెట్ లో భూమ్ ఉండేది. రాజకీయల మీద చూపించే శ్రద్ధ, ఆర్థిక వ్యవస్థ మీద పది శాతం పెడితే, భారతదేశం అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశం నుండి అభివృద్ధి చెందిన దేశంగా మారేది. రాష్ట్రంలో పెద్దనోట్ల రద్దు, జీఎస్ టీలు ఇమ్ప్రోవ్ ఇంప్లిమెంటేషన్ వల్ల అనార్లనైజ్డ్ సెక్టార్ మొత్తం నాశనం చేయబడింది. నోట్ల రద్దు తరువాత 99 శాతం నోట్లు వాషన్ వచ్చాయని ఎకనామిక్ సర్వే ప్రకారం నివేదికలో వచ్చింది. దేశం అభివృద్ధి దృష్ట్యా, దేశ ప్రయోజనాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని జీఎస్ టీకి మద్దతు పలికాము. తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి పార్టీ దేశ ప్రయోజనాల మీద దృష్టిపెడితే, NDA కు మాత్రం యు.పి.లో జరుగుతున్న ఎన్నికల మీద దృష్టి ఉంది. తద్వారా జీఎస్ టీ పుణ్యమా అని బ్యాంకు ఖతాల్లో డబ్బులు డిపాజిట్ చేసుకునేందుకు ప్రజలు ముందుకు రావడం లేదు. 1-2 శాతం జీడిపి రేటు తగ్గింది. ఒక శాతం అంటే 70 - 80 వేల కోట్ల రూపాయల తగ్గుదల ఉంటుంది. తెలంగాణ రాష్ట్రం ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ ప్రజలు

మెచ్చిన బడ్జెట్. ప్రజల చేత ఎన్నుకోబడిన ప్రభుత్వం ప్రజల కోసం, ప్రజల సంక్షేమం కోసం మరియు రాష్ట్ర అభివృద్ధి కోసం పెట్టినటువంటి బడ్జెట్ గా ఈ బడ్జెట్ కు సంపూర్ణ సహకారం అందిస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను. జై తెలంగాణ, జై జై తెలంగాణ.

SRI MIRZA RIYAZUL HASSAN EFFENDI (ASSEMBLY CONSTITUENCY):- I take the opportunity to participate in the general discussion on the State Budget for the year 2020-21.

The Honourable Minister Harish Rao Sahab has presented an ambitious budget of Rs 1.83 lakh crores for the next financial year.

He has exuded confidence that the State would effectively tackle the adverse impact of the economic slowdown in the country.

The next year's budget represents an increase of Rs 40,472 crores compared to the revised budget of the current financial year.

He has presented a surplus budget with revenue surplus of Rs 4,482 crores and fiscal deficit of Rs 33,191 crores.

Out of the total budgeted expenditure of Rs 1,82,914 crores, the revenue expenditure is estimated at Rs 1,38,670 crores and capital expenditure is Rs 22,061 crores.

I know that the Finance Minister faced several constraints in finalising the State Budget, especially when the national economy is facing a severe slowdown and this has begun to impact the Telangana economic scene adversely.

Even though the state government expects only 4.62 per cent increase in the State's share in central taxes at Rs 16,726 crores and 7.2 per cent decline in the central grants-in-aid at Rs 10,525 crores in 2020-21, the State hopes to largely mobilise the necessary resources for the enhanced allocations on its own.

There are delays and shortfalls in the release of the State's share in Integrated Goods and Services Tax (IGST) and GST compensation.

The Finance Minister Sahab has indicated that following the economic slowdown, the growth of the State's own revenues in 2019-20

(till the end of February) is estimated to be at 6.3 per cent, much below the growth of 16.1 per cent achieved in 2018-19.

Making up for the expected shortfall in funding from the Central Government, the government proposed a 20 percent jump in estimated own tax revenue at Rs 85,300 crores and almost 50 percent increase in non-tax revenue at Rs 30,600 crores out of the total estimated revenue receipts of Rs 1,43,151 crores.

The State hopes to raise an additional Rs 39,550 crores by way of capital receipts to support the expenditure programme in 2020-21.

Due to the economic slowdown, there has been a slight decline in the growth of GSDP, in current prices, from 14.3 per cent in 2018-19 to 12.6 per cent in 2019-20.

However, the decline in GSDP's growth rate is much lower than that of the decline in national GDP growth from 11.2 per cent to 7.5 per cent in the corresponding period.

Thus, to a great extent, the state economy has withstood the shocks of the economic slowdown across the country and maintained a double digit growth rate in Telangana State.

It is a matter of pride that the per capita income of Telangana at Rs 2,28,216 was greater than the country's figure of Rs 1,35,050 in the current year.

In the backdrop of the economic challenges faced by the country and the State, the State budget has projected revenue expenditure at Rs. 1.38 lakh crores, and a capital expenditure of Rs. 22,061 crores.

However, a matter of concern is that the outstanding public debt of the State government is expected to touch Rs 1,99,215 crores in 2019-20 and Rs 2,29,205 crores in 2020-21.

The outstanding loan guarantees provided to various state corporations by the State government stood at Rs 89,601 crores by December 2019.

Overall, the State Budget seeks to balance the allocations for the developmental programmes as also for the welfare schemes being implemented by the State Government.

The allocations for major projects and welfare schemes have to be viewed in this perspective.

To achieve the goal of Samkshema Telangana, the State budget has made massive allocations of Rs 40,000 crores for social security and welfare schemes for the poor.

The allocation for Aasara pensions has been increased to Rs 11,758 crores and the number of beneficiaries is expected to increase by nine lakhs in the next financial year.

There are 39.41 lakh beneficiaries now and the figure includes 12.46 lakhs old age pensioners.

With the reduction in the age limit from 65 years to 57 years, I believe that nine lakh more old age pensions will be sanctioned.

For the Scheduled Castes Special Development Fund, the allocation has been raised to Rs 16,535 crores and for the ST Special Development Fund, the outlay has been increased to Rs 9,771 crores.

For the backward classes, comprehensive action plan has been drawn up to help different Backward castes based on occupations and handicrafts.

The allocation for backward classes has been raised to Rs 4,357 crores, including Rs 500 crores for the Most Backward Classes, in the next year's budget.

I compliment the Finance Minister Sahab for raising the allocation for minorities welfare from Rs 1,369 crores in the current year to Rs 1,518 crores next year.

I thank the Chief Minister Janab K Chandrasekhar Rao Sahab for taking a policy decision to extend non-statutory special concessions and facilities given to SCs and STs to the minorities, in the implementation of welfare schemes and financial incentives.

I would request the Finance Minister Sahab to ensure timely releases of allocated funds to the Minorities Welfare Department so that the various schemes are implemented without any hassles.

There is need to release the pre-matric and post-matric scholarships and fee

reimbursement as also overseas scholarships for minority students in the same academic year without any delays.

I may also request the Honourable Minority Welfare Minister to ensure that the honorarium to the Imams and Muezzins of Masjids is credited in their accounts every month as in the case of Aasara pensioners.

I compliment the Telangana government for the Shaadi Mubarak scheme which has benefited 1.44 lakh minority women till now.

I am sorry to point out that the schemes for self-employment of minority youth have turned out to be non-starters since the 1.5 lakh applications are pending sanction by Telangana State Minorities Finance Corporation for the last four years.

I demand the government to clear all the pending applications for subsidised loans expeditiously.

The Double-Bedroom scheme is a flagship programme of the State Government and the Finance Minister Sahab has pointed out that 2.73 lakh houses sanctioned under the scheme are indifferent stages of construction in the State.

It is gratifying that the government has decided to fulfil its poll promise of providing financial assistance to poor persons to construct two-bedroom houses if they have their own land.

The allocations for housing programmes have been raised to Rs 11,917 crores and about one lakh families are also targeted to be provided financial assistance for construction of two-bedroom houses on their own plots.

I welcome the decision of the State government to develop the State capital as an international city by taking up projects of Rs 50,000 crores over the next five years.

In the next year's budget, an amount of Rs 10,000 crores is being allocated to carry out projects and development work in Hyderabad Urban Agglomeration Area.

I would like to know the share of different civic bodies and public utilities—such as GHMC, HMDA, Hyderabad Water Supply & Sewerage Board, Hyderabad Metro Rail

Limited, Hyderabad Road Development Corporation, Musi Riverfront Development Corporation, Hyderabad Metro Zone of TSRTC, the Metro Zone of Telangana State Southern Power Distribution Company (DISCOM)— in the Rs 10,000 crores allocation in the coming year.

Agriculture is the backbone of the State's economy and the farmers' welfare is accorded top priority by the State government.

The government has made massive allocations of Rs 14,000 crores for Rythu Bandhu scheme, Rs 1,141 crores for Rythu Bima, Rs 6,225 crores for farm loan waiver, Rs 1,000 crores for market intervention fund, Rs 600 crores for micro irrigation, Rs 350 crores for Rythu Vedikas and Rs 100 crores for Dairy development.

Irrigation sector, including Kaleshwaram and Palamuru-Rangareddy projects, are allocated Rs 11,054 crores and I hope that these two major projects would be completed soon.

Under Mission Bhagiratha, all the towns and panchayats in the State are being provided drinking water and works under this scheme are progressing fast. The GHMC had recently undertaken a survey on illiterates in the twin cities as part of Pattana Pragathi programme.

To eradicate illiteracy in the State, an action plan is being drawn up and I request the GHMC to sanction two literacy centres with four volunteers in each municipal division.

I congratulate the Municipal Administration Minister for taking up the basthi dawakhana scheme for providing medical facilities in Hyderabad City.

Already, 118 basthi dawakhana are functioning and another 232 basthi dawakhana are being started, at the rate of two for every division.

Before I conclude, I commend the State Budget for 2020-21.

I thank the Honourable Chairman Sir for giving me this opportunity.

శ్రీ గంగాధర్ గౌడ్ ఉల్లోళ్ల:- శాసన మండలిలో మార్చి 8వ తేదీన ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ పై మాట్లాడే అవకాశమిచ్చిన చైర్మన్ గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. శాసన మండలిలో శాసనసభ వ్యవహారాల శాఖా మంత్రి శ్రీ వేముల ప్రశాంత్ రెడ్డి గారు ప్రవేశపెట్టిన 2020-2021 బడ్జెట్ ను స్వాగతిస్తున్నాను. మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు అభివృద్ధి, సంక్షేమంలో రైతులకు మరియు పేద ప్రజానీకానికి అండగా ఉండడమే లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నారు. కేసీఆర్ గారి నాయకత్వంలో టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలో రెండవ సారి కూడా ప్రజల్లో అఖండ విజయం సాధించి అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ ఇదని తెలియజేస్తున్నాను. మునిసిపల్ ఎన్నికలు, సహకార ఎన్నికలు మొదలైన స్థానిక సంస్థల ఎన్నికలన్నీ పూర్తి చేసుకున్నాము. ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉండే నాలుగు సంవత్సరాల కాలంలో అభివృద్ధి, సంక్షేమ కార్యక్రమాలను పూర్తి స్థాయిలో ప్రజల వద్దకు తీసుకుపోవడానికి మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు సంకల్పించారు. అరవై సంవత్సరాలు పరిపాలించిన పార్టీలు తెలంగాణలోని గ్రామీణ మరియు పట్టణ ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయలేదు. ప్రజలకు, బడుగు బలహీన వర్గాలకు మరియు రైతాంగానికి పూర్తి స్థాయిలో అందించే సంక్షేమ కార్యక్రమాలను అందించకుండా నిర్లక్ష్యం చేశాయి. కానీ, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన ఐదు సంవత్సరాల్లోనే దేశంలో ఎన్నో అభివృద్ధి సంక్షేమ కార్యక్రమాలను చేపట్టిన ఘనత మన తెలంగాణ రాష్ట్రానికే దక్కడంతో రెండవ సారి కూడా టీఆర్ఎస్ పార్టీని ప్రజలు ఏకపక్షంగా గెలిపించారు.

నేను నలభై సంవత్సరాల నుంచి రాజకీయాల్లో ఉన్నాను. సహకార, మునిసిపల్, పంచాయితీ రాజ్ వంటి ఎన్నికల్లో ఏకపక్షంగా విజయం సాధించిన పార్టీలు గతంలో ఎక్కడా కూడా లేదు. కేవలం టీఆర్ఎస్ పార్టీయే ఏకపక్షంగా గెలవడం, ప్రజలు సాధించి పెట్టిన విజయమని సగర్వంగా తెలియజేస్తున్నాను. సభ్యులు శ్రీ పురాణమ్ సతీష్ కుమార్ మాట్లాడినప్పుడు ఆర్థిక మాంద్యం ఎందుకు వచ్చిందో తెలిపారు. కేంద్రంలో పరిపాలిస్తున్న అధికార పార్టీ ముందు చూపులేక తీసుకున్న నిర్ణయాల వల్లనే ఆర్థిక మాంద్యం

వచ్చింది. ఆ ఫలితంలో మన తెలంగాణ రాష్ట్రానికి కొంత భాగస్వామ్యముంది. 2018-19వ సంవత్సరంలో రాష్ట్ర వృద్ధి రేటు 14.3 శాతం ఉంటే, 2019-20వ సంవత్సరంలో 12.6 శాతంగా ఉంది. 2018-19వ సంవత్సరంలో దేశ వృద్ధి రేటు 11.2 శాతం ఉంటే 2019-20వ సంవత్సరంలో 7.6 శాతానికి తగ్గిపోయింది. ఈ విషయాన్నీ పెద్దలు రామచంద్ర రావు గారు గమనించాలని కోరుకుంటున్నాను. పెద్దలు రామచంద్ర రావు గారు మాట్లాడుతూ, సంక్షేమ రంగానికి కేటాయింపులు తగ్గించాలని అన్నారు. ప్రజలు పేదరికం నుండి బయటకు వచ్చే వరకు వారిని ఆదుకోవాలనే లక్ష్యంతోనే మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు సంక్షేమ రంగానికి మొట్టమొదటి సారి ఏ రాష్ట్రం కేటాయించని విధంగా మన రాష్ట్ర బడ్జెట్ లో 40,000 కోట్ల రూపాయలను కేటాయించారు. సంక్షేమ రంగాన్ని మరియు రైతాంగాన్ని ఆదుకోవాలనే ఉద్దేశంతోనే అధిక మొత్తంలో సంక్షేమ రంగానికి బడ్జెట్ ను కేటాయించిన రాష్ట్రం కేవలం తెలంగాణ రాష్ట్రమనే విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

1.50 | అదే విధంగా సంక్షేమ కార్యక్రమాలను అమలు

ము. చేస్తున్నారు. ఇంతకు ముందు బీజేపీ సభ్యులు రామచంద్రరావు గారు మాట్లాడుతూ సంక్షేమ రంగానికి నిధులు తగ్గించారని అన్నారు. రైతే దేశానికి వెన్నెముక, రైతు పంట పండిస్తే మనం తింటున్నామని చెప్పిన నాయకులని చూసాము. టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం “రైతుబంధు” పథకాన్ని ప్రారంభించి ఎకరానికి ఎనిమిది వేల రూపాయలనిచ్చి రైతులకు అండగా నిలిచారు. ఎన్నికలలో ఇచ్చిన హామీలలో భాగంగా, రైతుబంధు పథకానికి సంబంధించి ఇచ్చే ఎనిమిది వేల రూపాయలను పది వేల రూపాయలకు పెంచారు. ఆ డబ్బు వారికి ఇంకా వుట్టలేదని బీజేపీ సభ్యులు రామచంద్రరావు గారు అన్నారు. రైతులకు డబ్బులు అందాయి. మొన్న జరిగిన సింగిల్ విండో ఎన్నికలప్పుడు, మేము గ్రామాలలో తిరుగుతన్న సందర్భంలో, రైతులు డబ్బులు మా ఖాతాలలో పడలేదని ఎక్కడా మాకు చెప్పలేదు. ఏకపక్షంగా సింగిల్ విండో ఎన్నికలలో, టీఆర్ఎస్ పార్టీ బలపరచిన అభ్యర్థులను గెలిపించి చూపించిన ఘనత

రైతాంగానికి దక్కింది. మిగిలిపోయిన రైతులెవరైనా ఉంటే, తప్పకుండా వారి ఖాతాలలో జమ చేయిస్తామని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు.

రైతు బీమా పథకం గురించి చెప్పాలి అధ్యక్షా. రైతు కుటుంబాలలోని రైతులు ఎవరైనా సహజంగా చనిపోయినా, ఇతర కారణాల వల్ల చనిపోయిన రైతు కుటుంబానికి భరోసా ఉండాలని టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వ హయాంలో మన ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు రైతు బీమా పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ఇటువంటి పథకం దేశంలో ఎక్కడా లేదు. ఈరోజు రైతు కుటుంబం రోడ్డున పడకుండా, ఎల్ఐసీతో ఒప్పందం చేసుకొని, అయిదు లక్షల రూపాయలు ఇచ్చి ఆ కుటుంబాన్ని ఆదుకున్నటువంటి మాట నిజం కాదా అని మనవిచేస్తున్నాను. ఇరవై అయిదు వేల రూపాయల అప్పున్న రైతులకు, నేరుగా, శాసన సభ్యుల ద్వారా చెక్కులను అందచేయించే విధంగా రైతు రుణమాఫీ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించారు. బడ్జెట్ లో కూడా అందుకు ప్రావిజన్ పెట్టారు. ఈరోజో, రేపో చెక్కులు కూడా ఇవ్వబోతున్నారు. పంటలకు సంబంధించి గతంలో రూ. 500 కోట్లు ఇంటర్వెన్షన్ ఫండ్ నిమిత్తం కేటాయించారు. ఈసారి పెద్దఎత్తున వెయ్యి కోట్ల రూపాయలు ఇంటర్వెన్షన్ ఫండ్ ను కేటాయించి, గిట్టుబాటు ధర రాని రైతాంగానికి ఇస్తున్నారు. ఆ విధంగా ఇంటర్వెన్షన్ ఫండ్ ని పెట్టడం జరిగింది. ఎక్కడ చూసినా ముఖ్యంగా వరి పంట రాశులుగా పోసి ఉన్నాయి. ఇక్కడే నిరంజన్ రెడ్డి గారు ఉన్నారు. రైతుల పంటను కొనుగోలు కేంద్రాలు, సొసైటీలు, ఐకేపీల ద్వారా కొనుగోలు చేయడం జరిగింది. ఈ విషయమై ఒకసారి ఆలోచించాలి. రైతుల పంట పొలాల్లో ధాన్యం ఎక్కడా మిగలేదు. ఆ విధంగా ఎక్కడా లేదు. పెద్దఎత్తున ధాన్యాన్ని కొనుగోలు చేసి గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి గారు రైతుకు భరోసా కల్పించారని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. అరవై సంవత్సరాలు పరిపాలించిన పార్టీలు సాగునీరు ఇవ్వాలనే ఆలోచన చేయలేదు. వారు తాత్కాలిక పద్ధతులు అవలంబించారు తప్ప పర్మినెంట్ గా కోటి ఎకరాలకు నీళ్లు ఇచ్చే కార్యక్రమాన్ని

చేపట్టలేదు. తెలంగాణ ఉద్యమంలో ముఖ్యమంత్రి గారు మన నిధులు మనకు రావాలి, మన నీళ్లు మనకు రావాలి అని స్లోగన్ చెప్పారు. ఆ ప్రకారం ఉద్యమం చేసి తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని సాధించారు. ఆ విధంగా కోటి ఎకరాలకు నీళ్లిచ్చే కార్యక్రమానికి శ్రీకారం చుట్టి కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టును ఘేట్టారు. కేంద్ర మంత్రులు, దేశ, విదేశాల ప్రతినిధులు అనేక మంది వచ్చి ఆ ప్రాజెక్టును చూశారు. అంతటి మహద్భుతమైన ప్రాజెక్టును కేవలం మూడు సంవత్సరాలలోనే పూర్తి చేశారు. దాదాపు 900 టీఎంసీల నీటిని మనం వినియోగించుకునే విధంగా, రైతాంగం రెండు పంటలు పండించుకునే విధంగా గొప్ప కార్యక్రమానికి టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం శ్రీకారం చుట్టింది. అరవై సంవత్సరాలలో ఏ పార్టీ కూడా ఈ విధంగా చర్యలు తీసుకోలేదు. దాదాపుగా పూర్తి కావున్న కార్యక్రమం ప్రాజెక్టుకు అదే విధంగా సీతారాం ప్రాజెక్టు, పాలమూరు రంగారెడ్డి ప్రాజెక్టులకు శ్రీకారం చుట్టి తొందర్లో వాటిని కూడా పూర్తి చేసి, రాబోయే రోజులలో అంటే సంవత్సరం, రెండు సంవత్సరాల కాలంలో కోటి ఎకరాలకు నీళ్లు ఇచ్చే కార్యక్రమం ఈ ప్రభుత్వం చేస్తోందని తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, పెద్దలు రామచంద్రరావు గారు ఆయుష్మాన్ భారత్ పథకాన్ని వినియోగించుకోవాలని అన్నారు. ప్రధాన మంత్రి గారు స్వయంగా మిషన్ భగీరథ ప్రాజెక్టుని ఇనాగరేట్ చేశారు. రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి 46 వేల మిషన్ కాకతీయ చెరువులను మన ముఖ్యమంత్రి గారి నేతృత్వంలో, మన టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం పునరుద్ధరించి 15 లక్షల ఎకరాలను సాగులోకి తీసుకొచ్చారు. గత సంవత్సరం కూడా నీటి ఆయోగ్ రికమండ్ చేసింది. ఆ విషయం గురించి రామచంద్ర రావు గారు మాట్లాడడం లేదు. ఆ విషయమై కేంద్రప్రభుత్వానికి రికమండ్ చేసినప్పటికీ ఒక్క రూపాయి కూడా ఇచ్చిన దాఖలాలు లేవు. మనం నలభై వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి, స్వచ్ఛమైన నీటిని తీసుకొస్తున్నాము. ఈ ఆరు సంవత్సరాలలో బిందెలు ప్రదర్శించిన దాఖలాలను మనం చూడలేదు. స్వచ్ఛమైన నీటివంతమైన పరిపాలన మన ముఖ్యమంత్రి గారు కేసీఆర్ గారి నాయకత్వంలో తెలంగాణ రాష్ట్రంలో జరుగుతోంది కాబట్టి గ్రామాలలో, పట్టణాలలో

స్వచ్ఛమైన నీరు లభిస్తోంది. మనం కిస్ట్, బిస్లర్ వాటర్ను తాగుతూ ఉంటాము. అంతకంటే ఎక్కువ డబుల్ ఫిల్టర్ వాటర్ను గ్రామీణ ప్రజానీకానికి, పట్టణ ప్రజానీకానికి అందిస్తున్న ఏకైక ప్రభుత్వం టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వమని మనవిచేస్తున్నాను. ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీలకు గతంలో ఎన్ని గురుకుల పాఠశాలన్నాయి అధ్యక్షా? ఈరోజు దాదాపు 600 పైచిలుకు కొత్త గురుకుల పాఠశాలలను ఏర్పాటు చేసి మొత్తం 900 గురుకుల పాఠశాలలు నిర్వహిస్తున్న ప్రభుత్వం తెలంగాణ ప్రభుత్వం అని తెలియజేస్తున్నాను. తల్లిదండ్రులు పోటీ పడి మా పిల్లలను గురుకుల పాఠశాలలో చేర్పించాలని, శాసనసభ్యుల దగ్గరకు, శాసనపరిషత్తు సభ్యులకు, మంత్రుల దగ్గరకు, పార్లమెంట్ సభ్యుల దగ్గరకు సిఫార్సు నిమిత్తం వస్తున్నారు. మా పిల్లలు ఇంగ్లీష్ మీడియం చదవాలి, మంచి స్టాండర్డ్తో దేశ విదేశాలకు వెళ్లి, చదువుకొని, మంచి పేరు తెచ్చుకొని, పెద్ద ఉద్యోగం తెచ్చుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో పోటీతత్వంతో, బడుగు, బలహీన వర్గాల వారు తమ పిల్లలను గురుకులపాఠశాలలో చేర్చిస్తున్నారు. ఇంతకు ముందు రామచంద్రరావు గారు ఈ విషయం మాట్లాడలేదు. అరవై సంవత్సరాలలో గురుకుల పాఠశాలలు ఏర్పాటు చేయాలనే ఆలోచన మీకు ఎందుకు రాలేదని అడుగుతున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం బీసీలకు, మిగతా వర్గాలకు ఏ మాత్రం సహాయసహకారాలు అందించడం లేదు. బిల్డింగ్స్ కి, ఫీజ్ రీయింబర్స్ మెంట్ కి ఏ మాత్రం డబ్బు ఇవ్వలేదు. బీసీలకు కేంద్రంలో మంత్రిత్వ శాఖ లేదు. బీసీలకు ప్రధానంగా బడ్జెట్ కూడా లేదు. అటువంటి పరిస్థితులలో, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో, ఈరోజు రూ. 4300 కోట్లు బీసీలకు, బడ్జెట్లో నిధులు కేటాయించారు. ఎస్సీ, ఎస్టీలకు ప్రత్యేక నిధిని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

2.00 | మైనారిటీల కోసం దాదాపుగా 1,500 కోట్ల

మ. రూపాయల బడ్జెట్ను కేటాయించింది. గతంలో ఓవర్సీస్ పథకం క్రింద 10 లక్షల రూపాయల రుణాన్ని మంజూరు చేసి, మళ్ళీ తిరిగి చెల్లించమనేవారు. కానీ, ఈరోజు టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీలకే కాకుండా ఓసీల్లో ఉన్నటువంటి ఇతర పేద వర్గాలకు కూడా ఓవర్సీస్

పథకం క్రింద 100 శాతం సబ్సిడీ కింద 20 లక్షల రూపాయలను ఇచ్చి 10 దేశాలకు పంపుతోంది. దానివల్ల ఎంతో మంది IELTS, GRE పరీక్షలు రాసి, బడుగు బలహీనవర్గాలకు చెందినవారమైన మేము కూడా అమెరికా లాంటి విదేశాల్లో ఉన్నత చదువులు చదువుకొని మా కుటుంబానికి మంచిపేరు తెస్తామనే ఉత్సాహంతో పోటీపడి చదువుకునే పరిస్థితులు ఈ టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వ హయాంలో ఉన్నాయనే విషయాన్ని గమనించాలని నేను కోరుతున్నాను.

గతంలో గ్రామాలు గానీ, పట్టణాలుగానీ ఎంతగానో అపరిశుభ్రంగా ఉన్న పరిస్థితి ఉండేది. గ్రామాల్లో కొత్త గ్రామపంచాయతీ చట్టాన్ని, పట్టణాల్లో కొత్త మునిసిపల్ చట్టాన్ని తీసుకువచ్చి, అధికారులతోపాటు కొత్తగా ప్రజాప్రతినిధులకు కూడా అకౌంటబిలిటీ పెట్టిన ప్రభుత్వం, మన టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం. ఎన్నికలు పూర్తయిన తరువాత గ్రామ సర్పంచ్ నుండి పార్లమెంటు సభ్యుడిదాకా అటు గ్రామాల్లో, ఇటు పట్టణాల్లో పర్యటిస్తున్నారు. ఈరోజు గ్రామాల్లో 60 శాతంపైగా పరిశుభ్రత కనబడుతోంది. పట్టణ ప్రగతి ద్వారా అటువంటి కార్యక్రమాన్ని చేపట్టి, పట్టణాల్లో కూడా అటువంటి పరిశుభ్రతను కలిగించాలని మొన్ననే 10 రోజుల కార్యక్రమానికి మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఆదేశించారు. పట్టణాల్లో కూడా పారిశుధ్యంతో పాటు, ప్రజల ఆరోగ్యం గురించి ఆలోచిస్తూ కార్యక్రమాలను చేపడుతున్న ప్రభుత్వం, మన టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం, మన తెలంగాణ రాష్ట్రమనే సంగతి మరచిపోవద్దని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇంతకుముందు మన సభ్యులు పురాణం నతీష్ కుమార్ గారు చెప్పినట్లు, మన తండాలో అమ్మాయిల పెళ్ళిళ్ళు చేయలేక అమ్మాయిలను అమ్ముకున్నటువంటి పరిస్థితిని మనం చూశాం. కానీ, ఈరోజు ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీ మరియు ఇతర పేద వర్గాలకు ఒక భరోసా కల్పించడానికి కళ్యాణ లక్ష్మి షాదీ ముబారక్ వంటి పథకాలను గత నాలుగైదు సంవత్సరాలుగా మన టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం అమలు చేస్తోంది. మొదట్లో 50,000 రూపాయలతో ప్రారంభించి, ఈరోజు 1,00,116 రూపాయలను 18 ఏళ్ళు నిండిన పేదంటి

ఆడపిల్లల పెళ్ళి ఖర్చులకోసం అందజేయడంతో కొన్ని లక్షల కుటుంబాల్లో సంతోషం నిండింది.

సంక్షేమ కార్యక్రమాల్లో పెన్షన్లు కూడా ఒక భాగం. అంతకుముందు వృద్ధులకు, వితంతువులకు 200 రూపాయలు పెన్షన్ ఇచ్చేవారు. వికలాంగులకు ఆ పెన్షన్ 500 రూపాయలుండేది. కానీ, ఒంటరి మహిళలకు, బీడీ కార్మికులకు అసలు పెన్షనే ఉండేది కాదు. అందుకే, మన ముఖ్యమంత్రి గారు ఆలోచన చేసి, 1,000 రూపాయలకు పెంచారు. వికలాంగులకు 1,500 రూపాయలు చేశారు. మొన్న ఎన్నికల్లో ఇచ్చిన హామీ మేరకు వృద్ధులకు, వితంతువులకు, ఒంటరి మహిళలకు, బీడీ కార్మికులకు ఈరోజు 2,016 రూపాయల పెన్షన్ను అందిస్తున్నారు. అదేవిధంగా పెన్షన్ అర్హత వయస్సును 61 సంవత్సరాల నుండి 57 సంవత్సరాలకు మారుస్తామని ఇచ్చిన హామీ మేరకు, వచ్చే ఏప్రిల్ నుండి 57 సంవత్సరాల వారికి కూడా పెన్షన్ వచ్చేవిధంగా ప్రస్తుత బడ్జెట్లో ప్రతిపాదించడం జరిగింది.

గతంలో పిహెచ్సీల్లోగానీ, ఏరియా ఆసుపత్రుల్లోగానీ అవసరమైన బెడ్లు ఉండేవి కావు. ఒకవేళ ఉన్నా అవి శుభ్రంగా ఉండేవి కావు. అసలు పేషెంట్లే ఉండేవాళ్ళు కారు. కానీ, టీఆర్ఎస్ పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చాక, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు చూపించిన చొరవతో పిహెచ్సీలు, ఏరియా ఆసుపత్రులు బాగుపడ్డాయి. ప్రభుత్వానుపత్రుల్లో పురుడు పోసుకునే గర్భిణీ స్త్రీలకు కేసీఆర్ కిట్ అందించే కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడంతో ప్రభుత్వానుపత్రులకు పేషెంట్ల రాక మెరుగైంది. ప్రభుత్వానుపత్రులకు వచ్చే గర్భిణీ స్త్రీలకు మరియు పాలిచ్చే తల్లులకు అంగన్వాడీ సెంటర్ల ద్వారా పౌష్టికాహారాన్ని అందిస్తున్న ఘనత కూడా టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వానికి దక్కుతుందని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. అంతేకాదు, ఆడపిల్లకు జన్మనిస్తే 13,000 రూపాయలను, మగపిల్లవానికి జన్మనిస్తే 12,000 రూపాయలనిచ్చి ఆదుకునేది టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వమేనని మరచిపోవద్దని కోరుతున్నాను.

ఇంతకుముందు గౌరవ ఆర్థిక శాఖామంత్రులు మాట్లాడుతూ, గ్రామ గ్రామాన, పట్టణాల్లో తిరిగి కోటి 54 లక్షల మందికి కంటి పరీక్షలు చేసి, వాళ్ళు గుర్తించని సమస్యలను కూడా గుర్తించి, కళ్ళద్దాలివ్వడమే కాకుండా, అవసరమైన వాళ్ళకి సర్జరీలు కూడా చేయించిన ఘనత కూడా ఈరోజు టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వానికే దక్కుతుంది. ఇంతకుముందు ప్రశ్నోత్తరాల సమయంలో కూడా తెలుసుకున్నాం. రాబోయే రోజులో హెల్త్ ప్రొఫైల్స్ తీసుకువచ్చి, ప్రజలకు మంచి సదుపాయాలందించాలని టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తున్నది.

డబుల్ బెడ్రూం ఇళ్ళ గురించి చూస్తే, ఇప్పటికే 2 లక్షల 78 వేల ఇళ్ళకు మంజూరివ్వడమే కాకుండా, దాదాపుగా వాటి నిర్మాణం పూర్తికావస్తోంది. మొన్న జరిగిన శాసనసభ ఎన్నికల సందర్భంగా స్వంత స్థలాలున్న వాళ్ళకు కూడా డబుల్ బెడ్రూం ఇళ్ళను మంజూరు చేస్తామని ఇచ్చిన హామీ మేరకు ఈ బడ్జెట్ లక్ష ఇళ్ళకు మంజూరు చేస్తున్నట్లు స్పష్టంగా పేర్కొనడం జరిగింది. దాంతో తమ స్వంత స్థలాల్లో డబుల్ బెడ్రూం ఇళ్ళు కట్టుకోబోతున్నామని పేద వర్గాలు ఎంతో సంతోషపడుతున్నాయి.

అధ్యక్షా, గతంలో దేవాలయాలను పునరుద్ధరించాలంటే, అనుమతి కొరకు సంవత్సరాల తరబడి తిరగాల్సిన పరిస్థితులుండేవి. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఎమ్మెల్యేగా ఉన్నాను. ఆనాడు ఒక్క దేవాలయానికి సంబంధించిన పునరుద్ధరణ పనులకు మంజూరు కోసం చాలా చాలా తిరగాల్సి వచ్చేది. కానీ, మన ముఖ్యమంత్రి గారు బడుగు, బలహీన వర్గాల వారు ఆరాధించేందుకు ఉన్న దేవాలయాలకు, లేదా పూర్వం నుంచి ఉన్న దేవాలయాలకు ఎన్ని లక్షలంటే అన్ని లక్షల రూపాయలు కాంట్రీబ్యూషన్ గా ఇస్తున్నటువంటి ఘనత మన టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వానికే దక్కుతుంది. రాష్ట్ర విభజన కారణంగా తిరుపతి ఆంధ్ర ప్రాంతానికి వెళ్ళింది కాబట్టి, మన యాదాద్రిని అభివృద్ధి చేయాలని మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు సంకల్పించుకున్నారు. ఈరోజు యాదాద్రి శ్రీ లక్ష్మీ నరసింహస్వామి వారి దేవాలయాన్ని ఎంతో వైభవంగా పునరుద్ధరిస్తున్నారు. ఇది మనందరికీ కనబడుతున్న

విషయమే. అదేవిధంగా వేముల వాడ, బాసర వంటి అనేక దేవాలయాలకు కూడా పునరుద్ధరించే పనులను మన ముఖ్యమంత్రిగారు చేపట్టడం జరిగిందనే విషయాన్ని ప్రతిపక్షనాయకులు గమనించాలని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, గతంలో ఎప్పుడు కరెంటు వస్తుందో, ఎప్పుడు పోతుందో తెలిసేది కాదు. శాసనసభ పరిసరాల్లో కూడా గతంలో కరెంటు పోతూ ఉండేది. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ముఖ్యమంత్రులు మీకు ప్రత్యేక తెలంగాణ ఇస్తే, మీ ప్రాంతంలో రెండు మూడు గంటల పాటు కూడా కరెంటు ఉండదని మాట్లాడిన మాటలు నేను కూడా ఆనాడు విన్నాను. కానీ మన ముఖ్యమంత్రి గారు ముందుచూపుతో మనకు కావలసినంత కరెంటుని ఉత్పత్తి చేసుకునే విధంగా చర్యలు చేపట్టారు. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మన తెలంగాణ ప్రాంతంలో 7350 మెగావాట్లుగా ఉన్న కరెంటు ఉత్పత్తి ఉండేది. కానీ, ఈ సంవత్సరం దాదాపుగా 13,260 మెగావాట్లకు పైగా మనం కరెంటుని వినియోగించుకోగలిగాం. దీన్నిబట్టి చూస్తే, విద్యుత్తు రంగంలో మన రాష్ట్రం నెంబర్ వన్ అని నిరూపణంయ్యిందని నేనీ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

2.10 | మ. తెలంగాణలో రాబోయే రోజుల్లో 25000 మెగా వాట్లకు పైగా కరెంటును ఉత్పత్తి చేయాలనే లక్ష్యాన్ని పెట్టుకున్నాం.

గతంలో విద్యుత్ సరఫరా సరిగా లేక పరిశ్రమలు మూతపడ్డాయి, ఉపాధిలేకుండా కార్మికులు నిరుద్యోగులుగా రోడ్లపై తిరుగుతున్నారని ప్రజలు మాకు చెప్పిన పరిస్థితిని చూశాం. కానీ, టీ.ఆర్.ఎస్. ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత మన ముఖ్యమంత్రిగారు చేపట్టిన చర్యల వలన 24 గంటలు కరెంటు రైతులకు ఉచితంగా ఇవ్వడమే కాకుండా, పరిశ్రమలకు కూడా అందించారు. 24 గంటలు కరెంటు ఇవ్వడంతో పరిశ్రమల్లో పని చేస్తున్న కార్మికులు నేడు ఎంతో సంతోషంగా ఉన్నారు.

తెలంగాణ ప్రభుత్వం నిరుద్యోగులకు ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలు కల్పించడం లేదని శ్రీ ఎన్. రామచంద్ర రావుగారు

మాట్లాడడం జరిగింది. నేడు పోలీస్ డిపార్ట్మెంట్, అగ్రికల్చర్ డిపార్ట్మెంట్, పంచాయతీ సెక్రెటరీస్ గానీ, ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్ట్మెంట్ ఇలా అనేక శాఖలకు, ఎనభై ఐదు వేలకుపైగా ఉద్యోగాలు కల్పించడం జరిగింది. ఈ విషయాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారు సభలో కూడా చెప్పడం జరిగింది. దేశంలో బి.జె.పి. ప్రభుత్వం యువతకు ఎన్నో ఆశలు కల్పించి అధికారంలోకి రావడం జరిగింది. ఉద్యోగాలు అధిక సంఖ్యలో తెలంగాణలో వచ్చాయా, లేక కేంద్రంలో వచ్చాయా అనేది సభ్యులు శ్రీ రామచంద్ర రావుగారే చెప్పాలి. ఒక లక్ష ఏడు వేల ఉద్యోగాలు ఖాళీగా ఉన్నాయని గతంలో ఆర్థిక మంత్రిగారే శాసన పరిషత్తు, శాసన సభలో చెప్పడం జరిగింది. ఖాళీగా ఉన్న ఒక లక్ష ఏడు వేల ఉద్యోగాలను బర్తి చేయాలనే లక్ష్యంతోనే ప్రభుత్వం పనిచేస్తోంది.

ప్రభుత్వం విపరీతమైన అప్పులు తీసుకుంటోందని బి.జె.పి. మరియు కాంగ్రెస్ పార్టీవారు మాట్లాడుతున్నారు. ఇటీవలే పార్లమెంటులో మన రాష్ట్ర పార్లమెంటు సభ్యులు తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఎన్ని అప్పులు తీసుకుంటున్నారని అడిగితే, ఎఫ్.ఆర్.బి.ఎం. నార్మ్స్ కి లోబడే అప్పులు ఇప్పటిదాకా తీసుకున్నదని మీ కేంద్రమంత్రివర్యులే చెప్పారు. కేంద్ర ప్రభుత్వమైనా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వమైనా అప్పులు తీసుకునే అవసరం ఏర్పడుతుంది కాబట్టి, తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఎఫ్.ఆర్.బి.ఎం. పరిధిని మించకుండా అప్పులు తీసుకొని ముందుకు వెళుతోంది అనేది గమనించాలని శ్రీ రామచంద్ర రావుగారికి తెలియజేస్తున్నాను.

నేడు కోట్లాది మంది ప్రయాణిస్తున్న మెట్రో రైల్ను కూడా తెలంగాణ ప్రభుత్వం ప్రజల ముందుకు సత్వరగా తీసుకువచ్చింది. అంతేకాకుండా, పాతబస్తీ, ఇతర బస్తీలకు చెందిన ప్రజలు కూడా పూర్తి స్థాయిలో మెట్రోను వినియోగించుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో మెట్రో రైలు ప్రాజెక్టు విస్తరణపై బడ్జెట్ లో ప్రతిపాదించడం జరిగింది.

జి.హెచ్.ఎం.సిలో ఐదు సంవత్సరాలలో యాభై వేల కోట్లు ఖర్చు పెట్టబోయే ప్రణాళికను బడ్జెట్ లో చెప్పి, నేడు జి.హెచ్.ఎం.సి. పరిధిలో పది వేల కోట్ల రూపాయల అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేయడానికి బడ్జెట్ పెట్టిన ఘనత టి.ఆర్.ఎస్. ప్రభుత్వానిదే.

ఈ ఆరు సంవత్సరాలలో అంతర్జాతీయ నగరంగా హైదరాబాద్ గొప్ప పేరు తెచ్చుకున్నది. ముఖ్యమంత్రిగారు చూపిన చొరవతో, కె.టి.రామారావు గారు టి.ఎస్.ఐ.పాస్. తీసుకురావడం వలన పదిహేనురోజులలోనే పలు పరిశ్రమలకు అనుమతులు వచ్చాయి. మన రాష్ట్రంలో 12423 పరిశ్రమలు వచ్చి, సుమారు 14 లక్షల మందికి ఉద్యోగకల్పన కలిగిందంటే, ఆ ఘనత కూడా మన ముఖ్యమంత్రిగారికే దక్కుతుంది.

ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో, హైదరాబాద్ లో కర్ఫ్యూలు, అల్లర్లు తీవ్రంగా ఉండేవి. గత ఆరు సంవత్సరాల కాలంలో తెలంగాణ ప్రభుత్వం శాంతి భద్రతలను పూర్తిస్థాయిలో కాపాడిందని హోంశాఖ మాత్యులు కూడా సభలో స్పష్టం చేశారు. హైదరాబాద్ యావత్ భారత దేశంలోనే శాంతి భద్రతల పరిరక్షణ కలిగిన రాష్ట్రంగా పేరు తెచ్చుకున్నందువల్లనే ఇతర రాష్ట్రాల నుండి వచ్చి మన రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలు పెట్టడానికి ముందుకు వస్తున్నారనేది మరిచిపోవద్దు. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో తెలంగాణ ప్రజలు వివక్షకు గురవ్వగా, ఈ ఆరు సంవత్సరాల కాలంలో తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఎంతో అభివృద్ధిని తీసుకువచ్చిన ఘనత టి.ఆర్.ఎస్. ప్రభుత్వానికి, మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కె.చంద్రశేఖర్ రావుగారికే దక్కుతుంది.

1,82,942 కోట్ల రూపాయల బడ్జెట్ కు ఆమోదం కోరుతూ ప్రసంగించడానికి అవకాశమిచ్చినందుకు చైర్మన్ గారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను.

Mr. CHAIRMAN:- The House is adjourned to meet again at 10.00 a.m. on Thursday i.e., on 12th March, 2020.

(The House then adjourned at 02.17 p.m.)

**"PUBLISHED UNDER RULE 316 OF THE RULES OF PROCEDURE AND CONDUCT OF
BUSINESS IN THE TELANGANA LEGISLATIVE COUNCIL AND PRINTED
AT ASSEMBLY PRESS, PUBLIC GARDENS, HYDERABAD."**